

GYVENIMAS AL – BARZAKH: NUO MIRTIES IKI PRISIKĖLIMO

Versta iš: *Life in al-Barzakh, from Death until Resurrection*, 2nd Ed. by Muhammad Mustafa al-Jibaly, Al-Kitaab & as-Sunnah Publishing, 2006

Daugumos Korano ajų vertimas imtas iš: *Koranas, literatūrinis prasmų vertimas*, Kronta, 2010

TURINYS

I SKYRIUS: MIRTIES ARTĖJIMAS.....	3
ŽMONIŲ POŽIŪRIS Į MIRTĮ.....	3
MIRTIES ARTĖJIMAS.....	6
PASKUTINIS NUSISTAYMAS YRA SVARBUS.....	8
MIRTIES PAMOKA.....	11
II SKYRIUS: TIKĖJIMAS AL – BARZAKH.....	13
AL-BARZAKH REIKŠMĖ.....	13
TEKSTAI, MININTYS AL BARZAKH.....	13
APSAUGOS NUO KAPO BAUSMĖS PRAŠYMAS.....	14
AL-BARZAKH TIEMS, KURIE NEMIRĖ NORMALIA MIRTIMI.....	18
TIKĖJIMO Į AL-BARZAKH SVARBA.....	19
III SKYRIUS: MIRTIES MOMENTAS.....	20
ĮVADAS.....	20
TIKINČIOJO MIRTIS.....	25
NETIKINČIOJO MIRTIS.....	27
SANTRAUKA.....	29
IV SKYRIUS: SIELOS KELIONĖ Į DANGŲ.....	31
ĮVADAS.....	31
TIKINČIOJO SIELOS KELIONĖ.....	32
NETIKINČIOJO SIELOS KELIONĖ.....	34
SANTRAUKA.....	36
V SKYRIUS: PASKUTINIS IŠBANDYMAS.....	38
ĮVADAS.....	38
TIKINČIOJO IŠBANDYMAS.....	39
NETIKINČIOJO IŠBANDYMAS.....	42
SANTRAUKA.....	44
VI SKYRIUS: PO KAPO IŠBANDYMO.....	46
ĮVADAS.....	46
IŠBANDYMO PASEKMĖS TIKINČIAJAM.....	46

IŠBANDYMO PASEKMĖS NETIKINČIAJAM	48
NUOLATINĖ PALAIMA ARBA KANČIA	49
SANTRAUKA	54
VII SKYRIUS: PRANAŠAI IR MIRUSIEJI ALLAHO KELYJE AL-BARZAKHE	57
ĮVADAS	57
NAKTIES KELIONĖ	57
PRANAŠAI AL-BARZAKH LAIKOTARPIU	61
ŽUVUSIEJI VARDAN ALLAHO	64
VIII SKYRIUS: TAM TIKROS ŽMONIŲ KATEGORIJOS AL-BARZAKHE	67
TEISUOLIAI	67
PAPRASTI TIKINTIEJI	67
TIKINTIEJI, MIRĘ YPATINGOMIS SĄLYGOMIS	68
TIE, KURIŲ NEPASIEKĖ ISLAMO ŽINIA	69
VAIKAI	70
IX SKYRIUS: NUSIDĖJĖLIAI AL-BARZAKHE	72
DU SVARBŪS PRANAŠO ﷺ SAPNAI	72
KITOS NUODĖMĖS, VEDANČIOS Į BAUSMĘ KAPE	76
SANTRAUKA	80
X SKYRIUS: BENDRAVIMAS SU AL-BARZAKH	81
ĮVADAS	81
TEKSTAI, KLAIDINGAI NAUDOJAMI MIRUSIŲJŲ GIRDĖJIMO PAGRINDIMUI	90
XI SKYRIUS: VEIKSMAI, KURIE TĘSIASI PO MIRTIES	93
MIRTIS NUTRAUKIA MŪSŲ VEIKSMUS	93
VEIKSMAI, KURIE YRA NAUDINGI MIRUSIAJAM	95
KVIETIMAS Į TEISINGĄ KELIĄ IR TIESOS MOKYMAS	97
LABDARINGI MIRUSIOJO PALIKUONIŲ VEIKSMAI	99
LABDARINGI VEIKSMAI, ATLIEKAMI NE PALIKUONIŲ	102
POELGIAI, GALINTYS PAKENKTI PO MIRTIES	109
SANTRAUKA	110
TERMINŲ ŽODYNĖLIS	112

I SKYRIUS: MIRTIES ARTĖJIMAS

ŽMONIŲ POŽIŪRIS Į MIRTĮ

Dauguma žmonių nekenčia mirties ir bando apie ją negalvoti. Mirtis nutraukia jų menkus malonumus ir džiaugsmus, nutraukia ryšius, turėtus šiame gyvenime. Iš tiesų, mirtis yra tas barjeras, kurį kiekvienas turime pereiti pakeliui į anapusybę.

Natūralus mirties nemėgimas neturėtų paveikti mūsų vilties patekti į rojų, kur mes pagaliau susitiksimė savo Viešpatį.

Tikėjimasis gero iš Allaho

Priėjus mirties momentui, kiekvienas turėtume atsisukti į savo Viešpatį, siekti Jo atleidimo ir tikėtis Jo malonės ir dosnumo. Džabir رضي الله عنه¹ pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم² sakius:

Te visi iš jūsų miršta tikėdamiesi gero iš Allaho. Iš tiesų, kai kurių žmonių tikėjimasis blogo iš Allaho veda juos į pražūtį ir jie tampa pralaimėjusiais.³

An-Navavi komentuodamas šį hadisą⁴ yra pasakęs:

„Asmens tikėjimasis gero iš Allaho reiškia tikėjimą, kad Allahas سبحانه⁵ parodys jam gailėstingumą ir atleidumą. Kai žmogus yra sveikas, jo širdyje turėtų būti tiek viltis, tiek baimė, leidžiant baimei nusverti. Atėjus mirties valandai turėtų išlikti viltis, nes baimė veda prie nuodėmių vengimo ir stengimosi daryti gerus darbus. Šie veiksmai praktiškai tampa neįmanomi priartėjus mirčiai. Tuo metu reiktų išlaikyti viltį ir tikėjimą Allahu, nes tai parodo pasitikėjimą Allahu ir atsivaimą Jam.“

Kai mirštančiojo tikėjimas Allahu ويعجل الله atleidumu yra nuoširdus, Allahas سبحانه atsako jam. Abu Huraira ir Anas رضي الله عنهما⁶ pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Allahas sako: „Aš esu savo tarno viltis ir esu su juo, kai jis Mane garbina ar Manęs šaukiasi.“⁷

¹ *Radiallahu anhu* – tebūnie Allahas juo patenkintas. Sakoma minint Pranašo صلى الله عليه وسلم kompanioną.

² *Sallallahu aleyhi va sallam* – tebūnie jam Allah palaima ir ramybė. Sakoma minint Pranašą Muhammed.

³ Muslim (2877), Abu Davūd ir kiti

⁴ *Hadisas* – Pranašo صلى الله عليه وسلم veiksmy ir posakiy perdavimas.

⁵ *Subhana wa Taala* – Tobulas ir Išaukštintas. Sakoma minint Allahu.

⁶ *Radiallahu anhum* - tebūnie Allahas jais patenkintas. Sakoma minint Pranašo kompanionus.

⁷ Bukhari (7405,7505), Muslim (2675) ir kiti

Tikintysis trokšta susitikti su Allah

Priėjus mirties valandai tikras tikintysis ją pasveikina ir nuoširdžiai trokšta susitikti su savo Viešpačiu Dženoje¹. Jis suvokia, kad šis susitikimas reikštų didžiausią gėrį. Tuo pačiu Allahas

ﷻ taip pat nori sutikti savo mylimą tarną. Aiša ^ﷺ pranešė, kad Pranašas ^ﷺ yra pasakęs:

Allahas trokšta/malonu sutikti tą, kuris trokšta sutikti Jį. Ir Allahas nenori sutikti to, kuris nenori/nekenčia susitikti Jo.³

Aiša ^ﷺ tai išgirdus sušuko: „O Allaho Pranaše, ar tai reiškia nekęsti mirties? Mes visi nenorime mirties.“ Pranašas ^ﷺ atsakė:

Ne, nereiškia to. Kai mirtis ateina pas tikintįjį, ji atneša jam Allaho gailestingumo, priėmimo ir gėrio žinią. Niekas nėra jam brangiau nei tai, kas jo laukia. Todėl jis trokšta sutikti Allahą ir Allahas nori jį sutikti. Tuo tarpu mirtis ateina pas netikintįjį nešdama Allaho pykčio, kančios ir bausmės žinią. Niekas nėra jam baisiau už tai, kas jo laukia. Todėl jis nenori sutikti Allaho ir Allahas nenori jo sutikti.⁴

Panašiai Abu Huraira ^ﷺ pranešė Pranašą ^ﷺ sakius:

Iš tiesų, kai mirtis nusileidžia ant tikinčiojo ir jis pamato, koks atlygis jo laukia, jis tetrokšta, kad jo siela greičiau atsiskirtų. Ir Allahas nori jį sutikti. O kai mirtis nusileidžia ant Allaho priešo ir jis pamato, kokia bausmė jo laukia, jis trokšta, kad jo siela niekada nepalikėtų. Allah nenori jo sutikti.⁵

Kai tik tikintysis įžengia į kapą, jam yra parodoma, kokie dideli malonumai jo laukia. Tai padeda jam suvokti, koks bevertis yra žemiškasis gyvenimas ir jis nenori jį sugrįžti.

Netikintysis trokšta grįžti į žemiškąjį gyvenimą

Kaip matome, netikintysis bijo, nenori susitikti savo Viešpaties, taip pat ir Viešpats nenori jo sutikti. Mirtis jam atneša nemalonią didelės bausmės žinią. Ji nutraukia jo menkus džiaugsmus duodama tik Ugnį vietoj jų ir nutraukia galimybę pasitaisyti ir išvengti bausmės.

Allahas ^ﷻ sako:

¹ *Dženna* – Rojaus sodas.

² *Radiallahu anha* – tebūnie Allahas ja patenkintas.

³ Bukhari (6507-6508), Muslim (2863-2866) ir kiti

⁴ Bukhari (6507), Muslim (2684)

⁵ Užrašyta al-Bazzar; Al-Albani patvirtintas autentišku (as-Sahihah 2628)

O jeigu tu matytum, kokie jie bus išsigandę. Nebus jiems galimybės pabėgti ir jie bus sučiupti netoliese. Jie sakys: „Mes patikėjome tuo!“ Bet kaip jiems priartėti iš tolimos vietos? Netikėjo jie Juo dar anksčiau ir spėliodavo apie slėpinį iš tolimos vietos. Tačiau užtvara pastayta tarp jų ir to, ko jie geidė, kaip kad buvo padaryta su jų partijomis anksčiau. Iš tikrųjų jie painioje dvejonėje. (Saba 34:51-54)

Kai tik netikintysis įžengia į kapą, jam yra parodoma, kokia bausmė jo laukia. Tai matydamas jis trokšta gauti dar vieną galimybę pasitaisyti. Allahas ﷻ sako:

O kada ateis vieno iš jų mirtis, jis tars: „Viešpatie, grąžink mane. Galbūt aš darysiu gera ten, kur aš buvau viską apleidęs.“ Taip nebus! Tai tik žodis, kurį jis taria. Už jų – pertvara iki tos dienos, kol jie bus prikelti. (23:99-100)

Nusidėjėliai trokšta grįžti į žemiškąjį gyvenimą

Minėtos ajos¹ (23:99-100) galioja ne tik netikintiesiems, bet ir nuodėmingiems tikintiesiems, kurie laisvai peržengdavo Allaho ﷻ nustatytas ribas. Priėjus mirčiai, jie mato, kokia bausmė jų laukia kape ir anapusbėje, todėl trokšta grįžti atgal, kad galėtų ištaisyti savo klaidas. Ši nuomonė yra išreikšta Ibn Kathir, al-Kurtubi ir as-Sa'di tafsyruose²:

„Bet kuris nusidėjėlis mirties metu gailisi to, ką padarė. Jis mato savo ateities buveinę ir pilnai suvokia savo darbų bjaurumą. Jis prašo jam leisti sugrįžti į žemiškąjį gyvenimą ne tam, kad mėgautųsi jo teikiama malonumais, bet tam, kad galėtų daryti gera ir ištaisyti padarytą blogį.“

Allahas ﷻ sako:

Ir leiskite iš to, kuo Mes jus apdalijome, anksčiau, nei kurį nors iš jūsų aplankys mirtis, ir tada jūs sakysite: „Viešpatie, jeigu Tu man atidėtum bent trumpam laikui, aš pradėčiau dalinti išmaldą ir tapčiau vienas iš teisingųjų!“ Bet niekad neatidės Allahas sielai, kada ateis jos nustatytas laikas. Allahas žino tai, ką jūs veikiate! (63:10-11)

Komentuodamas šias ajas Ibn Kathir yra pasakęs:

„Kiekvienas nusidėjėlis mirties momentu gailisi savo veiksmy ir prašo bent trumpo jo gyvenimo pailginimo tam, kad galėtų juos ištaisyti, ar rastų jiems pateisinimą.“

¹ Aja – smulkiausia Korano dalis – eilutė.

² Tafsir – Korano komentarai ir paaiškinimai.

MIRTIES ARTĖJIMAS

Šėtono pagundos tęsiasi iki mirties

Šėtonas nepaliaujamai stengiasi nukreipti mus nuo gero. Mirties momentas yra jo paskutinė galimybė mus suklaidinti ir priversti pabaigti gyvenimą nuodėmėje. Džabir Bin Abdillah رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų Šėtonas dalyvauja visuose jūsų reikaluose, įskaitant valgymą.¹

Šėtonas nustoja mus atakuoti tik tada, kai mes mirštame. Abu Sa'īd al-Khudri رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų Šėtonas tarė (Allahui): „Prisiekiu Tavo garbe, mano Viešpatie, aš nepaliausiu vilioti Tavo tarnų tol, kol jų sielos yra jų kūnuose.“ O Viešpats atsakė: „Prisiekiu Savo garbe ir šlove, Aš nepaliausiu jiems atleisti tol, kol jie prašys Mano atleidimo“.²

Todėl Pranašas صلى الله عليه وسلم išmokė mus svarbią maldą tam, kad galėtume apsisaugoti nuo Šėtono mirties momentu. Abu al-Jusr Ka'b Bin Amr رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius šią duą³:

Allahumma inni a'ūdhu bika minal-hamdi wal-ghamm, wa a'ūdhu bika minat-taraddi, wa a'ūdhu bika minal-gharaKi wal-HaraKi wal-haram, wa a'ūdhu bika an jatakhabbaTanij-aš-šeiTanu 'indal-maut, wa aūdhu bika an amūta fi sabilika mudbira, wa aūdhu bika an amūta ladigha-

O Allah, aš prašau Tavo apsaugos nuo mirties po griūvančiu pastatu ir kančios. Aš prašau Tavo apsaugos nuo mirties krentant iš didelio aukščio. Aš prašau Tavo apsaugos nuo skendimo ir ugnies sename amžiuje. Aš prašau Tavo apsaugos nuo žlugdančio Šėtono prisilietimo mirties valandą. Aš prašau Tavo apsaugos nuo mirties bėgant nuo kovos dėl Allah. Ir aš prašau Tavo apsaugos nuo gyvatės įkandimo.⁴

Allahas dvejoja prieš paimdamas tikinčiojo sielą

Allahas سبحانه وتعالى myli tikintįjį priklausomai nuo jo teisingumo. Kai Allahas myli žmogų, Jis jį palaiko ir apsaugo nuo bėdų. Viešpats apsaugotų tikintįjį ir nuo mirties, tačiau Jo sprendimas yra

¹ Muslim 2033

² Užrašyta al-Hakim, al-Bayhaqi ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku (as-Sahihah 104)

³ *Dua* - prašymas, malda.

⁴ Užrašyta Abu Davūd, an-Nasa'ī ir kitų; Al-Albani patvirtintas autentišku (Hidayat ur-Ruwah 2407 ir Sahihu Abi Davūd 1388-1389)

tas, kad visi žmonės turi mirti. Net ir tikintieji turi patirti mirtį tam, kad pasiektų amžinybės šviesą. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Allahas سبحان الله sako: „Aš skelbiu karą tam, kuris nuskriaudžia vieną iš mano artimų draugų. Mano tarnas gali priartėti prie manęs per religines pareigas, kurias jam paskyriau. Mano tarnas artėja prie Manęs per savanoriškus darbus tol, kol Aš jį pamilstu. Kai jį myliu, Aš tampa jo ausimis, kuriomis jis girdi, jo akimis, kuriomis jis mato, jo rankomis, kuriomis jis dirba, jo kojomis, kuriomis jis vaik to. Jei Mano tarnas tada prašo ko nors iš Manęs, Aš tikrai jam tai suteikiu. Jei tada jis prašo apsaugos, Aš jį tikrai apsaugau. Ir Aš nedvejoju dėl nieko kito taip, kaip dvejoju prieš paimdamas mylimo tarno gyvenimą: jis nekenčia mirties, o Aš nenoriu jo skaudinti.“¹

Reiktų paminėti, kad Allaho سبحان الله „dvejojimas“ šiame hadise nėra panašus į žmogaus dvejojimą, kuris kyla dėl neaiškumo. Allahas سبحان الله yra virš to. Jo dvejojimas reiškia, kad Jis įsako dviejų dalykų egzistavimą, iš kurių vienas neigiamai veikia kitą. Šiuo atveju Allahas سبحان الله sako apsaugosią Savo teisingus tarnus, bet tuo pačiu metu Jis liepia jiems pereiti, toleruoti mirtį.

Mirties agonija

Mirtis ateina su skausmu ir agonija ir kiekvienas žmogus turi tai patirti. Šie pojūčiai mirštantį žmogų sustingdo ir yra panašūs į apsvaigimą. Allahas سبحان الله sako:

Ir ateis mirties agonija (apsvaigimas), nešdama tiesą. Iš tiesų: štai ko tu vengei. (Kaf 50:19)

Aiša رضي الله عنها prižiūrėjo savo mirštantį tėvą Abu Bakr رضي الله عنه. Šiam nualpus, ji pacitavo keletą poezijos eilučių apie ateinantį skausmingą metą. Abu Bakr رضي الله عنه atgavo sąmonę ir liepė jai recituoti minėtą ają (50:19).²

Netgi pranašams tenka patirti mirties skausmus. Aiša رضي الله عنها yra pasakius: „Aš nemačiau nei vieno kenčiančio labiau (mirties metu) nei Allaho Pasiuntinys.“³

Aiša رضي الله عنها taip pat pranešė, kad Pranašui صلى الله عليه وسلم mirštant šalia jo buvo pastatytas indas su vandeniu. Jis mirkė rankas vandenyje, braukė jomis per veidą ir sakė:

Nėra kito dievo, tik Allahas. Iš tiesų mirties skausmas yra panašus į apsvaigimą.

Keletą kartų tai pakartojęs jis ištiesė ranką ir pasakė:

¹ Bukhari 6502

² Užrašyta Ibn Hibban; Al-Albani patvirtintas autentišku

³ Bukhari (5646), Muslim (2570)

O Allah! Atleisk man, pasigailėk manęs ir sujunk mane su geriausiaisiais. Po šių žodžių Pranašas ﷺ numirė ir jo ranka nusviro.¹

Sunkumai ir vargai, kuriuos turi pereiti pranašai ir kiti tikintieji šiame gyvenime tik padidina atlygį ir panaikina jų nuodėmes. Mirties agonija yra ne išimtis.

Skirtingai nuo netikinčiojo, tikinčiojo agonija baigiasi po mirties. Anas ﷺ pranešė, kad prieš Pranašui ﷺ mirštant, jo dukra Fatima ﷺ jį aplankė ir, pamačius šį dažnai prarandant sąmonę, ji pasakė: „O didi yra mano tėvo kančia!“. Pranašas ﷺ atsakęs: **Tavo tėvas po šiandien daugiau nekentės.**²

Tai nėra būdinga tik Pranašui ﷺ. Teisingas tikintysis atranda laimę ir pamiršta skausmą po mirties.

Abu Katada ﷺ pranešė, jog kartą laidotuvių procesija praėjo pro Pranašą ﷺ ir jis pasakė: **Jis (mirusysis) arba rado atilsį, arba kiti rado atilsį nuo jo.** Paprašytas tai paaiškinti, jis atsakė:

Tikintysis ilsisi nuo šio pasaulio sunkumų ir vargų ir yra nukeliamas į Allaho gailestingumą. O nuo blogo žmogaus ilsisi kiti žmonės, žemė, medžiai ir gyvūnai.³

PASKUTINIS NUSISTAYMAS YRA SVARBUS

Akivaizdūs veiksmai ne visada atspindi tiesą

Per savo gyvenimą žmonės svyruoja tarp tikėjimo ir netikėjimo. Tie, kurie su Allaho pagalba, įtvirtins stiprų tikėjimą savo širdyse, išliks stiprūs iki tol, kol jų siela paliks kūną. Tačiau tų, kurie gyveno abejonėje, ar tų, kurie deklaravo tikėjimą liežuviu, kai širdyje jo nebuvo, jų tikėjimas bus atskleistas po mirties.

Sahl Bin Sa'd as Sa'idi ﷺ pranešė, kad vieno mūšio metu vienas musulmonų armijos narys labai narsiai kovėsi. Kai kurie iš Sahabos⁴ tai pranešė Pranašui ﷺ ir kaip jie nustebo, kai Pranašas ﷺ atsakė: **Iš tiesų, jis yra vienas iš Ugnies žmonių.** Tolimesnio mūšio metu vienam jų teko kautis šalia minėto asmens ir jis pamatė, kaip šis buvo sužeistas ir, negalėdamas pakelti skausmo, persivėrė savo kardu. Pranašas ﷺ apie tai pasakė:

¹ Bukhari (4449, 6510)

² Bukhari 4462, Ibn Majah

³ Bukhari 6512-6513, Muslim 950

⁴ *Sahaba* - Pranašo ﷺ kompanionai.

Iš tiesų, kartais žmogus ilgą laiką gali daryti Dženos žmonių darbus, bent jau taip atrodo kitiems, bet galų gale jis priklauso Ugniai. Ir iš tiesų, kartais žmogus ilgą laiką gali daryti Ugnies žmonių darbus, bent jau taip atrodo kitiems, bet gale jis patenka į Dženą. Iš tiesų visi darbai vertinami pagal jų pabaigą.¹

Šis hadisas nurodo, kad žmogus gali atrodyti geras ir teisingas kitiems, bet iš tiesų jam trūksta tikrojo tikėjimo, kuris reikalingas išsigelbėti nuo pragaro ugnies. Šiuo atveju, asmuo įvykdė savižudybę, kas yra didelė nuodėmė, atspindinti nepasitikėjimą Allahu ﷻ.

Iš kitos pusės, žmogus gali gyventi nuodėmingą gyvenimą, bet savo širdyje turėti pakankamai tikėjimo ir atgailos, reikalingos išsigelbėjimui.

Tikinčiojo paskutinis tikėjimo išpažinimas

Nei vienas iš mūsų neturėtų laukti mirties nagų tam, kad išpažintume tikrąjį tikėjimą Allahu ﷻ. Šis tikėjimas turi būti įtvirtintas prieš tai, esant aiškiam protui. Tai garantuoja patekimą į Dženną. Uthman رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Tas, kuris miršta žinodamas, jog La ilaha illa-llah, pateks į Dženą.²

Kitame hadise sakoma:

Tas, kuris miršta negarbindamas nieko kito, tik Allah, pateks į Dženą.³

Šis tikėjimas turi būti tvirtas. Mu'ath Bin Džabal رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Allahas atleis tam, kuris miršta liudydamas, jog nėra kito dievo, tik Allahas, ir kad aš esu Allaho Pasiuntinys, kai šis liudijimas eina iš tikinčios širdies.⁴

Allahas صلى الله عليه وسلم palaimina kai kuriuos, suteikdamas galimybę pasakyti šahadą⁵ mirties metu. Tai apvainikuoja jų tikrą tikėjimą ir veda į jų buveinę rojuje. Pranašas صلى الله عليه وسلم yra pasakęs:

Tas, kurio paskutiniai žodžiai yra La ilaha illa-llah, įžengs į Dženą.⁶

¹ Bukhari 2898, 4203, 4207, 6493, 6607. Muslim 112.

² Muslim 26, Ahmad

³ Bukhari 1237-1238, 2388, 3222, 5827, 6268 ir kt. Muslim 32, 92-94.

⁴ Užrašyta Ibn Majah, Ahmad. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

⁵ Šahada – tikėjimo išpažinimas.

⁶ Abu Davūd, al-Hakim ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Netgi nusidėję tikintieji, kurie bus baudžiami pragare už savo nuodėmes, vėliau pateks į Dženą dėl didžiulės šio išpažinimo vertės. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Tas, kurio paskutiniai žodžiai prieš mirtį yra La ilaha illa-llah, įžengs į Dženą vieną dieną, nepaisant to, kas jam nutiks prieš tai.¹

Netikinčiojo tikėjimo išpažinimas

Asmuo, kuris atmeta tikėjimą Allahu سبحان الله gyvenimo metu, tačiau išpažįsta jį prieš mirties valandai, nebus dėl to išgelbėtas. Ibn Umar رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, Allahas priima asmens atgailą tol, kol jis nepasiekia gurguliavimo etapo (kai siela palieka kūną).²

Allahas سبحان الله sako:

Bevėrtė atgaila tų, kurie daro šlykštybes, o kada prieš kurį nors iš jų iškyla mirtis, jis kalba: „Štai dabar aš atgailauju...“ Ir tiems, kurie miršta, būdami netikintys. Šitiems Mes paruošėme skaudžią kančią. (4:18)

Kai faronas skendo, jis išpažino tikėjimą Allahu سبحان الله, bet šis buvo atmetas, nes Viešpats sako:

O kada Faraonas pradėjo skęsti, jis tarė: „Tikiu, kad nėra dievybės, išskyrus tą, kuria tiki Izraelio (Izraelio) sūnūs, ir aš pats iš musulmonų (atsidavusiųjų) skaičiaus!“ Allahas tarė: „Tik dabar! O anksčiau tu priešinai ir buvai nedorybės skleidėjas.“ (10:90-91)

Ibn Abbas رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Džibrilas man pasakė: „O Muhammedai, būtum tu mane matęs, kai aš paėmiau juodos žemės iš jūros ir sugrūdau ją į Faraono burną bijodamas, kad Allaho gailėstingumas gali jį pasiekti.“³

¹ Ibn Hibban, Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

² At-Tirmidhi, Ibn Majah ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Ahmad, at-Tirmidhi. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Šis hadisas parodo, kad didis Allaho ﷺ gailėstingumas gali pasiekti netgi tuos, kurie yra visiškai pasmerkti.

MIRTIES PAMOKA

Kapo sunkuma, tamsuma

Iš to, kas buvo kalbėta anksčiau, matome, kad mes turėtume priimti mirtį kaip didelę pamoką, kuri primena tai, kas mūsų laukia.

Mirtis yra pirmasis žingsnis pakeliui į Anapusybę ir kapas yra pirmoji stotelė tame kelyje. Uthman Bin Affan رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, kapas yra pirmasis iš anapusybės buveinių. Tam, kuris praeina per jį saugiai, kiti etapai bus lengvesni. Ir jei jis nepereina per jį saugiai, tam kiti etapai bus tik baisėsi. Aš nesu matęs klaikesnio, baisėsi vaizdo nei kapas.¹

Kartą Pranašas صلى الله عليه وسلم praėjo pro žmonių būrelį. Sužinojęs, kad šie kasa kapą, jis prisisbrovė pro savo kompanionus ir, pasiekęs kapą, parklupo prie jo ir verkė, o jo ašaros krito ant žemės, tada atsisuko į savo kompanionus ir pasakė: **O, mano broliai, pasiruoškite tokiai dienai, kaip ši.**²

Mirties prisiminimas ir pasiruošimas jai yra tie dalykai, kurių reikalaujama iš tikinčiojo.

Pasiruošimas mirčiai

Ibn Umar رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Geriausi tarp tikinčiųjų yra tie, kurie turi geras manieras. Išmintingiausi tarp jų yra tie, kurie dažniausiai prisimena mirtį ir labiausiai stengiasi jai pasiruošti. Iš tiesų, tie yra išmintingi, jie gauna garbę šiame gyvenime ir pranašumą kitame.³

Šis pasiruošimas neturėtų būti atidėliojimas iki tol, kol tampa per vėlu ką nors pakeisti. Pranašas صلى الله عليه وسلم yra pasakęs:

¹At- Tirmidhi, Ibn Majah ir kiti. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

²Ibn Majah, Ahmad ir kiti. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

³At-Tabarani, Ibn Majah. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Išnaudokite penketą dalykų prieš tai, kol juos pakeis kiti penki: jaunystę prieš senatvę, sveikatą prieš pasiligojimą, turtą prieš neturtą, laisvą laiką prieš užimtumą ir savo gyvenimą prieš mirtį.¹

O taip pat:

Geriausia labdara yra ta, kurią duodate būdami sveiki ir nepritekliuje, kada baiminatės neturto ir tikitės praturtėti. Neatidėkit jos iki to laiko, kai siela pasiekia gerklę ir tada jūs sakot: „Duokit tiek ir tiek tokiam ir tokiam.“ Iš tiesų, iki to laiko toks ir toks galbūt jau bus praturtėjęs (iš jūsų palikimo).²

Neturėtume sumenkinti nei vieno gero darbo, galbūt jis ateis mums į pagalbą. Abu Huraira pranešė Pranašą sakius praeinant pro šviežiai supiltą kapą:

Šiam mirusiajam du savanoriškai atlikti rakatai, kuriuos jūs galbūt menkinant, yra brangesni už visus žemiškuosius turtus.³

¹ Užrašyta Ibn Hakim, Ibn Abid Dunya ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Bukhari, Muslim

³ Abu Nu'aym, at-Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

II SKYRIUS: TIKĖJIMAS AL – BARZAKH

AL-BARZAKH REIKŠMĖ

Arabų kalboje *Barzakh* reiškia barjerą, perskyrimą. Allah ﷻ sako:

Jis atskyrė jūras, kurios viena su kita susitinka. Tarp jų yra pertvara (Barzakh), kurios jos negali peržengti. (55:19-20)

Barzakh taip pat reiškia pertvarą, kuri atskiria žemiškąjį gyvenimą nuo amžinojo, prasidedančio Teismo dieną. Ji tęsiasi nuo mirties iki Prisikėlimo. Tai tarpinė stadija, visiškai kitokia nei šis gyvenimas ir kitokia nei gyvenimas anapusybėje. Žmogus patekęs į *al- Barzakh* jau nebegali sugrįžti.

O kada ateis vieno iš jų mirtis, jis tars: „Viešpatie, grąžink mane. Galbūt aš darysiu gera ten, kur aš buvau viską apleidęs.“ Taip nebus! Tai tik žodis, kurį jis taria. Už jų – barzakh (pertvara) iki tos dienos, kol jie bus prikelti. (23:99-100)

TEKSTAI, MININTYS AL BARZAKH

Korano tekstai:

Tarp beduinų, kurie gyvena aplink jus, ir Medinos gyventojų esama veidmainių; jie – užkietėję veidmainiai. Tu jų nepažįsti. Bet Mes juos pažįstame ir Mes juos nubausime dvigubai, o paskui jie bus grąžinti didžiausiajai kančiai. (9:101)

Anot Ibn Kathir, dviguba bausmė šioje ajoje reiškia bausmę šiame gyvenime ir kapo bausmę.

Ugnis, į kurią jie (Faraono giminė) įstumiami, rytą ir vakarą, o tądien, kai išmuš Valanda... „Veskite Faraono giminę į didžiausias kankynes!“ (40:46)

Ibn Kathir komentaras: „Po nuskendimo jūroje jie buvo perkelti į Ugnį. Iš tiesų jų sielos yra Ugnyje tol, kol ateis Paskutinė Valanda. Prisikėlimo Dieną jų sielos ir kūnai susijungs Ugnyje.“

Ir iš tiesų tuos, kas buvo tironai, bausmė ištikis dar anksčiau, bet didžioji dalis jų to nežino. (52:47)

Šioje ajoje minima pirmoji bausmė, anot at-Tabari, reiškia kapo bausmę.

Jam buvo tarta: „Įženk į Rojų!“ Jis tarė: „O, jeigu mano žmonės žinotų, už ką atleido man mano Viešpats ir padarė mane vienu iš pagerbtųjų.“ (Ja Syn 36:26-27)

Ši aja kalba apie teisingą žmogų, kuris buvo savo tautos nužudytas, nes kvietė juos į Allaho kelią. Šiam numirus, jo sielai liepiama įžengti į Rojų. Tačiau jis išreiškia norą papasakoti apie šį atlygį savo žmonėms (kurie nėra mirę) ir tikisi taip juos atvesti į teisingą kelią. Todėl jo sielos paėmimas į Dženą turėjo būti al Barzakh laikotarpiu, o ne po Prikėlimo.

Sunos¹ tekstai

Pranašo ﷺ Sunoje yra daugybė tekstų, kalbančių apie skirtingus al-Barzakh aspektus. Jie bus nagrinėjami tolimesniuose skyriuose.

APSAUGOS NUO KAPO BAUSMĖS PRAŠYMAS

Ryte ir vakare

Ibn Mas'ūd ﷺ pranešė, kad ši dua buvo Pranašo ﷺ rytinio ir vakarinio garbinimo dalis:

Rabbi a'ūdhu bika min 'adhabin fin-nari wa 'adhabin fil-Kabr. – Mano Viešpatie, aš prašau Tavo apsaugos nuo bausmės Ugnyje ir nuo kapo bausmės.²

Panašiai Abu Bakrah ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Allahumma inni a'ūdhu bika min-al-kufri wal-faKr, Allahumma inni a'ūdhu bika min 'adhab il-Kabr – O Allah, aš prašau Tavo apsaugos nuo netikėjimo (arba nedėkingumo) ir skurdo; ir prašau Tavo apsaugos nuo kapo kančios.³

¹ Sunna - Pranašo ﷺ pamokymai, būdas.

² Muslim 2723, Abu Davūd

³ Užrašyta Abu Davūd, an-Nasa'í ir kitų. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

Maldos metu

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم liepė savo kompanionams sakyti *tašahhud*¹ metu:

Allahumma inni a'ūdhu bika min 'adhabi džahannam, wa-min 'adhab-il-Kabr, wa-min fitnat-il-maHja wal-mamat, wa-min šarri fitnat il-masih-id-dadžal –

O Allah, aš prašau Tavo apsaugos nuo pragaro kančios, nuo kapo kančios, nuo gyvenimo ir mirties išbandymo ir nuo blogio per Dadžal² išbandymą.³

Ibn Abbas رضي الله عنه pranešė, kad Pranašas صلى الله عليه وسلم mokė savo bendražygius minėtą duą taip, kaip jis mokė juos sūru⁴ iš Korano.⁵

Taip pat yra minima, kad maldos pabaigoje Pranašas صلى الله عليه وسلم sakydavo šią duą:

Allahumma inni a'ūdhu bika min-al-džubn, wa-a'ūdhu bika min-al-bukhl, wa-a'ūdhu bika an uradda ila ardhal-il-'umur, wa-a'ūdhu bika min fitnat-id-dunja, wa-a'ūdhu bika min 'adhab-il-Kabr-

O Allah, aš prašau Tavo apsaugos nuo bailumo ir siekiu Tavo apsaugos nuo šykštumo, nuo blogiausio senatvėje ir nuo žemiškųjų pagundų; prašau Tavo apsaugos nuo kapo bausmės.⁶

Aiša رضي الله عنها pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم taip pat sakius maldos metu:

Allahumma inni a'ūdhu bika min 'adhab-il-Kabr, wa-a'ūdhu bika min fitnat-il-masih-id-dadžal, wa-a'ūdhu bika min fitnat-il-mahja wal-mamat. Allahumma inni a'ūdhu bika min-al-ma'thami wal-maghram-

O Allah, apsaugok nuo kapo kančios ir nuo Netikro Mesijo (Dadžal) išbandymo, nuo gyvenimo ir mirties išbandymo, nuo nuodėmingumo ir įsiskolinimo.⁷

Prisimenant mirtį

Al-Bara' Bin 'Azib رضي الله عنه pranešė, kad kartą jis lydėjęs Pranašą صلى الله عليه وسلم į vieno žmogaus iš Ansar⁸ laidotuves. Jiems pasiekus kapo vietą Pranašas صلى الله عليه وسلم atsisėdo atsisukdamas į Kiblą⁹, o jo

¹ *Tašahud* – tikėjimo liudijimo tarimas maldoje.

² *Dadžal* - netikras, meluojantis Mesijas.

³ Bukhari 1377, Muslim 588

⁴ *Sūra* – Korano skyrius.

⁵ Muslim 590

⁶ Bukhari 2822, 6365, 6370, 6374, 6390

⁷ Bukhari 832, 6368, 6375-6377, Muslim 589

⁸ *Ansar* - Medinos gyventojai, palaikę Pranašą صلى الله عليه وسلم.

⁹ *Kibla* – Kaabos Mekoje kryptis, maldos kryptis.

bedražygiai tylomis susėdo aplink jį. Jis pakėlė akis į dangų, tada pažvelgė į žemę ir taip tris kartus. Tada paragino juos prašyti Allaho apsaugos nuo kapo bausmės ir pats tris kartus pakartojo:

Allahumma inni a'ūdhu bika min 'adhab-il-Kabr – O Allah, apsaugok nuo kapo bausmės.¹

Anas رضي الله عنه pranešė, kad kartą Pranašas صلى الله عليه وسلم ėjo pro datuliy sodą, kuriame buvo keletas kapų. Jis išgirdo kažką, kas jį suneramino ir paklausė, kas buvo palaidota tuose kapuose. Jam buvo pasakyta, kad tai kapai žmonių, kurie mirė Džahilijos² laikotarpiu. Tai išgirdęs jis paskatino kompanionus:

Prašykite Allah apsaugos nuo kapo bausmės ir nuo Dadžal išbandymų.³

Prašymas apsaugoti mirusiuosius

'Auf Bin Malik رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius džanazah⁴ maldos metu šią dua:

Allahumma-aghfir lahū war-Hamhu wa'afihī wa'fu 'anh, wa-akrim nuzulahu wa-wassi' mudkhalah waghsilhu bil-ma'l wath-thaldži wal-barad, wa-naKKihi min khaTayhu kama junaKK-ath-thaub-ul-abjaDu min addanas. Wa-abdilhu daran khayran min darih, wa-ahlan khayran min ahlih, wa-zaudžan khayran min zaudžih. Wa-adkhilh-ul-džanata, wa-a'idhhu min 'adhab-il-Kabri wa min 'adhab-in-nar. –

O Allah, atleisk jam ir parodyk savo gailęstingumą, suteik jam gerovę ir malonę; pagerbk jo buveinę (kape) ir padaryk ją (kapą) erdvia; nuplauk jį vandeniū, ledu ir kruša; apvalyk jį nuo nuodėmių taip, kaip baltas audeklas yra išvalomas nuo purvo; pakeisk jo namus geresniais, jo šeimą – geresne šeima, jo sutuoktinį geresniu; priimk jį į Dženną ir apsaugok nuo kapo bausmės ir bausmės Ugnyje.⁵

Taip pat yra minima ši dua už mirusįjį:

O Allah! Iš tiesų šis asmuo, sūnus tokio ir tokio yra Tavo globoje ir laikosi už Tavo gailęstingumo virvės. Apsaugok jį nuo kapo bausmės ir bausmės Ugnyje. Tu esi Vienintelis, išpildantis pažadus ir nustatantis tiesą, todėl atleisk jam ir parodyk savo gailęstingumą. Tu esi Atleidžiantis, Gailęstingasis.⁶

¹ Abu Davūd, Ahmad ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku. Taip pat dalinai užrašyta Bukhari 1369,4699 ir Muslim 2871.

² Džahilija – neišmanymo, tamsos era prieš Islamą.

³ Abu Davūd ir Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

⁴ Džanazah – laidotuvės.

⁵ Muslim 963

⁶ Abu Davūd, Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Prašymas apsaugoti įvairiose situacijose

Anas Bin Malik رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius šią duą:

Allahumma inni a'ūdhu bika min-al-'adži wal-kasal, wal-džubni wal-harami wal-bukhl, wa-a'ūdhu bika min 'adhab-il-Kabr, wa-min fitnat-id-dadžal, wa-min fitnat-il-maHja wal-mamat –

O Allah, apsaugok nuo bejėgiškumo ir tinginystės, nuo bailumo, senatvės ir šykštumo. Apsaugok nuo kapo baismės, baismės Ugnyje, nuo Dadžal fitnos (išbandymų) ir nuo gyvenimo ir mirties išbandymų.¹

Aiša رضي الله عنها pranešė, kad kartą prie jos durų atėjo žydė moteris prašydama maisto ir sakydama: „Te Allahas apsaugo tave nuo ad-Dadžal fitnos bei nuo fitnos ir baismės kape.“ Aišai paminėjus tai Pranašui صلى الله عليه وسلم, šis atsistojo, pakėlė rankas ir pasakė:

O Allah, prašau Tavo apsaugos nuo Dadžal išbandymų ir nuo kapo baismės.²

Taip pat Aiša رضي الله عنها pranešė, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم sakydavo šią duą:

Allahumma inni a'ūdhu bika min-al-kasali wal-haram, wal-ma'thami wal-maghram, wa-min fitnat-il-Kabri wa-'adhab-il-Kabr, wa-min šarri fitnat-il-ghina, wa-a'ūdhu bika min fitnat-il-faKr; wa-a'ūdhu bika min fitnat-il-masiH-id-dadžal. Allahumm-aghsil 'anni khaTajaja bima'-ith-thaldži wal-barad, wa-naKKi Kalbi minal-khaTaja kama naKKait-ath-thaub-al-abjada min-ad-danas, wa-ba'id baini wa-baina khaTajaja kama ba'adta bain-al-mašriKi wal maghrib-

O Allah, apsaugok nuo tinginystės ir senatvės, nuo nuodėmingumo ir skolos, nuo kapo išbandymų ir baismės, nuo turto pagundų, nuo skurdo išbandymo ir nuo Dadžal išbandymų. O Allah, nuplauk mano nuodėmes lediniu vandeniu ir kruša, išvalyk mano širdį nuo nuodėmių, taip kaip Tu išvalai baltą audeklą nuo purvo. Ir atskirk mane nuo mano nuodėmių taip, kaip tu atskyrei rytus ir vakarus.³

Umm Habiba رضي الله عنها kartą pasakė: „O Allah, leisk man visada mėgautis savo vyro – Allaho Pasiuntinio, savo tėvo ir brolio kompanija“. Tai girdėdamas Pranašas صلى الله عليه وسلم jai pasakė:

¹ Bukhari 2823, 4707, 6367, 6371, Muslim 2706.

² Užrašyta Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku. Taip pat dalinai užrašyta Bukhari 1049, 1055. 1327, 1375 ir Muslim 584, 586, 903.

³ Bukhari 6368, 6375, 6377.

Tu prašai Allaho dalykų, kurie turi nustatytą terminą, suskaičiuotas dienas. Allahas nepagreitina dalykų prieš ateinant jų laikui ir nepavėlina įvykdyti to, kam atėjo laikas. Jei tu vietoj to būtum prašius apsaugoti nuo bausmės Ugnyje ir kapo bausmės, tai būtų daug geriau ir vertingiau.¹

AI-BARZAKH TIEMS, KURIE NEMIRĖ NORMALIA MIRTIMI

Diskusijos apie al-Barzakh, kurios bus pristaytos tolimesniuose skyriuose, dažniausiai kalba apie žmones, mirusius normalia mirtimi ir palaidotus. Kai kam gali kilti klausimas, kas vyksta su tais, kurie miršta nenormalia mirtimi ir nėra palaidojami, pvz. sudegę ugnyje, suėsti laukinių žvėrių ar nuskendę. Atsakas į tai būtų, jog nesvarbu, kokia mirtimi žmogus mirė ir kaip buvo palaidotas, Allahas ﷻ sugeba sujungti kūno daleles tam, kad jis patirtų tą bausmę ar atpildą, kurio nusipelnė. Todėl taisyklės al-Barzakh laikotarpiu yra visai kitokios nei galioja mūsų fiziniame pasaulyje.

Kartą žmogui iš ankstesniųjų tautų kilo panaši dvejonė. Jis galvojo išvengsiąs Allaho ﷻ bausmės, jei jo lavonas bus sudegintas ir pelenai išbarstyti vėjyje. Allahas išsklaidė šią abejonę po jo mirties.

Abu Sa'īd al-Khudri, Abu Huraira ir kiti kompanionai ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Tarp žmonių, gyvenusių prieš jus, buvo vienas užkietėjęs vagis, kuriam Allahas davė turto ir palikuonių. Jis niekada nedarė nieko gero, vien tik bloga, tačiau tikėjo į Allahą. Kai mirtis atėjo pas jį ir jis prarado gyvenimo viltį, jis paprašė savo vaikų: „O mano vaikai, koks tėvas aš jums buvau?“ Šie atsakė: „Geriausias iš tėvų“. „Išpildykite tada mano prašymą arba aš atiduosiu savo palikimą kitiems. Ar paklusit man?“ Šie atsakė: „Taip“. Tada jis juos pamokė: „Iš tiesų, aš neturiu gerų darbų pas Allahą. Todėl kai aš mirsiu, pririnkit daug medžio, užkurkit ugnį ir sudeginkit mane. Kai ugnis sunaikins mano kūną ir pasieks kaulus, paversdama mane į anglies gabalą, paimkite mane ir sumalkite. Palaukite vėjuotos dienos ir paleiskite mano palaikus į vėją, pusę ant žemės ir pusę ant vandens. Galbūt taip aš būsiu prarastas, nes jei Allahas mane pasieks, aš iš tiesų būsiu nubaustas taip, kaip niekas kitas.“ Kada jis mirė, jo vaikai padarė taip, kaip jiems buvo liepta. Tada Allahas įsakė žemei ir jūrai: „Atiduok, ką paėmei.“ Šios surinko to žmogaus palaikus ir štai jis stojo prieš Viešpatį. Allahas jo paklausė: „O Adomo sūnau, kas tave privertė taip padaryti?“ Šis atsakė: „Niekas kitas, tik Tavęs baimė ir

¹ Muslim 2663 ir Ahmad.

Tu žinai geriau“. Allahas jam atleido, nors jis niekada nedarė nieko gero, išskyrus tai, jog turėjo tikėjimą į Allahą.¹

Al-Albani komentaras:

„Visumoje šis žmogus buvo tikintysis, kuris pripažino Allahą kaip vienintelį. Jis nurodė vaikams save sudeginti arba todėl, kad nežinojo apie Allaho sugebėjimą jį sugrąžinti – kas yra nelabai realu - arba dėl didžiulės baimės sulaukti Allaho bausmės, kuri aptemdė jo protą. Aš laikausi šio požiūrio ir Allahas žino geriausiai. Bet kuriuo atveju šio asmens veiksmai neprieštaravo *tauhid*² ir nepadarė jo netikinčiuoju. Tai parodo, kad ne kiekvienas, kuris padaro netikinčiojo veiksmą, tampa netikinčiuoju.“

TIKĖJIMO Į AL-BARZAKH SVARBA

Gyvenimas al-Barzakh laikotarpiu yra gerai dokumentuotas Islame ir paremtas stipriais įrodymais iš Korano ir Sunnos. Todėl tai yra svarbi kiekvieno tikinčiojo pažiūrų dalis. Tai supažindina jį su tuo, kas neišvengiamai laukia po mirties ir veda į Allaho ﷻ bausmės baimę ir atlygio siekimą.

Nepaisant stiprių al-Barzakh įrodymų, yra keletas musulmonų sektų, kurie tai neigia. Ir remiasi savo iškreiptu Korano ir Sunos tekstų supratimu.

Kartą Anas Bin Malikui ﷺ buvo pasakyta, kad yra žmonių, kurie neigia kapo bausmę. Anas ﷺ atsakė: „Nesėdėk kartu su jais“.

Imam Ahmad yra pasakęs: „Tik suklaidintas ir klaidinantis kitus žmogus neigia kapo bausmę.“

Imam al-Džuvaini yra pasakęs:

„Dauguma anapusybės reikalų yra paremta autentiškais hadisais. Tarp jų yra kapo bausmė ir Munkar ir Nakir tardymas. Tikintieji turėtų tai priimti, nes tai paremta logika. Allahas ﷻ yra pajėgus prikelti mirusį ir paliepti dviems angelams jį tardyti. Yra daugybė pranešimų, kad Pranašas ﷺ prašė Allaho ﷻ apsaugos nuo kapo bausmės. Šis supratimas tęsėsi tarp teisingų salaf³ tol, kol nepradėjo rasti bida⁴ tarp žmonių ir tarnavimas troškimams.“

¹ Sujungta iš keleto pranešimų, užrašytų Bukhari (3452, 3479, 3481, 6480-6481, 7506) ir Muslim 2756.

² *Tauhid* – Islamo monoteizmas.

³ *Salaf* – pirmieji musulmonai.

⁴ *Bida* – nepriimtina naujovė Islame.

III SKYRIUS: MIRTIES MOMENTAS

IVADAS

Šiame skyriuje bus kalbama apie tai, kas vyksta su žmogumi mirties momentą iki tol, kol siela pradeda savo kelionę į dangų.

Siela palieka kūną nenoriai

Gyvenimo metu siela tiek prisiriša prie kūno, kad priėjus mirties metui nenori su juo išsiskirti. Šis nenoras pasireiškia sunkumais, kuriuos mirštantysis turi patirti. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم yra pasakęs:

Allahas liepia žmogaus sielai: „Išeik, palik (kūną mirties metu)“, ši atsako: „Neišeisiu, nebent nenoromis.“ Jis atsako: „Išeik, net jei ir nenori.“¹

Siela išeina per gerklę

Mirties metu siela palieka kūną per gerklę. Allahas سبحان الله sako:

O ne! Kada jinai (siela) pasieks raktikaulį ir pasakys: „Kas yra užkeikėjas (kas galėtų jį sugrąžinti)?“ Ir tada mirštantysis supras, kad tai išsiskyrimas, ir susiglaus blauzda su blauzda – pas Viešpatį tavo bus tądien parginimas. (75:26-30)

Komentuodamas šią ają, as-Sa'idi yra pasakęs: „Sunkumai apima mirštantįjį. Situacija tampa varginanti ir slegianti, sielai yra įsakoma palikti kūną. Tada ji yra vedama pas Allahą tam, kad išpažintų, ką ji darė ir būtų atitinkamai įvertinta.“

Allahas سبحان الله sako:

O kada siela stringa gerklėj, ir jūs tada žiūrite (j mirštantįjį), o Mes esam arčiau jo nei jūs patys, bet jūs nematot. Kodėl gi jūs – jeigu išties nebūssite teisiami, grąžinkite ją (sielą) atgal, jei sakote tiesą! (56:83-87)

Allahas paima sielas

¹ Bukhari, al-Bazzar ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Kai pasibaigia žmogui paskirtas laikas šiame pasaulyje, Allahas ﷻ paima jo sielą ir jis miršta. Korane Viešpats ﷻ sako:

Allahas priima sielas jų mirties mirksni, o tą, kuri nemirusi, Jis priima ją miego metu; čiumpa tą, kuriai nusprendė mirtį, ir paleidžia kitą iki numatyto laiko. Iš tiesų tai - ženklai žmonėms, kurie mąsto! (39:42)

O taip pat:

Ir Jis – Tasai, Kuris pasiima jūsų sielas naktį ir žino, ką pelnote dieną. Paskui Jis prikelia jus dieną, kad pasibaigtų skirtas laikas. Paskui – pas Jį jūsų sugrįžimas, paskui Jis pasakys jums, ką jūs darėte. (6:60)

Mirties angelas

Allahas ﷻ nepaima sielų tiesiogiai, šiam reikalui Jis paskyrė Mirties Angelą. Jis sako:

Tark (O Muhammed): „Priims jūsų baigtį Mirties Angelas, kuriam jūs paskirti, paskui jūs būsite sugrąžinti pas savo Viešpatį.“ (32:11)

Kai Mirties Angelas ateina pas mirštantįjį, šis jį mato ir girdi, tuo tarpu kiti žmonės jo negali matyti ar girdėti.

Senais laikais Mirties Angelas kartais ateidavo pas žmones kaip žmogus ir ne visada būdavo įmanoma jį atpažinti. Taip nutiko Pranašui Mozei ﷺ. Kai angelas atėjo paimti jo sielos, Mozė ﷺ jo nepažino. Abu Huraira ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, Mirties Angelas kartais būdavo žmonėms matomas. Taigi jis atėjo pas Mozę ir jam paliepė: „Ateik pas savo Viešpatį“. Tai girdėdamas Mozė jam sudavė ir išmušė akį.

Angelas grįžo atgal pas Allahą ir jam pasakė: „Mano Viešpatie, Tu nusiuntei mane pas Savo tarną, kuris nenori mirti. Išties jis išmušė man akį. Jei jis neturėtų aukšto rango prie Tavęs, aš būčiau su juo griežtai pasielgęs.“ Allahas sugrąžino jam akį ir paliepė: „Eik atgal pas mano tarną ir paklausk, ar jis nori ilgiau gyventi. Jei taip, tada liepk jam padėti ranką ant jaučio odos. Už kiekvieną plauką, kurį jo ranka uždengs, jis gaus po metus.“

Kai angelas tai atpasakojo Mozei, šis paklausė Allaho: „Mano Viešpatie, o kas bus po to ilgo gyvenimo?“ Allahas atsakė: „Mirtis.“ „Tada teateinie ji dabar, mano Viešpatie, tik leisk

¹ *Alehi salam* – tebūnie jam taika, sakoma minint pranašus.

man mirti šalia Šventosios Žemės (Jeruzalės)”. Taigi vienu kvėptelėjimu Mirties Angelas paėmė Mozės sielą.

Po šio atsitikimo Mirties Angelas visada ateina pas žmones nematomas (t.y. matomas ir atpažįstamas tik mirštančiajam).

Tada Pranašas Muhammedas ﷺ dar pridėjo:

Jei aš būčiau šalia tos vietos, aš jums parodyčiau jo kapą šalia kelio, raudono kalno papėdėje.¹

Netgi būdamas pranašu, Mozė ﷺ netpažino angelo, kai šis atėjo pas jį žmogaus pavidalu. Panašiai pranašas Abraomas ﷺ neatpažino angelų ir pavaišino juos maistu. O taip pat mūsų Pranašas ﷺ ne iškart atpažino angelą Gabrielių, kai šis atėjo žmogaus pavidalu ir klausinėjo apie Islamą, iman ir kitus dalykus.

Mozės ﷺ atveju nepažįstamasis pasirodo jo namuose ir liepia jam pasiruošti mirti. Mozė ﷺ natūraliai pagalvoja, kad tai koks nors blogas asmuo įsiveržė į jo namus ir bando jam pakenkti, todėl jam ir suduoda. Tačiau vėliau Mozė ﷺ suvokia, kas per vienas yra šis nepažįstamasis ir koją pasirinkimą jis atneša. Todėl jis pasirenka susitikimą su savo Viešpačiu vietoj pailginto gyvenimo šiame laikiname pasaulyje.

Nėra žinoma, kiekvienas žmogus turi savo mirties angelą ar tėra vienas „Mirties Angelas“, kuris paima visas sielas. Pastaroji nuomonė yra grindžiama minėtuoju ir kitais hadisais. Kadangi tai yra ghayb² dalis, mes neturėtume klausti, kaip vienas angelas gali nutraukti daugybės žmonių gyvybes vienu metu. Ghayb taisyklės nepaklūsta mūsų fizinio pasaulio taisyklėms. Mes tegalime galvoti, jog Allahui ﷻ nėra sunku sukurti būtybę, kuri gali paimti daugybės žmonių sielas vienu metu, nesvarbu kaip toli jie vienas nuo kito būtų.

Mirties angelo padėjėjai

Kada Mirties Angelas ateina paimti sielos, jam padeda ir kiti angelai. Allahas ﷻ apie juos sako:

Kai mirtis ateina pas vieną iš jūsų, Mūsų pasiuntiniai (angelai) paima jo sielą ir jie niekada neapleidžia savo pareigos. (6:61)

¹ Bukhari 1339, 3407, Muslim 2372

² Ghayb - žinios, esančios už žmogaus supratimo ribų.

Toliau pamatysime, kaip šie angelai paima sielą iš Mirties Angelo, kai tik jis baigia išsunkti ją iš kūno. Jie suvynioja ją į drobulės ir neša į dangų.

Yra daug hadisų apie Mirties Angelą ir jo padėjėjus. Pavyzdžiui, Abu Huraira ir Abu Mas'ūd pranešė Pranašą sakius:

Angelai paėmė vieno žmogaus, gyvenusio prieš jus, sielą ir jo paklausė: „Ar esi padaręs ką gera?“ Šis atsakė: „Nieko, išskyrus tai, kad aš skolindavau žmonėms pinigų ir nespaudžiau turtingųjų jų gražinti, o neturtingiems nurašydavau skolą tikėdamasis, jog Allahas atleis man.“ Tada Allahas jam pasakė: „Aš turiu daugiau teisių už tave atleisti nuo skolos“. Ir Jis paliepė angelams jam atleisti. ¹

Mirties Angelo padėjėjai yra dvejopi: gailėsčio, malonės angelai, kurie rūpinasi tikinčiojo siela ir bausmės angelai, kurie rūpinasi netikinčiojo siela. Abu Sa'id Al Khudri pranešė Pranašą sakius:

Tarp prieš jus gyvenusių tautų buvo žmogus, nužudęs devyniasdešimt devynis žmones. Jis nusprendė atgailauti, todėl pradėjo ieškoti išmintingiausio žmogaus žemėje. Jam buvo patarta eiti pas vienuolį. Taigi jis surado vienuolį ir pasisakė nužudęs devyniasdešimt devynis žmones ir paklausė, ar jis gali atgailauti, prašyti atleidimo. Vienuolis jam atsakė neigiamai, todėl šis žmogus jį nužudė ir tai tapo jo šimtąja žmogžudyste.

Vis dar trokšdamas atgailauti, jis vėl pradėjo ieškoti išmintingo žmogaus. Šįkart jam buvo patarta eiti pat 'alim². Jis jį susirado, pasisakė nužudęs šimtą žmonių ir paklausė, ar jis gali atgailauti. 'Alim atsakė: „Žinoma! Kas gali sustabdyti tave nuo atgailos. Eik į tokį ir tokį miestą, ten rasi žmones, kurie garbina Allahą, garbink Allahą kartu su jais ir negrįžk į savo kraštą, nes tai blogio kraštas.“

Taigi šis žmogus išsiruošė į tą gerąjį miestą, bet pakeliui, vidury kelio jį užklupo mirtis. Jis atsisuko į savo tikslo pusę ir numirė. Gailestingumo ir bausmės angelai susiginčijo dėl jo. Malonės angelai sakė: „Jis mirė atgailaudamas, jo širdis buvo atsukta į Allahą“, bausmės angelai: „Bet iš tiesų jis nėra padaręs nieko gero.“

Tuomet Allahas pasiuntė angelą žmogaus pavidalu, kad išspręstų jų ginčą. Šis pasakė: „Išmatuokit atstumą tarp dviejų šalių ir priskirkit jį tai vietai, kuri bus arčiau.“ Jie taip padarė ir atrado jį esant tik per sprindį arčiau gerojo miesto, į kurį jis ėjo. Ir taip gailestingumo angelai paėmė jo sielą.³

¹ Bukhari 2077-2078, 3491, 3480, Muslim 1560-1562.

² Alim – Islamo žinovas.

³ Bukhari 3470, Muslim 2766

Skirtumas tarp tikinčiojo ir netikinčiojo mirties

Šiame skyriuje matysime, jog su tikinčiojo ir netikinčiojo sielomis elgiamasi labai skirtingai. Allah Pasiuntinys ﷺ yra pasakęs:

Skatinkit savo mirštančiuosius sakyti La ilaha illa-llah. Iš tiesų tikinčiojo sielos atsisikyrimas yra (toks lengvas) kaip prakaitavimas (dėl šio liudijimo), kai tuo tarpu netikinčiojo siela išeina per jo burną (sunkiai ir garsiai) taip, kaip asilo siela.¹

Žvilgsnis seka sielą

Kai siela palieka kūną, jo žvilgsnis pasilieka nukreiptas į tą pusę, kur ji iškeliauja.

Umm Salamah رضي الله عنها pranešė, kad Pranašas ﷺ aplankė mirštantį Abu Salamah رضي الله عنه. Jis užspaudė mirusiojo akis ir pasakė: **Kai siela yra paimama, akys ją seka.** Tai girdėdami keletas Abu Salamah artimųjų pradėjo verkti, todėl Pranašas ﷺ pasakė: **Sakykit tik geras dua už mirusį, nes angelai sako „amyn“ tam, ką jūs sakote.** Ir taip pat pridėjo: **O Allah, atleisk jam (Abu Salamah) ir išaukštink jį tarp tikinčiųjų; užaugink jam pasekėjus iš jo vaikų; atleisk mums ir jam, o pasaulių Viešpatie, praplėsk ir apšviesk jo kapą.²**

Abu Huraira رضي الله عنه taip pat pranešė, jog panašiu atveju Pranašas ﷺ yra pasakęs:

Nejaugi nematot, kad kai žmogus miršta, jo žvilgsnis sustingsta? Taip atsitinka todėl, kad žvilgsnis seka išeinančią sielą.³

Nuodėmingi tikintieji

Tekstai, kurie bus pristayti šiame ir kituose skyriuose kalba apie du kraštutinius: tikintįjį ir netikintįjį.

Atėjus mirčiai tikintysis yra patenkintas, nes šio pasaulio barjeras tuoj bus panaikintas ir jam bus suteikta galimybė sutikti savo Viešpatį. Jo siela iškeliauja lengvai, skleisdama maloniausius kvapus, džiuginančius angelus.

Tuo tarpu netikintysis su siaubu supranta, kad jo žemiškiesiems malonumams atėjo galas ir prieš jį išskyla didžiulė bausmė. Jo siela jėga yra ištraukiama iš kūno ir skeidžia šlykščiausius kvapus.

Kaip matysime toliau, nagrinėdami šiuos kraštutinius, „tikintysis“ reiškia teisingą tikintįjį, kurio geri darbai nusveria jo nuodėmes, tuo tarpu „netikintysis“ reiškia netikintįjį arba veidmainį, kuris atkakliai atmesdavo tikėjimą.

¹ Užrašyta at-Tirmidhi, Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Muslim 920, Ahmad ir kiti.

³ Muslim 921.

Nuodėmingi tikintieji, kurių nuodėmės veda juos į bausmę prieš patenkant į Džėną, gali būti nubausti kape ir galbūt taip pat po Prikėlimo. Jų bausmė kape nėra pilnai aprašyta Sunoje, bet kai kurios jos formos buvo Pranašo ﷺ paminėtos. Apie tai bus kalbama tolimesniuose skyriuose.

TIKINČIOJO MIRTIS

Tikintysis miršta garbindamas Allahą

Kai tikras tikintysis susiduria su sunkumais, jis atsiduoda Allaho ﷻ valiai ir šlovina Jį, žinodamas, kad visi sunkumai yra Allaho ﷻ mums skirtas išbandymas, kuriame slypi daug atlygio.

Mirtis nėra išimtis. Kai tikras tikintysis pajaučia ją artėjant, jis garbina Allahą ﷻ. Ibn Abbas ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų tikintysis šlovina Allahą, kai jo siela išėina tarp jo dviejų pusių (t.y. iš jo kūno).¹

Panašiai Abu Huraira ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Allahas sako: „Iš tiesų mano tikintis tarnas užima aukštą vietą prie manęs: jis šlovina Mane net tada, kai Aš traukiu jo sielą iš kūno.“²

Gailėsčio angelai atneša gerą žinią

Kartu su Mirties Angelu pas mirštantį tikintįjį ateina gailėsčio angelai. Jie švelniai elgiasi su mirusiojo siela ir praneša jam apie didžiulį atlygį, laukiantį jo Džėnoje. Allahas ﷻ sako:

Iš tiesų tie, kurie sako: „Mūsų Viešpats – Allahas“, o po to tvirtai stovi, ant jų nusileidžia angelai (mirties metu) sakydami: „Nebijokite ir neliūdėkite, ir džiaukitės Rojumi, kuris buvo jums pažadėtas! Mes – jūsų draugai (globėjai) žemiškajame gyvenime ir Būsimajame. (41:30-31)

Ibn Kathir komentras:

¹ Ahmad, an-Nasa'i ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Ahmad ir al-Bazzar. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

„Angelai nusileidžia ant jų mirties metu ir liepia nebijoti to, kas jų laukia Kitame gyvenime ir neliūdėti dėl to, ką jie palieka šiame – šeimą, vaikus, turtą, skolas, nes Allahas ﷻ tuo pasirūpins.

O taip pat angelai sako: „Mes buvom tavo pagalbininkai pirmajame gyvenime, Allahui leidus saugojome ir padėjome tau. Mes taip pat būsime su tavimi kitame gyvenime, suteikdami kompaniją iki tol, kol Trinitas bus papūstas. “

Al Bara pranešimas

Al-Bara Bin 'Azib ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, kai tikintysis yra tarp žemiškojo ir kito gyvenimo ribos, angelai nusileidžia iš dangaus, o jų veidai yra šviesūs kaip saulė. Jie atsineša su savimi drobulę iš Dženos audeklo ir balzamą iš Dženos kvapų. Jie sėdi per žvilgsnio atstumą nuo mirštančiojo.

Tada atkeliauja Mirties Angelas, atsisėda šalia tikinčiojo galvos ir paliepia: „O gera ir taiki siela, išeik į Allaho atleidimą ir priėmimą. Tai girdėdama siela palieka kūną (taip lengvai), kaip vanduo išteka iš vandenmaišio ir jis (Mirties Angelas) ją paima.

Kai siela palieka kūną, visi angelai tarp žemės ir dangaus ir visi angelai danguje meldžiasi už ją. Visi rojaus vartai jai atsiveria ir vartų sargai prašo Allaho pasiųsti šią sielą jų kryptimi.

Mirties Angelui paėmus sielą, jie (kiti angelai) nepalieka jos jo rankose ilgiau nei mirksnį. Jie paima ją, suvynioja į drobulę, patepa balzamu ir ši siela pradeda skleisti geriausią, koks tik gali būti, muskuso kvapą. Taip išsipildo Allaho žodžiai:

Mūsų pasiuntiniai (angelai) paima jo sielą ir jie niekada neapleidžia savo pareigos.
(6:61)¹

Abu Hurairos ﷺ pranešimas

Pranašas ﷺ yra pasakęs:

Iš tiesų, kai mirtis nusileidžia ant tikinčiojo ir jis pamato, kas jo laukia, jis tetrokšta, kad jo siela greičiau atsiskirtų. Allahui malonu sutikti jį. Kai jis (t.y. siela) yra paimamas, gailesčio angelai ateina nešdami balto šilko gabalą (įkapes), o Mirties Agelas paliepia: „Išeik, o gera siela, kuri gyveno gerame kūne; išeik lengvai ir priimk gerą žinią apie laimę, malonius aromatus ir Viešpatį, kuris yra tavimi patenkintas.“ Tai sakoma tol, kol siela palieka kūną, skleidama maloniausią muskuso kvapą. Angelai netgi perleidžia ją vienas kitam, norėdami ją pauostyti.²

¹ Abu Davūd ir Ahamad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Sujungta iš keleto autentiškų Abu Hurairos pranešimų:

NETIKINČIOJO MIRTIS

Žinia, atnešta baismės angelų

Kartu su Mirties Angelu pas netikintįjį ateina baismės angelai. Jie išplėšia jo sielą ir skaudžiai ją muša. Allahas ﷻ sako:

Jeigu tik tu galėtum pamatyti, kaip angelai paima sielas tų, kurie netikėjo, jie daužo juos per veidus ir nugaras: „Patirkite Ugnies skonį!“ Tai – už tai, ką paruošė jūsų rankos. Allah nėra neteisingas savo tarnams. (8:50-51)

O taip pat Allahas ﷻ sako:

O kaipgi bus tada, kai angelai pradės juos marinti, daužydami juos per veidus ir nugaras! (47:27)

Mirties metu angelai neatneša netikinčiajam geros žinios. Allahas ﷻ sako:

Tą dieną, kai jie pamatys angelus, - nėra džiaugsmingos naujienos tą dieną nusidėjėliams, ir tars jie (angelai): „Štai jums kliūtis neįveikiama.“ (Geros naujienos jums yra uždraustos). (25:22)

Komentuodamas šią ają, Ibn Kathir yra pasakęs:

„Diena, kada netikintieji pamatys angelus, nebus jiems gera. Iš tiesų, iš jų jie gaus nerimo žinią. Tai atsitiks mirties metu, kai angelai praneš jiems apie Ugnį ir Visagalio nepasitenkinimą jais...“

Tiek mirties metu, tiek Prikėlimo Dieną angelai pasirodo tikintiesiems ir netikintiesiems. Jie atneša tikintiesiems gerą žinią apie Allaho gailėstingumą, tuo tarpu netikintiesiems jie praneša apie jų žlugimą ir nesėkmę. Todėl netikintieji minėtomis dienomis negaus gerų žinių.“

-
- Užrašyta Ibn Majah. Al-Albani patvirtintas autentišku.
 - Užrašyta an-Nasa'i, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.
 - Užrašyta at-Tirmidhi ir Ibn Hibban. Al-Albani patvirtintas hasan.
 - Užrašyta al-Bazzar. Al-Albani patvirtintas autentišku.
 - Užrašyta at-Tabarani, Ibn Hibban ir al-Hakim. Al-Albani patvirtintas hasan.
 - Muslim 2872.

Šie angelai praneš netikintiesiems apie jų laukiančią bausmę, nes jie atmetė tiesą. Allahas ﷻ sako:

Jeigu tu matytum, kaip netikintys murkdosi mirties agonijose, o angelai išskečia į juos rankas: „Atiduokite savo sielas! Šiandien jums bus atlyginta žeminančiomis kančiomis už tai, kad jūs kalbėjot netiesą apie Allahą ir pūtėtės Jo ženklų akivaizdoje!“ (6:93)

Angelai taip pat priekaištauja netikintiesiems už tai, kad jie tikėjo į ką kitą, nei Allahą ﷻ.

Kas gi neteisingesnis už tą, kuris išgalvoja melus prieš Allahą arba laiko melu Jo ženklus. Šituos ištikis tai, kas jiems užrašyta Knygoje. O kada ateis pas juos Mūsų pasiuntiniai, kad užbaigtų jų gyvenimą, jie tars: „Kurgi tie, kurių jūs šaukėtės vietoj Allaho?“ Jie atsakys: „Paliko jie mus!“ Ir paliudys patys prieš save, kad jie buvo neteisūs. (7:37)

Tiems, kuriuos angelai nuramins (mirčiai), besielgiantiems neteisingsai, jie pasakys: „Kokioje padėtyje buvote?“ Ir tars jie: „Mes buvom silpni ir engiami žemėje.“ Jie pasakys: „Nejaugi Allaho žemė nebuvo pakankamai erdvi, kad galėtumėte persikelti kitur?“ Šitiems jų prieglobstis yra Pragaras ir šlykšti šita stovykla. (4:97)

Tie, kuriuos angelai numarino, kurie darė nuodėmes patys save klaidindami. Jie taps nuolankūs ir sakys: „Mes nedarėme blogio!“ Jiems bus atsakyta: „O ne! Iš tiesų Allahas žino, ką jūs darėte!“ (16:28)

Al Bara pranešimas

Tęsiant anksčiau minėtą Al Bara Bin Azib ﷻ pranešimą, Pranašas ﷺ yra pasakęs:

Ir iš tiesų, kai netikintysis yra tarp žemiškojo gyvenimo ir anapusybių ribos, stiprūs masyvūs angelai nusileidžia prie jo iš dangaus. Jie atsineša su savimi šiurkščius audeklus iš Ugnies ir atsiseda per žvilgsnio atstumą nuo mirštančiojo.

Atkeliauja Mirties Angelas, atsiseda šalia jo galvos ir paliepia: „O piktavale siela, išsikabina, kad patirtum Allaho rūstumą ir pyktį.“ Tai girdėdama siela persigąsta ir įsikabina į kūną, bet jis ištraukia ją jėga taip, kaip iešmas yra ištraukiamas iš šlapios vilnos, o gyslos ir nervai susprogsta. Tada Mirties Angelas ją (sielą) paima.

Kiekvienas angelas tarp žemės ir dangaus ir kiekvienas dangaus angelas keikia mirusįjį. Dangaus vartai jam uždaromi ir jų saugotojai prašo Allaho nesiųsti šios sielos jų kryptimi.

Kai jis (Mirties Angelas) paima sielą, jie (kiti angelai) nepalieka jos jo rankose ilgiau nei mirksnį. Jie suvynioja ją į šiurkštų audeklą ir iš jos sklinda patys bjauriausi, kokie tik gali būti, irstančio lavono kvapai.

Abu Huraira pranešimas

Jau minėto Abu Hurairo pranešimo tęsinys:

O kai mirtis nusileidžia ant Allaho priešo (netikinčiojo, blogo žmogaus) ir jis pamato (artėjančią bausmę), jis tetrokšta, kad jo siela niekada neatsiskirtų nuo kūno ir Allahas nenori jo sutikti. Bausmės angelai ateina pas jį nešdami šiurkštų audeklą ir (Mirties Angelas) sako: „Išsikvirk, o gera ir taiki siela, kuri gyveno gerame kūne; išsikvirk gėdingai į Allaho pyktį; ir priimk žinią apie verdančius skysčius ir purvinus pūlius (kuriuos teks tau gerti) ir kitas panašaus pobūdžio kančias – viską kartu“. Taip sakoma tol, kol siela palieka kūną, dvokdama kaip baisiausiai suiręs lavonas.

SANTRAUKA

Mirties gniaužtuose

Mirštantysis stengiasi išlaikyti sielą ir tada galutinai atsiduoda neišvengiamam. Nenoriai siela palieka kūną per burną. Jai paliekant kūną miršančiojo žvilgnis sustingsta žiūrėdamas ten, kur išėjo jo siela.

Mirštantysis	Tikintysis	Netikintysis
Jo jausmai dėl būsimo susitikimo su Allah:	Jis trokšta ir ilgisi susitikti savo Viešpatį.	Nenori ir bijo.
Allaho požiūris į jį:	Allahui malonu jį sutikti.	Allahas nenori jo sutikti.
Ką sako sielai paliekant kūną:	Šlovina Allahą.	Prašo sugrąžinti jį atgal.
Sielos išėjimas:	Palieka kūną taip lengvai kaip prakaitas arba kaip vanduo išteka iš vandens maišo.	Persigąsta ir įsikabina į kūną, tada garsiai išeina per burnos šoną.

Mirties Angelo paskirtis

Mirties Angelas atsisėda šalia miršančiojo galvos ir atlieka savo pareigą. Jis paliepia sielai palikti kūną ir praneša jai apie jos kitą buveinę – tai kartojama tol, kol ji išeina.

Mirties Angelo veiksmai	Tikintysis	Netikintysis
Jis paliepia sielai:	„Išsikvirk, o gera ir taiki siela, kuri gyveno gerame kūne.“	„Išsikvirk, o piktavale siela, kuri gyveno piktavaliame kūne.“
Žinia, kurią praneša sielai:	„Išsikvirk, kad patirtum Allaho	„Išsikvirk, kad patirtum Allaho

	atleidimą ir malonę; išsik būdama pagirta; priimk džiugią žinią apie laimę, malonius aromatus ir Viešpatį, kuris nėra tavimi nepatenkintas.“	rūstybę ir pyktį; išsik būdama pasmerkta; priimk blogą žinią apie verdančius skysčius, purvinus pūlius ir kitas kančias.“
Kaip elgiasi su siela	Švelniai ją paima.	Ištraukia ją jėga taip, kad gyslos ir nervai sprogs.

Angelai pagalbininkai

Pagalbiniai angelai pasirodo prieš Mirties Angelą. Jie sėdi žvilgsnio atstumu nuo mirštančiojo ir laukia Mirties Angelo. Kai tik jis ištraukia sielą iš kūno, šie pagriebia ją iš jo rankų.

Angelai pagalbininkai	Tikintysis	Netikintysis
Apibūdinimas	Gailesčio angelai.	Bausmės angelai.
Išvaizda	Jų veidai balti ir šviesūs kaip saulė.	Stiprūs, masyvūs, tamsiais veidais.
Ką neša	Baltą šilką ir balzamus iš Dženos.	Šiurkštų audeklą iš Ugnies.
Žinia	Džiugi žinia: „Išsik, kad patirtum Allaho paskirtą laimę.“	Neraminanti žinia: „Išsik, kad patirtum Allaho rūstybę.“
Ką daro su siela	Įvynioja į drobulę ir patepa balzamaus.	Daužo veidą ir nugarą ir įvynioja į audeklą iš Ugnies.

Po sielos atsiskyrimo

Siela palikusi kūną pradeda skleisti kvapus, kurių likusieji šiame gyvenime negali užuosti. Tačiau angelai gali ir atitinkamai yra pamaloninti arba pasišlykštėję.

Įvykis ar veiksmas	Tikintysis	Netikintysis
Kvapų, sklindantis iš išeinančios sielos	Geriausias muskuso kvapas, koks tik gali būti žemėje.	Šlykščiausias irstančio lavono kvapas, koks tik gali būti žemėje.
Angelų pagalbininkų veiksmai	Perleidžia sielą vienas kitam, norėdami pauostyti.	Yra pasišlykštėję sklindančiu kvapu.
Angelų danguje ir žemėje veiksmai	Meldžiasi už mirusįjį.	Keikia jį.

Dangaus vartai	Atverti.	Tvirtai uždaryti.
Angelai, saugantys vartus	Prašo Allaho pasiųsti sielą link jų.	Prašo Allaho nukreipti sielą nuo jų.

IV SKYRIUS: SIELOS KELIONĖ Į DANGŲ

ĮVADAS

Kelionės apžvalga

Žmogui mirus jo artimieji pradeda laidotuvių procedūrą. Musulmonui paprastai tai yra: kūno plovimas ir įvyniojimas, džanazah malda už mirusį, nešimas į kapines ir pagaliau nuleidimas kapan ir užkasimas. Kol ši procedūra vyksta žemėje, angelai neša mirusiojo sielą į dangų.

Tikinčiojo siela pasiekia aukščiausąjį dangaus lygmenį. Ji įleidžiama į Dženą ir sutinka kitas tikinčiųjų sielas, kurių kompanijoje jai teks praleisti barzakh laikotarpį.

Nusidėjėlio siela pasiekia tik pirmojo dangaus lygmens vartus, bet jai neleidžiama pro juos įeiti. Vietoj to, ji yra nutrenkiama žemyn, kol pasiekia septintąjį požemį, kuris yra ankšta bedugnė žemės gelmėse. Šioje vietoje yra įkalintos netikinčiųjų sielos. Mirusiojo siela sutinka kitas nusidėjėlių sielas, kurių kompanijoje jai teks praleisti barzakh laikotarpį.

Abiem atvejais siela yra tada sugrąžinama į mirusiojo kūną, kaip tik besibaigiant laidotuvėm. Taip paruošiama scena paskutiniam išbandymui, kuris laukia kiekvieno mirusiojo.

Kapo gniaužtai

Po laidotuvių, prieš prasidedant išbandymui, kiekvienas mirusysis patiria stiprų ankštumo jausmą – tai kapo gniaužtai. Tai tarsi žemė priima atgal savo vaikus juos skausmingai apkabindama. Salman pranešė Pranašą sakius:

Trinkit (savo kaktą) į žemę (per sudžiūd¹), nes ji yra švelni (kaip motina) jums.²

Žemės apkabinimas yra trumpas tikinčiajam, bet netikinčiajam užsitęsia amžinybę. Aiša, Ibn Umar ir Ibn Abbas رضي الله عنهم pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, kapas suspaudžia (žmones). Jei kuriam lemta to išvengti, tai būtų Sa'd Bin Mu'adh³, bet ir jis buvo kartą suspaustas ir tada paleistas.⁴

Anas ir Abu Ajūb رضي الله عنهما pranešė, kad Pranašas صلى الله عليه وسلم yra pasakęs per vaiko laidotuves:

Jei kuris galėtų išvengti kapo gniaužtų, tai būtų šis vaikas.⁵

Ar pranašai ir kiti teisingi tikintieji išvengia kapo gniaužtų? To mes nežinome, nes nėra pakankamai autentiškų tekstų tuo klausimu.

Sielos buveinė Al-Barzakh laikotarpiu

Kaip matysime šiame ir tolimesniuose skyriuose, barzakh periodo metu siela gali būti keliose vietose vienu metu: kape, Dženoje (tikintieji) ar žemės gelmėse (netikintieji), gali džiaugtis ar patirti įvairias kančios formas (netikintieji ir nusidėjėliai).

Pagal mūsų fizinio pasaulio dėsnius yra neįmanoma, kad siela būtų skirtingose vietose vienu metu, tačiau Al-Barzakh gyvenimas nepriklauso nuo mūsų pasaulio taisyklių.

Tuo pačiu sielos ir kūno susijungimas Barzakh laikotarpiu nėra tas pats kaip kūno ir sielos susijungimas mūsų pasaulyje. Šiame pasaulyje jų susijungimas reikia gyvenimą, atsiskyrimas – mirtį. Tačiau Barzakh laikotarpiu nesvarbu ar siela ir kūnas yra susijungę, mūsų akimis žmogus yra miręs ir gyvas kita Barzakh prasme, o jo kūnas gali būti visiškai suiręs.

TIKINČIOJO SIELOS KELIONĖ

Tikinčiojo sielai atsiskyrus nuo kūno, ji pradeda savo kelionę į septintąjį dangaus lygmenį. Ten siela yra įleidžiama į 'Illijūn (Dženoje), kur ji sutinka kitas mirusių tikinčiųjų sielas,

¹ *Sudžiūd* – prostracija maldoje.

² Užrašyta Abu aš-Šaykh ir at-Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Sa'd رضي الله عنه buvo Aus genties vadas. Jis skatino savo žmones priimti Islamą ir padėjo Pranašui صلى الله عليه وسلم. Mirė netrukus po Khandak (Griovio) mūšio.

⁴ At-Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

⁵ At-Tabarani, Abu Ja'la ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

yra priimama ir jų klausinėjama. Po to ši siela stoja prieš Allah ﷻ, ir Jis paliepia jai prisijungti prie kitų sielų Illijūn. Tada siela yra gražinama į kapą, kur ji susijungia su kūnu paskutiniam išbandymui, po kurio ji sugrįžta į 'Illijūn.

Pažodžiui verčiant, „Illijūn“ yra iškili ir pagerbta vieta. Korano ir Sunos tekstuose tai yra vieta Dženoje, kurioje tikinčiųjų sielos praleidžia barzakh laikotarpį. Ibn Kathir yra pasakęs:

„Ibn Abbas رضي الله عنه yra pasakęs: „Illijūn reiškia Džena.“ ...Žodis „illijūn“ kildinamas iš „uluww“ (aukštybė). Ir kuo aukštesnė vieta (danguje), tuo didingesnė ir erdvesnė ji yra...”

Al-Bara pranešimas

Jau minėto Al-Bara' Bin 'Azib رضي الله عنه hadiso pratęsimas:

Angelai pakyla su ja (tikinčiojo siela). Jie praeina pro kitų angelų susibūrimus ir yra klausiami: „Kas yra ši gera siela?“ Jie atsako: „Tai yra toks ir toks, tokio ir tokio sūnus“, naudodami gražiausius vardus, kuriais mirusysis buvo vadinamas pirmajame gyvenime. Pasiekę žemiausiąjį dangaus lygmenį, jie paprašo leidimo įeiti ir vartai jiems atsidaro.

Aukščiausieji (angelai) iš kiekvieno lygmens palydi mirusįjį į kitą lygmenį, kol jis pasiekia septintąjį. Allah سبحانه وتعالى tada paliepia: „Įrašykit mano tarnui (kad jis bus) Illijūn'e.“

O kas tau leis sužinoti, kas tai yra Illijūnas? Tai yra įrašyta knygoje ir paliudyta tų (angelų), kurie yra arčiausiai (Allah). (83:19-21)

Taip jam yra užrašoma, (kad jis bus) Illijūne ir angelams paliepiama: „Nuneškite jį atgal į žemę, nes Aš jiems (žmonėms) pažadėjau:

Iš jos (žemės) Mes jus sukūrėme, į ją jus sugrąžinsime ir iš jos prikelsime jus antrą kartą. (Ta Ha 20:55)

Tada jis yra sugražinamas į žemę, o jo siela susijungia su kūnu ir, iš tiesų, jis išgirsta savo artimųjų žingsnius, kai jie nuo jo nueina (t.y. nuo jo kapo).

Abu Hurairos pranešimas

Jau minėto Abu Hurairos رضي الله عنه hadiso tęsinys:

Kai tikinčiojo siela palieka kūną, angelai ją priima ir su ja pakyla. Prie pirmųjų dangaus vartų jie paprašo leidimo įeiti. To lygmens gyventojai klausia: „Kas yra ši gera siela, ateinanti iš žemės?“ Jie (lydintieji angelai) atsako: „Tai yra toks ir toks.“ (Vartų saugotojai) jį pasveikina: „Sveika atvykus gera siela, gyvenusi gerame kūne, te Allah palaiminimas būna tau ir tavo kūnui kuriame tu gyvenai. Įeik dailiai ir priimk gerą žinią apie laimę, malonius aromatus ir

Viešpatj, kuris ant tavęs nepyksta.“ Šis sveikinimas yra kartojamas (jiems kylant) prie kiekvienų vartų, tol, kol jie pasiekia (septintąjį) dangų, virš kurio yra Allah.

Jie nuneša jį (jo sielą) pas kitas tikinčiųjų sielas (Dženoje). Jie (kitos sielos) džiaugiasi labiau galėdamos jį sutikti, nei tas, pas kurį sugrįžta mylimasis po ilgos kelionės. Jie klausia apie savo pažįstamus žemėje: „Kas nutiko tokiam ir tokiam?“ Jie (kitos sielos) pertraukia: „Leiskit jam pailsėti, juk jis kątik atėjo iš ano pasaulio.“ Jeigu jis (po trumpo poilsio) atsako: „Aš palikau tokį ir tokį (gyvą) žemėje“, sielos nudžiunga. Tačiau jei jis atsako: „Toks ir toks numirė, nejaugi jis neatėjo pas jus?“, sielos nusivylusiai praneša: „Ne, jis nebuvo pas mus“. Angelai tada įsiterpia: „Jis buvo nuneštas pas savo motiną – (Ugnies) bedugnę.“

Tada jis (t.y. siela) stoja prieš savo Viešpatį, Kuris sako: „Paimkit jį tam, kad jis pabaigtų jam paskirtą laiką (iki Prikėlimo).“ Taip siela yra nusiunčiama žemyn iš dangaus atgal į kapą.

Abu Ajūb pranešimas

Abu Ajūb al-Ansari pranešė Pranašą sakius:

Kai (tikinčiojo) tarno siela yra paimama (mirties metu), Allaho tarnai (jų sielos), kuriems buvo suteikta malonė, jį priima (danguje). Jie priima jį taip, kaip geros žinios nešėjas yra priimamas pirmajame gyvenime. Sielos susirenka apie jį ir klausinėja. Bet kai kurios iš jų juos stabdo sakydamos: „Leiskit savo broliui pailsėti, nes jis liūdėjo (pirmajame gyvenime).“

Tada (po valandėlės) jos susirenka apie jį ir klausinėja: „Kaip sekasi tokiam ir tokiam vyrui? Kaip sekasi tokiai ir tokiai moteriai? Ar ji ištekėjo?“ Jei jie klausia apie tą, kuris jau miręs, ir atvykusysis praneša: „Jis jau numirė“, jie tada sako: „Allahui mes priklausom ir pas jį sugrįšim (po Prikėlimo). Jis tikriausiai nukeliavo pas savo motiną – (Ugnies) bedugnę. Ir iš tiesų, tai pati blogiausia motina ir blogiausia globėja.“

Jis taip pat praneša apie (gyvųjų pažįstamų) veiksmus. Jei jie geri, sielos sako: „O Allah, Tu suteikei dovaną savo tarnui, išlaikyk ją (iki mirties). Jei minimas pažįstamas blogai elgiasi, sielos sako: „O Allah, grąžink savo tarną (į teisingą kelią).“¹

NETIKINČIOJO SIELOS KELIONĖ

Atsiskyrusi nuo kūno netikinčiojo siela yra nešama į dangų, bet nėra įleidžiama net į pirmąjį lygmenį. Ji nutrenkiama žemyn į Sidžin trumpam supažindinimui, po to sugrąžinama į kūną, kad patirtų kapo išbandymą ir po jo vėl patenka į Sidžin.

Sidžin yra vieta, kurioje netikinčiųjų sielos praleidžia barzakh laikotarpį. Pats žodis reiškia žemiausią ir ankščiausią kalėjimą.

¹ Užrašyta Ibn ul-Mubarak, at-Tabarani ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Katada pranešė, kad Ibn Amr رضي الله عنه taip komentavo: „Sidžin yra giliausia žemės vieta, kurioje yra netikinčiųjų sielos.“

Ibn Kathir komentaras: „Sidžin yra ankštas kalėjimas, esantis po septintuoju žemės lygmeniu arba, pasak kai kurių, šulinys pragare (arba ugnyje).“

Al-Bara رضي الله عنه pranešimas

Angelai tada su ja (netikinčiojo siela) pakyla. Kai jie praeina pro angelų susibūrimus, šie klausia: „Kas yra ši piktavalė siela?“. Jie (lydintys angelai) atsako: „Jis yra toks ir toks, tokio ir tokio sūnus“, naudodami bjauriausius vardus, kuriais mirusysis buvo vadinamas pirmajame gyvenime. Pasiekę žemiausią dangaus lygmenį, jie paprašo leidimo įeiti, tačiau vartai neatsidaro.

Jiems (netikintiesiems) neatsivers dangaus vartai ir neįžengs jie į Rojų tol, kol kupranugaris nepralįs pro adatos skylutę. (7:40)

Tada Allahas paliepia: „Užrašykit jam, (kad jis bus) sidžin, giliausiuose požemiuose.“ Angelams paliepiama: „Grąžinkit jį į žemę, nes Aš jiems prižadėjau:

Iš jos (žemės) Mes jus sukūrėme, į ją jus sugrąžinsime ir iš jos prikelsime jus antrą kartą. (Ta Ha 20:55)

Jo siela tada nutrenkiama žemyn be jokio dėmesio ir įkrenta atgal į kūną.

O kas priduria Allahui draugų – tarsi iš dangaus krintantis, ir sučiups jį paukščiai arba vėtros nuneš jį į tolumus kraštus (tolyn nuo Allaho gailestingumo). (22:31)

Tokiu būdu jo siela grąžinama į kūną ir jis girdi nueinančių nuo kapo artimųjų žingsnius.

Abu Hurairos pranešimas

Iš tiesų, kai netikinčiojo siela palieka kūną, ji yra nunešama į pirmąjį dangaus lygmenį, kur prašoma ją įleisti. To lygmens gyventojai klausia: „Kas yra ši bloga siela, ateinanti iš žemės?“ Jie (sielą nešantys angelai) atsako: „Toks ir toks“. Jam tada yra pasakoma: „Tu esi čia nelaukiama, o piktavale siela, gyvenusi piktavaliame kūne, sugrįžk gėdingai, nes dangaus vartai tau neatsivers.“ Allah paliepia: „Paimkit ją tam, kad ji pabaigtų paskirtą laiką (iki Prikėlimo).“ Taip ji yra pasiunčiama žemyn iš dangaus ir angelai ją nuneša (kad parodytų jos vietą) pas kitus netikinčiuosius, po to ji grąžinama į kapą.

Netikinčiųjų sielų susitikimas

Paskutinis minėtas hadisas yra vienintelis, kuriame minima netikinčiųjų sielų susitikimas barzakh laikotarpiu. Nors mums nėra žinomos jo detalės, mes žinome, kad tai pilnas neapykantos susitikimas, visai ne toks, nei tikinčiųjų sielų. Tai susitikimas, kuriame šėlsta neapykanta, keiksmas, pyktis, pagieža ir kaltinimai – kiekviena siela kaltina kitą dėl savo nelaimės ir paklydimo. Tai galėtų būti panašu į didžiulę neapykantą tarp netikinčiųjų Paskutinio Teismo Dieną. Allah ﷻ sako:

Mylintys draugai tą dieną – vienas kitam priešai, išskyrus dievobaiminguosius. (43:67)

Jis (Allah) tars: „Eikite į Ugnį su tautomis iš džinų ir žmonių, kurios gyveno prieš jus!“ Kiekvieną sykį, kai tik įžengs viena tauta, ji prakeiks į save panašią. O kuomet jos ten bus surinktos, tai sakys paskutinės apie pirmutines: „Viešpatie! Šitie paklaidino mus, tad pasiųsk jiems dvigubą ugnies kančią.“ Jis tars: „Kiekvienai – dviguba, tik jūs to nežinote!“ Ir tars pirmosios paskutinėms: „Jūs nebuvote geresnės už mus; tai ragaukite kančios už tai, ką įgijote.“ (7:38-39)

SANTRAUKA

Sielai atsiskyrus nuo kūno mirties metu, Mirties Angelo pagalbininkai pakyla su ja į dangų. Tikinčiojo siela yra šiltai priimama ir įleidžiama į visus dangaus lygmenis. Ji susitinka kitų tikinčiųjų sielas Dženoje ir priima Viešpaties pagyrimą, po kurio grįžta į kūną. Netikinčiojo siela yra pasmerkiamas ir jai neleidžiama įeiti net į žemiausią dangaus lygmenį. Iš savo Viešpaties ji gauna pasmerkimą ir yra numetama į žemės gelmes, kur ji susitinka kitas netikinčiųjų sielas, o po to grąžinama į kūną.

Sielos kelionė į žemiausią dangaus lygį

Įvykis	Tikintysis	Netikintysis
Angelių klausimas pakeliui į dangų, prie žemiausio lygmens vartų.	„Kas yra ši gera siela, ateinanti iš žemės?“	„Kas yra ši piktavalė siela?“
Sielos palydovų angelų atsakas.	„Toks ir toks“, naudodami gražiausius vardus.	„Toks ir toks“, naudodami bjauriausius vardus.
Angelių, saugančių pirmuosius vartus, priėmimas	„Sveika atvykus, gera siela, kuri gyveno gerame kūne. Te Allaho palaiminimas būna tau	„Tu esi čia nelaukiama, piktavale siela, kuri gyveno piktavaliame kūne. Sugrįžk,

	ir tavo kūnui. Jeik ir priimk džiugią naujieną apie laimę, malonius kvapus ir Viešpatį, kuris yra tavimi patenkintas.”	būdama pasmerkta, nes dangaus vartai tau nebus atverti.”
Sielos priėmimas pirmajame dangaus lygyje.	Vartai yra atveriami ir ji įleidžiama.	Vartai pasilieka užverti ir ji neįleidžiama.

Tikinčiojo sielos kelionė per dangų

Po pirmojo lygmens tikinčiojo siela yra nešama per kitus dangaus lygius, kol pasiekia aukščiausiąjį. Prie kiekvienų vartų ji yra sutinkama taip, kaip ji buvo sutikta prie pirmųjų. Be to, geriausi kiekvieno lygio angelai palydi ją į kitą lygį.

Kitų sielų sutikimas

Septintajame lygmeny esančiame Illijūne tikinčiojo siela sutinka kitas tikinčiųjų sielas. Netikinčiojo siela nusileidžia į Sidžin, kur sutinka netikinčiųjų sielas.

Susitikimo detalės	Tikintysis	Netikintysis
Dalyviai	Tikinčiųjų sielos	Netikinčiųjų sielos
Susitikimo vieta	Septintasis dangus Dženoje	Gili bedugnė septintajame požemyje
Sielos keliavimo būdas	Atvyksta angelų palydima	Nutrenkiama žemyn iš dangaus
Sielų sutikimas	Šiltas priėmimas, malonus pasikalbėjimas.	Nemalonus priėmimas, neapykanta ir nepasitikėjimas.
Kitų sielų jausmai	Rūpinasi atvykusia siela, leidžia jai pailsėti.	Jokio dėmesio.
Apie ką kalba	Pažįstamų, likusių žemėje, padėtis.	Kaltinimai ir neapykanta.

Kelionės pabaiga

Sielos kelionė pasibaigia Allahu ﷻ įsakymu, kuris nurodo sielos buveinę barzakh laikotarpiu – illijūn arba Sidžin. Allahas ﷻ tada paliepia angelams nunešti sielą atgal į kapą paskutiniam išbandymui. Kai tik siela pasiekia kapą, jai yra suteikiama galimybė išgirsti nueinančių nuo kapo artimųjų žingsnius.

Įvykis	Tikintysis	Netikintysis
Allahu ﷻ įsakymas dėl sielos	Jis bus illijūne (erdviausioje)	Jis bus Sidžine (ankščiausiam)

buveinės:	vietoje) Dženoje.	kalėjime) žemės gelmėse.
Sugrįžimas į kūną	Siela švelniai yra nunešama atgal į žemę, kol susijungia su kūnu.	Nutrenkiama iš dangaus į žemės gelmes, po to susijungia su kūnu kape.

V SKYRIUS: PASKUTINIS IŠBANDYMAS

ĮVADAS

Siela sugrįžta į kūną po palaidojimo tam, kad patirtų paskutinį išbandymą. Jis yra vykdomas dviejų rūšių angelų. Jie klausinėja mirusiojo, bandydami jo tikėjimą ir paklusimą Pranašui ﷺ. Tikintysis atsako teisingai, tuo tarpu netikintysis užsikerta ir jo atsakymai yra neteisingi.

Paskutinio išbandymo laikas

Kapo išbandymas prasideda iškart po palaidojimo. Uthman رضي الله عنه pranešė, kad palaidojus musulmoną, Pranašas ﷺ stovėdavo prie jo kapo ir sakydavo:

Prašykit, kad Allahas būtų gailestingas jūsų broliui ir maldaukit, kad jo žodžiai būtų tvirti, nes iš tiesų jis dabar yra klausinėjamas. ¹

Kai ‘Amr Bin al-‘As رضي الله عنه buvo mirties patale, jis įsakė savo artimiesiems:

„Kai aš mirsiu, neleiskit raudotojams ar lempoms mane lydėti. Kai mane palaidosit, užberkit pilnai žemę ant manęs ir tada pasilikit prie kapo tiek, kiek trunka papjauti kupranugarį ir išdalinti jo mėsą. Taip jūsų buvimas pagelbės man, kai aš svarstysiu ką atsakyti Allaho Pasiuntiniams (dviem angelam).“²

¹ Abu Davūd ir al-Hakim. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Muslim 121

Amr رضي الله عنه supratimu, jei jo artimieji pasiliks šalia kapo meldamiesi už jį, tai atneš jam palaiminimą, kuris yra toks svarbus išbandymo metu.

Išbandymo sudėtingumas

Kapo išbandymas yra toks sunkus, kad Pranašas صلى الله عليه وسلم yra jį sulyginęs su ad-Dadžal išbandymu.

Asma رضي الله عنها pranešė, kad kartą, užtemimo metu, Pranašas صلى الله عليه وسلم kreipėsi į savo bendražygius sakydamas:

Iš tiesų, man buvo atskleista, kad jūs būsite bandomi kape tokiu ar panašiu mastu, kaip ir ad-Dadžal atėjimo metu.¹

Šis palyginimas atskleidžia kapo išbandymo dydį, nes sunkumai, laukiantys ad-Dadžal atėjimo metu, yra didžiausi, skirti žmonėms. Hisham Bin Amir رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Tarp Adomo sutvėrimo ir Paskutinės Valandos nėra nieko kito, kas prilygtų ad-Dadžal.²

TIKINČIOJO IŠBANDYMAS

Jis tvirtas ir ramus

Nepasisant kapo klausinėjimo sudėtingumo, jis yra lengvas tiems, kurie tvirtai tiki į Allahą سبحان الله ir turi gerų darbų bagažą.

‘Abdullah Bin Amr رضي الله عنه pranešė, kad kartą Pranašui صلى الله عليه وسلم paminėjus tardančius angelus, Umar رضي الله عنه paklausė: „O Allaho Pranaše, ar mums tada bus sugrąžintas sugbėjimas mąstyti?“ Pranašas صلى الله عليه وسلم atsakė: **Taip, toks, koks yra dabar.** Tai išgirdęs Umar رضي الله عنه pasakė: „Aš tada mesčiau akmenį į angelo burną.“ (Arabiškas išsireiškimas, reikšiantis „aš jį sugluminčiau, nugalėčiau“.)³

Umar رضي الله عنه tai tvirtai pasakė, nes buvo tikras savo tikėjimu į Allahą ir Jo Pranašą. Pranašas صلى الله عليه وسلم nieko neatsakė, taip duodamas tylų sutikimą Umar supratimui.

¹ Bukhari 86, 184, 922, 1053, 7287. Muslim 905

² Muslim 2946

³ Užrašyta Ibn Hibban, Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Aiša رضي الله عنها pranešė, kad kartą ji pasakė Pranašui صلى الله عليه وسلم: „O Allaho Pasiuntiny, tu mums sakai, kad mes būsime bandomi kapuose. Kas nutiks man, juk aš tik silpna moteris?“ Pranašas صلى الله عليه وسلم atsakė šia aja:

Allahas sutvirtina tuos, kurie patikėjo, tvirtu žodžiu žemiškame gyvenime ir Būsimajame. (Ibrahim 14:27)¹

Tikras tikintysis parodys tvirtą tikėjimą ir stiprumą religijoje bandydamas atlikti maldą tardančių angelų akivaizdoje. Džabir رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kai mirusysis įeina į kapą, jam atrodo, kad saulė leidžiasi. Taigi jis atsisėda, pradeda trinti akis ir prašo (dviejų angelų): „Leiskit man melstis“.²

Al- Bara pranešimas

Jau minėto hadiso pratęsimas:

Du smerkiantys angelai ateina pas tikintįjį ir šturkščiai į jį kreipiasi. Jie priverčia jį atsisėsti ir klausia: „Kas yra tavo Viešpats?“ Šis atsako: „Mano Viešpats yra Allah“. Jie vėl klausia: „Kokia yra tavo religija?“ Jis atsako: „Mano religij yra Islamas“. Jie klausia: „Kas yra tas žmogus, siųstas jums?“ Jis atsako: „Jis yra Allaho Pasiuntinys صلى الله عليه وسلم“. Jie klausia: „Ką tu darei?“ Jis atsako: „Aš skaičiau Allaho Knygą, tikėjau ja ir paklusau.“ Jie vėl netikėtai pradeda jį klausinėti: „Kas yra tavo Viešpats? Kokia yra tavo religija? Kas yra tavo pranašas?“ Tikintysis pakartoja: „Mano Viešpats yra Allah, mano religija yra Islamas ir mano Pranašas yra Muhammedas“. Apie tai Allahas sako:

Allah sutvirtina tuos, kurie patikėjo, tvirtu žodžiu žemiškajame gyvenime ir Būsimajame. (Ibrahim 14:27)

Ir tai yra paskutinis išbandymas, kurį turi praeiti tikintysis. Balsas iš dangaus praneša: „Mano tarnas kalbėjo tiesą“.

Abu Hurairos pranešimas

Ankstesnio hadiso pratęsimas:

Iš tiesų, kai mirusysis yra palaidojamas, jis girdi nueinančiųjų žingsnius (t.y. tų, kurie dalyvavo laidotuvėse). Du, juodos ir mėlynos spalvos, angelai ateina pas jį. Vienas yra Munkar, kitas - Nakir.

¹ Užrašyta Al-Bazzar, Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Užrašyta Ibn Majah ir Ibn Hibban. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Teisingam tikinčiajam jo malda ir Korano recitavimas pasirodo šalia galvos; jo pasninkas pasirodo iš dešinės; jo zakah¹ pasirodo iš kairės; ir jo kiti geri veiksmai - labdara, dua, ėjimas į maldos vietas, pagalba žmonėms - pasirodo šalia jo pėdų. (Du angelai grėsmingai) bando prieiti prie jo galvos, bet malda ir Korano recitavimas sako: „Iš mūsų pusės nėra priėjimo“. Jie bando prieiti iš dešinės, bet pasninkas sako: „Nėra priėjimo iš mano pusės“. Tada jie bando prieiti iš kairės, bet zakah sako: „Iš mano pusės nėra priėjimo“. Jie bando prieiti iš jo pėdų pusės, bet jo kiti geri veiksmai sako: „Nėra priėjimo iš mūsų pusės.“

Jam tada yra paliepiama atsisėsti. Ir jis atsisėda nebijodamas. Jam atrodo, kad saulė leidžiasi ir jis prašo (angelų): „Leiskit man melstis“. Šie atsako: „Tau bus leista, bet pirmiausia atsakyk į mūsų klausimus. Kas yra tavo Viešpats?“ Jis atsako: „Mano Viešpats yra Allah“. Jie vėl jo klausia: „Ką tu gali pasakyti ir paliudyti apie tą vyrą (Muhammed), kuris atėjo pas jus?“ Jis atsako taip, kaip sakydavo (prieš mirtį): „Mano Pranašas yra Muhammedas. Jis yra Allaho tarnas ir pasiuntinys. Jis atnešė mums aiškius ženklus iš Allaho ir mes juo patikėjome. Aš liudiju, kad nėra kito dievo, tik Allah ir Muhammedas yra Jo tarnas ir pasiuntinys.“ Jie vėl klausia: „Kokia yra tavo religija (arba, pagal ką tu gyvenai)?“ Jis atsako: „Mano religija, pagal kurią gyvenau, yra Islamas.“ Jie sako: „Mes tikėjomės, kad tu taip atsakysi. Su šiuo įsitikinimu tu gyvenai, su juo mirei ir su juo būsi prikeltas, kai Allahas panorės.“ Apie tai Allahas sako:

Allahas sutvirtina tuos, kurie patikėjo, tvirtu žodžiu žemiškajame gyvenime ir Būsimajame. (Ibrahim 14:27)

Aišos pranešimas

Aiša pranešė Pranašą sakius:

Kas liečia kapo išbandymą, manimi žmonės bus bandomi ir apie mane jie bus klausinėjami. Teisingam asmeniui bus paliepta atsisėsti, bet jis nejaus jokios baimės. Jo bus paklausta: „Kaip tu gyvenai?“ Šis atsakys: „Pagal Islamą“. Jo bus paklausta: „Kas tas vyras, kuris pas jus atėjo?“ Jis atsakys: „Jis yra Muhammedas, Allaho Pasiuntinys. Jis atnešė mums aiškius ženklus iš Allaho ir mes juo patikėjome.“ Jam tada yra pasakoma: „Šiuo tikėjimu tu gyvenai, su juo mirei ir su juo būsi prikeltas, kai Allahas panorės.“

Asmos pranešimas

Asma pranešė Pranašą sakius:

Kai tikintysis įžengia į kapą, jo geri veiksmai – malda ir pasninkas – jį apsupa. Angelai grėsmingai bando prieiti iš maldos pusės, bet malda jį apsaugo; jie bando prieiti iš pasninko pusės, bet pasninkas jį apsaugo. Angelai tada paliepia atsisėsti ir klausia: „Ką gali pasakyti apie šį žmogų?“ Jis klausia: „Ką tokį?“ Angelai atsako: „Muhammedas“. Jis atsako: „Aš liudiju, kad jis yra Allaho Pasiuntinys“. Angelai jo klausia: „Iš kur tu tai žinai, ar buvai jį sutikęs?“ Šis

¹ Zakah - privaloma labdara.

atsako (teigiamai): „Aš liudiju, kad jis yra Allaho Pasiuntinys“. Jie tada sako: „Su šiuo tikėjimu tu gyvenai, su juo mirei ir su juo būsi prikeltas.

Abu Sa'id al-Khudri pranešimas

Abu Sa'id al-Khudri pranešė, kad jis dalyvavo laidotuvėse kartu su Pranašu . Užkasant mirusįjį, Allaho Pasiuntinys pasakė:

O žmonės, iš tiesų, ši (mirusiųjų) tauta yra išbandoma kapuose. Kai asmuo yra palaidojamas ir jo artimieji nueina, pas jį ateina angelas su lazda (kuoka) rankose. Jis priverčia mirusįjį atsistoti ir klausia: „Ką gali pasakyti apie šį žmogų (t.y. Muhammad)?“ Jei mirusysis buvo tikintis, jis atsakys: „Aš liudiju, kad nėra kito dievo, tik Allah, ir kad Muhammad yra Jo tarnas ir pasiuntinys.“ Angelas tada atsakys: „Tu kalbėjai tiesą“.

Tačiau vienas vyras paklausė: „O Allah Pasiuntiny, bet kuris iš mūsų sutrikų pamatęs angelą su kuoka rankose.“ Pranašas atsakė šia aja:

Allahas sutvirtina tuos, kurie patikėjo, tvirtu žodžiu žemiškajame gyvenime ir Būsimajame. (Ibrahim 14:27)¹

Anas pranešimas

Anas pranešė Pranašą sakius:

Iš tiesų, kai tikintysis yra paguldomas į kapą, jo artimieji nueina nuo jo ir jis dar girdi jų žingsnius, du angelai ateina pas jį. Jie pasodina jį ir klausia: „Ką tu garbinai?“ Jei Allahas parodė jam kelią (prieš mirtį), jis atsako: „Aš garbinau Allahą“. Jie tada klausia: „Ką gali pasakyti apie Muhammedą?“ Jis atsako: „Aš liudiju, kad jis yra Allaho tarnas ir pasiuntinys.“ Po šito jis daugiau nieko nėra klausiamas.²

NETIKINČIOJO IŠBANDYMAS

Al-Bara pranešimas

Al-Bara pranešė Pranašą sakius:

¹ Ahmad, al-Bazzar ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Sujungta iš dviejų Anas (ra) pranešimų. Pirmasis buvo užrašytas Bukhari 1338, 1374 ir Muslim 2870. Antrasis – Abu Davūd ir Ahmad, al-Albani patvirtintas autentišku.

(Kas dėl netikinčiojo) pas jį ateina du smerkiantys angelai. Jie papurto jį, priverčia atsisėsti ir klausia: „Kas yra tavo Viešpats?“, šis atsako: „A, a, aš nežinau!“ Jie klausia: „Kokia yra tavo religija?“ Jis atsako: „A, a, nežinau“. Jie klausia: „Kas yra tas žmogus, siųstas pas jus?“ Mirusysis neatsimena jo vardo ir jam yra pasakoma: „(Jo vardas) Muhammedas“. Jis sako: „A, a, aš nežinau. Aš tik girdėjau žmones taip kalbant.“ Jam yra pasakoma: „Tu nežinojai ir neskaitei (Korano)“ ir balsas iš dangaus praneša: „Jis melavo“.

Abu Hurairos pranešimas

Iš tiesų, kai prie netikinčiojo (arba nusidėjėlio, arba veidmainio) yra grėsmingai bandoma priėti iš galvos pusės, ten nėra nieko (kas galėtų jį apsaugoti); kai prie jo bandoma priėti iš dešinės pusės, ten nėra nieko (kas galėtų jį apsaugoti); kai bandoma priėti prie jo iš kairės pusės, ten nėra nieko (kas galėtų jį apsaugoti); ir kai bandoma priėti iš jo pėdų pusės, ten nėra nieko (kas galėtų jį apsaugoti). Jam paliepiama sėstis ir jis atsisėda kape, jausdamas didžiulę baimę. Jie klausia jo: „Kas yra tavo Viešpats?“ Jis atsako: „Aš nežinau“. Jie klausia jo: „Ką gali pasakyti ir paliudyti apie tą žmogų, kuris pas tave atėjo (arba yra tavo pranašas)?“ Jis klausia: „Koks žmogus?“ Jis nežino jo vardo ir jam primenama: „Muhammedas“. Jis atsako: „Aš nežinau. Aš girdėjau žmones kalbant ir sakiau tą patį“. Jie klausia: „Ką tu darei gyvenime?“ Jis atsako: „Aš nežinau“. Jam pasakoma: „Mes tikėjome šių atsakymų iš tavęs. Abejonėse tu gyvenai, abejodamas mirei ir abejodamas būsi prikeltas, kai Allahas panorės.“

At-Tabarani yra pasakęs, jog šio hadiso perdavėjas yra pridėjęs: „Tai galioja ir tam iš Kiblos žmonių (t.y. musulmonui), kuris sako Tikėjimo Išpažinimą be tvirtumo širdyje. Kai jis girdi žmones kažką sakant ir pakartoja, ką jie sakė.“

Aišos pranešimas

Kas dėl blogo žmogaus, jam paliepiama atsisėsti ir jis atsisėda kape, jausdamas didžiulę baimę. Jo klausama: „Kaip tu nugyvenai savo gyvenimą?“ Jis atsako: „Aš girdėjau žmones kalbant ir sakiau tą patį.“ Jam pasakoma: „Abejonėse (apie Allahą) tu gyvenai, abejonėse mirei ir abejonėse būsi prikeltas, kai Allahas panorės.“

Asmos pranešimas

Kas dėl netikinčiojo (arba nusidėjėlio, arba veidmainio), pas jį ateina angelas ir neranda nieko (t.y. gerų darbų), kas galėtų jį apginti. Jis paliepia jam sėstis ir klausia: „Ką tu gali pasakyti apie tą žmogų?“ Jis klausia: „Kokį žmogų?“ Angelas atsako: „Muhammedą“, mirusysis sako: „Prisiekiu Allahu, aš nežinau. Aš girdėjau žmones kalbant apie jį ir kalbėjau tą patį.“ Angelas jam pasako: „Šia abejone tu gyvenai, su ja mirei ir su ja būsi prikeltas.“

Abu Sa'íd pranešimas

Ir jei mirusysis buvo netikintis (arba veidmainis), jis (angelas) klausia: „Ką gali pasakyti apie šį žmogų (Muhammedą)?“ Jis atsako: „Aš nežinau. Aš girdėjau žmones kalbant ir kalbėjau tą patį.“ Angelas atsako: „Tu nei žinojai, nei skaitei (Koraną), nei buvai atvestas (į tiesos kelią).“

Anas pranešimas

Iš tiesų, kai netikintysis (arba veidmainis) yra paguldomas į kapą ir jam dar begirdint nueinančių artimųjų žingsnius, pas jį ateina du angelai. Jie priverčia jį atsisėsti ir šiurkščiai jo klausia: „Ką tu garbinai?“ Jis atsako: „Aš nežinau“. Jie klausia: „Ką gali pasakyti apie tą žmogų (Pranašą)?“ Jis atsako: „Aš sakiau tą patį, ką ir kiti žmonės sakė apie jį.“ Jam pasakoma: „Tu niekada nežinojai ir neskaitei, nerecitavai (Korano).“

SANTRAUKA

Paskutinis išbandymas prasideda iškart, mirusįjį nuleidus į kapą, kai jis užberiamas žeme ir jo artimieji jį palieka.

Du angelai

Iškart po laidotuvių, prasideda paskutinis išbandymas. Jį vykdo du angelai:

Skaičius	Du
Vardai	„Munkar“ (Nepažįstamasis) ir „Nakir“ (Priekaištaujantysis, Peikiantysis)
Spalva	Juodos ir mėlynos spalvų atspalviai
Išvaizda	Griežta ir bauginanti
Klausinėjimo būdas	Staigus, šiurkštus
Ką nešasi	Geležines kuokas

Mirusiojo reakcija į angelus

Angelai atitinkamai elgiasi su mirusiuoju ir tas iššaukia tam tikrą reakciją:

Angelų veiksmai	Tikinčiojo reakcija	Netikinčiojo reakcija
Jie grėsmingai prieina	Geri darbai jį apsaugo	Nėra nieko, kas galėtų jį apsaugoti.
Jie paliepia sėstis	Jis atsisėda, nejausdamas jokios baimės ir prašo leisti	Jis atsisėda, būdamas mirtinai persigandęs.

	jam melstis.	
Jie klausinėja	Allahas jam padeda, padaro jo žodžius tvirtus, jis žino atsakymus.	Jis sutrinka, mikčioja ir nėra padedamas.
Jie klausinėja jį staigiai ir šiurkščiai	Tai nedaro įtakos atsakymams.	Prisideda prie jo sutrikimo.

Išbandymo klausimai ir atsakymai

Kape mirusiajam yra gražinamas sugebėjimas mąstyti. Angelai pateikia savo klausimus ir mirusysis atsako į juos pagal tai, kuo tikėjo ir kaip elgėsi žemiškajame gyvenime.

Klausimas	Tikinčiojo atsakymas	Netikinčiojo atsakymas
„Kas yra tavo Viešpats? Ką tu garbinai?“	„Mano Viešpats yra Allah. Aš garbinau Jį.“	„Nežinau.“
„Kas yra tavo din (religija)? Ką kalbėjai apie Islamą? Ką darei savo gyvenime?“	„Mano din yra Islamas, juo gyvenau, skaičiau Allaho Knygą, ja tikėjau ir paklusau.“	„Aš nežinau. Girdėjau žmones kalbant ir sakiau tą patį.“
„Kas yra tas žmogus, kuris buvo jums siųstas?“	„Aš liudiju, kad nėra kito dievo, išskyrus Allah ir kad Muhammedas yra Allaho pasiuntinys ir tarnas, kuris atnešė mums aiškius ženklus iš Allaho ir mes juo patikėjome.“	„Aš neprisimenu jo vardo. Aš nežinau. Aš tik girdėjau žmones kalbant, kad jis yra pranašas.“

Išbandymo pabaiga

Išbandymo rezultatas yra paskelbiamas angelų ir patvirtinamas Allah ﷻ.

Pranešėjas	Tikinčiojo rezultatas	Netikinčiojo rezultatas
Angelai	„Mes tikėjomės šių atsakymų iš tavęs. Tikėjime tu gyveni, tikėdamas mirei ir tikėdamas būsi prikeltas.“	„Mes tikėjomės šių atsakymų iš tavęs. Abejonėse tu gyveni, abejodamas mirei ir abejodamas būsi prikeltas.“
Allah	„Mano tarnas kalbėjo tiesą.“	„Jis melavo.“

VI SKYRIUS: PO KAPO IŠBANDYMO

IVADAS

Kapo išbandymas patvirtina tai, ką mirusysis jau suprato mirties akimirką iš žinios, kurią atneša Mirties Angelas ir jo pagalbininkai.

Tikintysis iškart yra apdovanojamas: jo kapas išsiplečia, kiek tik akis užmato; kape pasirodo durys, vedančios į Dženną; jo kapas išdailinamas maloniais daiktais iš Džennos ir jo geri darbai pasirodo šalia jo kaip maloniai atrodantis asmuo.

Netikintysis yra iškart nubaudžiamas: jo kapas susitraukia, jame pasirodo durys, vedančios į pragarą; jo kapas pripildomas pragaro ugnies ir nuodų, jo blogi darbai pasirodo šalia jo kaip labiausiai atstumiantis asmuo ir jam tenka patirti skausmingą mušimą.

Apie tai ir bus kalbama šiame skyriuje.

IŠBANDYMO PASEKMĖS TIKINČIAJAM

Al- Bara pranešimas

Anot jau minėto Al-Bara رضي الله عنه pranešimo, Pranašas صلى الله عليه وسلم yra pasakęs:

Šauklys iš dangaus tada praneša: „Aprūpinkit jį (t.y. tikintįjį) daiktais iš Dženos, aprenkit jį (rūbais) iš Dženos ir atverkit jam duris į Dženą.“ Taip jis gauna Dženos palaimą ir kvapus, o jo kapas išplečiamas tiek, kiek akis gali užmatyti.

Priešais jį pasirodo žmogus malonių veidu, gražiais drabužiais ir malonių kvapu. Jis sako mirusiajam: „Aš atnešu žinią, kuri tau patiks: tai žinia apie Allaho priėmimą, apie sodus su nesibaigiančia palaima. Ši yra diena, kuri buvo tau pažadėta.“ Jis atsako: „Tebūnie tau taip pat gera žinia iš Allaho. Kas tu toks? Tavo veidas yra to, kuris neša gera.“ „Aš esu tavo geri darbai. Prisiekiu Allahui, aš pažinojau tave kaip tą, kuris skuba paklusti Viešpačiui ir yra lėtas Jam nepaklusti. Te Allahas suteikia tau geriausią atlygį.“

Priešais jį atsidaro vienos durys į Dženą ir kitos į Ugnį. Jam pasakoma: „Ši (Ugnis) būtų buvus tavo buveinė, jei tu būtum nepaklusęs Allahui. Bet tau Allahas pakeitė ją į šią (Dženą)“. Kai jis pamato, kas jo laukia Dženoje, jis sušunka: „O, mano Viešpatie, paskubink Valandos atėjimą, kad aš galėčiau susijungti su savo šeima ir turtu.“ (Angelai) jam pasako: „Eik ilsėtis (t.y., miegok)“.

Abu Hurairos pranešimas

Iš (tikinčiojo) kapo atsiveria durys į Dženą ir jam parodoma visa didybė ir malonumai. Jam pasakoma: „Tai bus tavo buveinė ir tai yra tai, ką Allahas tau paskyrė.“ Tai padidina jo džiaugsmą ir laimę. Pasirodo kitos durys, vedančios į Ugnį ir jis pamato jos sluoksnius, spaudžiančius vienas kitą. Jam pasakoma: „Pažiūrėk, nuo ko Allahas tave apsaugojo. Tai galėjo būti tavo buveinė, jei tu būtum nepaklūsęs Jam.“ Tai dar labiau padidina mirusiojo džiaugsmą.

Jo kapas išplečiamas iki septyniasdešimt ir septyniasdešimt uolekčių ir yra apšviečiamas. Jam paliepiama: „Eik miegoti“, bet jis prašo: „Leiskit man sugrįžti pas savo žmones, kad galėčiau papasakoti jiems (apie savo būseną). Bet angelai jam paliepia: „Miegok taip, kaip miega naujavedys, kurį prižadins brangiausias jo šeimos narys (t.y. sutuoktinis)“. Taip (laikas prabėga) tarsi tai būtų tik snūstelėjimas tol, kol Allahas jį prikels iš jo poilsio vietos. Jo kūnas yra sugražinamas (po išbandymo) į prieš tai buvusią (mirties) būseną, o jo siela patenka tarp kitų sielų – paukščių, lesančių iš Dženos medžių.

Aišos pranešimas

(Tikinčiajam) atsidaro durys (iš jo kapo) į Ugnį ir jis mato skirtingus jos lygmenis, spaudžiančius vienas kitą. Jam pasakoma: „Pažiūrėk į tai, nuo ko Allahas tave apsaugojo.“ Kitos durys atsiveria į Dženą ir jis pamato didybę ir malonumus. Jam pasakoma: „Ši bus tavo buveinė“.

Asmos pranešimas

Ir jam (tikinčiajam) pasakoma: „Tai yra tavo vieta Dženoje. (O dabar), eik miegoti, (nes buvai) teisingas.“

Abu Sa'íd pranešimas

Tada atidaromos durys (tikinčiajam) į Ugnį ir jis (vienas iš angelų) taria: „Tai galėjo būti tavo buveinė, jei tu būtum nepaklūsęs Allahui. Bet kadangi tu tikėjai, ši bus tavo buveinė“, ir jam atidaromos durys į Dženą. Jis (tikintysis) bando pakilti link jų, bet angelai jam paliepia: „Eik ilsėtis (t.y. miegok)“. Ir jo kapas praplečiamas.

Anas pranešimas

Jam parodoma buveinė Ugnyje ir pasakoma: „Tai galėjo būti tavo buveinė, bet Allahas apsaugojo tave, parodė gailėstingumą ir pakeitė tau šią buveinę į namą Dženoje.“ Jo kapas tada išplečiamas iki septyniasdešimt uolekčių ir pripildomas žalumos iki Prisikėlimo Dienos. Jis prašo: „Leiskit pranešti šias geras naujienas savo šeimai.“ Bet jam paliepiama: „Eik ilsėtis (t.y. miegoti).“

IŠBANDYMO PASEKMĖS NETIKINČIAJAM

Al-Bara pranešimas

Balsas iš dangaus paliepia: „Pripildykite jo kapą daiktais iš Ugnies ir atverkit jam duris į Ugnį.“ Taip karštis ir stiprus karštas vėjas pasiekia jį, o jo kapas susitraukia taip, kad jo kaulai lūžta.

Priešais jį pasirodo žmogus bjauriu veidu, atstumiančiais drabužiais ir šlykščiu kvapu. Jis sako: „Aš atnešu tau blogą žinią, kuri tau nepatiks. Tai yra diena, kuri tau buvo pažadėta.“ Jis (mirusysis) atsako: „Tebūnie tau taip pat bloga žinia iš Allahu. Kas tu toks? Tavo veidas yra to, kuris neša blogį.“ „Aš esu tavo pikti darbai. Prisiekiu Allahui, aš tave pažinau kaip tą, kuris neskuba paklusti Allahui, bet yra greitas Jam nepaklusti. Te Viešpats atlygina tau blogiausiu.“

Jam paskiriamas aklas, kurčias ir kvailas padaras. Savo rankoje jis turi tokį kūjį, kad kalnas pavirstų į dulkes, jei su juo trenktų. Jis trenkia jam (mirusiajam) kartą ir jis pavirsta į dulkes. Allahas atkuria jį ir jam vėl trenkiama; jis surinka taip, kad visi (žemėje) jį girdi, išskyrus žmones ir džinus.

Jam atidaromos durys į Ugnį ir duodami Ugnies daiktai. Jis maldauja: „O, mano Viešpatie! Nepradėk Valandos.“

Abu Hurairos pranešimas

Jo (netikinčiojo) kape pasirodo durys į Dženą ir jis mato didybę ir malonumus, bet jam pasakoma: „Pažvelk į tai, prie ko Allahas tavęs neprileido. Tai galėjo būti tavo buveinė ir malonumai, kuriuos Allahas tau paruošė, jei tu būtum Jam pakluses.“ Tai padidina jo graužatį ir nusivylimą. Pasirodo anga, vedanti į Ugnį, ir jis mato skirtingus jos skyrius, spaudžiančius vienas kitą. Jam pasakoma: „Tai bus tavo buveinė, tai yra tai, ką Viešpats tau paskyrė.“ Tai dar labiau padidina jo graužatį.

Iš jo kapo atidaromos durys į Pragarą ir jis patiria tokį smūgį, kad kiekviena būtybė (žemėje) jį girdi, išskyrus žmones ir džinus. Jam pasakoma: „Miegok kaip tas, kurį sukandžiojo (vabzdžiai ir gyvatės).“ Žemei paliepiama: „Suspausk jį“, ir ji spaudžia jį tol, kol jo kaulai lūžta. Taip tęsiasi jo bausmė iki tol, kol Allahas jį prikels. Vargana ši būsena, apie ją Allahas sako:

O kas nusigręš nuo Manojo Priminimo, to iš tikrųjų laukia sunkus gyvenimas! Ir prikėlimo Dieną Mes atvesime jį aklą. (Ta Ha 20:124)

Aišos pranešimas

(Kas dėl blogo žmogaus), (jo kape) pasirodo durys į Dženą ir jis pamato didybę ir kokie malonumai ten yra. Jam pasakoma: „Pažvelk į tai, prie ko Allahas tavęs neprileido.“ Pasirodo kita anga į Ugnį ir jis mato skirtingus jos skyrius, spaudžiančius vienas kitą. Jam pasakoma: „Tai bus tavo buveinė“ ir tada jis kankinamas.

Asmos pranešimas

Jam pasakoma: „Tai bus tavo vieta Ugnyje“. Ir ant jo kape paleidžiamas žvėris, rankoje jis laiko botagą, storumo kaip kupranugario virvė, o jo smaigalyje yra degantis anglis. Žvėris muša jį (botagu) tiek, kiek Allahas jam paliepia. Šis žvėris yra kurčias, todėl negali išgirsti ir pasigailėti.

Abu Sa'id pranešimas

Tada (netikinčiajam) atidaromos durys į Dženą ir jis (vienas iš angelų) taria: „Tai galėjo būti tavo buveinė, jei tik tu būtum tikėjęs į savo Viešpatį. Bet kadangi tu netikėjai, vietoj šios buveinės Allahas skiria tau kitą“ ir jam atidaromos durys į Ugnį. Jis (angelas) tada trenkia jam kuoka taip stipriai, kad tai girdi visi Allaho kūriniai, išskyrus dvi dideles bendruomenes (t.y. žmones ir džinus).

Anas pranešimas

Jis (angelas) trenkia (netikinčiajam) tarp ausų geležine kuoka ir jis surinka taip, kad jo riksmą girdi visi gyviai aplink, išskyrus dvi dideles bendruomenes (t.y. žmones ir džinus).

NUOLATINĖ PALAIMA ARBA KANČIA

Kaip matėme, tikinčiojo laimė ir netikinčiojo kančia al Barzakh laikotarpiu tęsiasi iki Prisikėlimo Dienos. Šioje dalyje bus kalbama apie specifines palaimos ir kančios formas, paminėtas Sunnoje.

Asmens veikslių kompanija kape

Kaip matėme Al-Bara رضي الله عنه ankstesniame hadise, asmens darbai materializuojasi į žmogų, kuris pasilieka su mirusiuoju kape. Ir taip padidina jo palaimą arba kančią. Apie tai kalbama ir kituose hadisuose. Anas رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Trys dalykai lydi žmogų į kapą, du iš jų sugrįžta, trečiasis pasilieka (su juo): jo šeima, turtas ir jo darbai (veiksmai) lydi jį, bet jo šeima ir turtas sugrįžta, tuo tarpu jo darbai pasilieka.¹

Mirusiojo šeima palaidoja jį ir palieka, jo turtas išdalinamas tarp paveldėtojų, bet jo veiksmai pasilieka kartu su juo kape.

¹ Bukhari 6514, Muslim 2960

Panašiai an-Nu‘aman Bin Bashir, Abu Huraira ir kiti bendražygiai ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Tikinčiojo ir mirties pavyzdys galėtų būti žmogus, kuris turi tris draugus. Pirmasis draugas yra jo turtas ir jis sako jam: „Imk iš manęs tiek, kiek nori (tol, kol tu gyveni).“ Antrasis yra jo šeima, kuri sako jam: „Aš esu su tavimi dabar, o kai tu mirsi, aš tave nuleisiu žemyn (į kapą ir tave paliksiu).“ Trečiasis yra jo veiksmai, kurie sako jam: „Aš esu su tavimi dabar ir paliksiu (šį pasaulį) kartu su tavimi.“ Po mirties jis tars pastarajam: „Iš tiesų, aš laikiau tave menkiausiu iš savo trijų draugų.“¹

Kapo tamsa

Akivaizdu, kad kape yra aklina tamsa, nes jokia šviesa ten nepatenka. Tačiau, netgi jei mes nuvestume elektrą į jį ir skaisčiai apšviestume, mirusysis vis tiek būtų apsuptas tamsos, išskyrus tikrus tikinčiuosius.

Minėtame Abu Hurairo ﷺ hadise, Pranašas ﷺ yra pasakęs:

Tikinčiojo kapas išplečiamas iki spetyniasdešimt ir septyniasdešimt uolekčių ir apšviečiamas.²

Šviesa kape gali būti padidinama, kai tikintieji meldžiasi už mirusiuosius.

Abu Huraira ﷺ pranešė, kad juodaodė moteris, kuri valydavo Pranašo ﷺ mečetę, numirė. Pranašas ﷺ pastebėjo ją dingus ir jam buvo pasakyta, kad ji numirė. Jis pasakė: **Kodėl aš nebuva apie tai informuotas?** Jam buvo pasakyta, kad ji numirė ir buvo palaidota naktį, kai jis miegojo. Tačiau Pranašas ﷺ norėjo pamatyti kapą, atsistojo prie jo, pasimeldė Džanazah maldą kartu su savo kompanionais ir pasakė:

Iš tiesų, kapai apsupa savo gyventojus tamsa. Ir iš tiesų, Allah (daugiau) apšviečia juos (tikintiesiems) dėl mano maldos už juos.³

Taip pat jau anksčiau buvo minėta Pranašo ﷺ malda už Abu Salamah ﷺ, šiam mirus: **O Allah, išplėsk ir apšviesk jo kapą.**⁴

¹ Užrašyta al-Bazzar ir at-Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Tabarani, Ibn Hibban ir al-Hakim. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

³ Bukhari 458, 460, 13337. Muslim 956.

⁴ Muslim 920, Ahmad ir kiti.

Nuolatinis būsimo buveinės priminimas

Kiekvieną rytą ir vakarą al-Barzakh, mirusiajam yra parodoma jo būsima buveinė – Dženoje arba pragare. Tai padidina tikinčiojo džiaugsmą ir netikinčiojo baimę. Ibn Umar رضي الله عنه pranašė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, kai vienas iš jūsų miršta, jam yra rodoma jo (ateities) buveinė rytą ir vakarą. Jei jis yra tarp Dženos žmonių, (jam yra rodoma jo buveinė) Dženoje ir jei jis yra tarp Ugnies žmonių (jam yra rodoma jo buveinė) Ugnyje. Jam pasakoma: „Tai bus tavo buveinė kai Allahas prikels tave Prikélimo Dieną.“¹

Tai taip pat patvirtinama Korane, kur Allah سبحانه وتعالى kalba apie Faraoną ir jo žmones:

Ugnis, į kurią jie (Faraono giminė) įstumiami, rytą ir vakarą, o tądien, kai išmuš Valanda... „Veskite Faraono giminę į didžiausias kankynes!“ (40:46)

Nusidėjėlio agonijos šauksmai

Kaip matėme, nusidėjėlis kape yra stipriai ir pastoviai mušamas taip, kad jis rėkia iš skausmo. Mirusiųjų šauksmai yra minimi ir kituose hadisuose. Ibn Mas'ūd رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, (blogi) mirusieji yra baudžiami kapuose ir net gyvūnai girdi jų šauksmus.²

Anas ir Zayd Bin Thabit رضي الله عنه pranešė, jog kartą Pranašas صلى الله عليه وسلم jojo per žemę, priklausančią al-Ansar, staiga jo mulas pradėjo nerimti ir vos nenumetė jo žemėn. Pranašas صلى الله عليه وسلم pamatė šalimais keturis ar penkis kapus ir paklausė bendražygių, ar jie žino, kieno tie kapai. Vienas atsakė, jog tai kapai žmonių, kurie mirė širk³ laikais (prieš Islamą). Pranašas صلى الله عليه وسلم tada pasakė:

Iš tiesų, ši bendruomenė (mirusieji) yra kankinami kapuose. Aš norėjau paprašyti Allaho, kad Jis leistų jums girdėti kapo kankinimus taip, kaip aš juos girdžiu, bet tada jūs nustotumėte laidoti vienas kitą (iš baimės).

Tada Pranašas صلى الله عليه وسلم pasakė: **Prašykit Allaho apsaugos nuo kančios Ugnyje, jie (bendražygiai) tarė: „Mes prašome Allaho apsaugos nuo kančios Ugnyje“.** Jis pasakė: **Prašykit**

¹ Bukhari 1379, 3240, 6515, Muslim 2866

² Užrašyta Abu Nu'aym ir at-Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Širk – politeizmas arba pagonybė, kada dieviškos galios suteikiamos kam nors kitam šalia Allaho.

Allaho apsaugos nuo kapo kančios, jie: „Mes prašome Allaho apsaugos nuo kapo kančios.“

Muhammedas ﷺ: **Prašykit Allaho apsaugos nuo matomų ir paslėptų vargų**, jie: „Mes prašome Allaho apsaugos nuo matomų ir paslėptų vargų“. Jis tarė: **Prašykit Allaho apsaugos nuo ad-Dadžal išbandymo**, jie: „Mes prašome Allaho apsaugos nuo ad-Dadžal išbandymo“. ¹

Komentuodamas šį hadisą al-Albani yra pasakęs:

„Šiame hadide yra keletas svarbių dalykų, tarp kurių galima išskirti keletą:

1. Pranašas ﷺ girdėjo tai, ko kiti žmonės negali girdėti. Tai ypatingas sugebėjimas...ir jo ypatingi sugebėjimai gali būti patvirtinami tik tvirtais pranešimais.

2. Dviejų angelų tardymas kape yra patvirtinta tiesa, kuria turi būti remiamasi, o apie tai kalbantys hadisai yra *mutawatir* (t.y minima daugelyje hadisų).

3. Ad-Dadžal išbandymas yra didžiulis. Dėl to Pranašas ﷺ mums nurodė prašyti Allaho apsaugos nuo jo blogio šiame ir kituose hadisuose.

4. Džahilijos žmonės, kurie mirė prieš ateinant Pranašui ﷺ, yra baudžiami kapuose už jų širk ir netikėjimą, tai reiškia, kad jie nebuvo tarp tų, kurie negavo pranašų skelbiamos žinios...“

Netikinčiųjų vadai gauna didesnę bausmę

Netikinčiųjų vadai kape yra baudžiami labiau nei kiti žmonės. Kaip matėme, Faraonas ir jo šeimos nariai nuolat patiria Ugnies kančias al-Barzakh laikotarpiu ir taip yra ruošiami didžiausiai bausmei Anapusybjėje.

Mes žinome apie kitą netikinčiųjų vadą, kuris yra stipriai kankinamas al-Barzakh laikotarpiu. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Aš mačiau pragarą (sapne), jo vienos dalys puolė kitas. Ir mačiau ‘Amr Bin Luhay, Bani Ka’b vadą, tempiantį savo vidurius Ugnyje. Jis buvo pirmasis, kuris pakeitė Ismailo religiją ir pradėjo aukoti gyvulius stabams. ²

‘Amr Bin Luhay buvo pirmasis, pradėjęs garbinti stabus Mekoje ir taip pakeitęs monoteistinę Ismailo عليه السلام religiją į pagonišką Džahilijos religiją. Tai, be abejonės, uždirbo jam nepakeliamą bausmę al-Barzakh, o taip pat ir pragare.

Ugnis netikinčiųjų kapuose

¹ Muslim 2867,2868. Ahmad ir kiti.

² Bukhari 3520-3521, 4623-4624.Muslim 2856

Šiame gyvenime netikintysis patiria neapykantą, pavydą, nepasitenkinimą, kurie kyla iš jo netikėjimo ir ryšio neturėjimo su savo Kūrėju. Šių jausmų poveikis širdžiai yra panašus į degimą ugnyje.

Kape, o taip pat ir anapusybėje, emocinė šio gyvenimo ugnis netikinčiajam pavirsta į tikrą ugnį, kuri pastoviai jį kankina.

Pranašas ﷺ yra prašęs, kad jo pagonys priešai būtų kankinami tiek žemiškosios, tiek ir amžinosios ugnies. 'Ali ir Ibn Ma'sud ﷺ pranešė, kad per Ahzab mūšį prieš pagonių sąjungą, kova užsitęsė visą popietę iki saulėlydžio ir dėl to musulmonai buvo priversti praleisti asr¹ maldą. Pranašas ﷺ tada pasakė:

Te Allahas pripildo ugnies jų namus ir kapus, nes jie užlaikė mus iki saulėlydžio, taip priversdami mus praleisti vidurinę maldą.²

Sielos po išbandymo

Kaip matėme Abu Hurairos ﷺ hadise, po išbandymo tikinčiojo siela yra paverčiama į paukštį, kuris gyvena Dženoje ir valgo Dženos vaisius. Panašiai Ka'b Bin Malik ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, (mirusio) tikinčiojo siela yra žaliuose paukščiuose, lesančiuose iš Dženos medžių.³

Kitame Ka'b Ibn Malik ﷺ hadise Pranašas ﷺ yra pasakęs:

Iš tiesų, (mirusio) tikinčiojo siela yra paukštis, kuris lesa iš medžių Dženoje tol, kol Allahas sugrąžins ją į kūną tą dieną, kai jis bus prikeltas.⁴

Ši vieta, kaip matėme anksčiau, yra Illijūn, kur visos tikinčiųjų sielos praleidžia barzakh laikotarpį.

Netikinčiojo siela, kaip matėme anksčiau, yra patalpinama Sidžin, giliame ir ankštame kalėjime. Nėra autentiškų tekstų, kalbančių apie tai, kokią formą sielos įgyja Sidžin. Tačiau, be abejonės, tai yra forma, atitinkanti jų nuodėmes.

Taip pat yra svarbu paminėti, jog kai kurie tekstai kalba apie tai, jog tikinčiųjų sielos yra paverčiamos į paukščius Dženoje, kiti – jog jos kartais pasilieka prie kūno kape, dar kiti tekstai, kurie bus pristatyti kitame skyriuje, mini skirtingas vietas danguje.

¹ Asr – trečioji privaloma kasdieninė malda.

² Bukhari 2931, 4111, 4533, 6396. Muslim 627-628.

³ Ibn Majah, at-Tabarani ir kiti. Al-Albani patirtintas autentišku.

⁴ Malik. An-Nasa'i ir kiti. Al-Albani aptvirtintas autentišku.

Tas pats yra ir su netikinčiųjų sielomis. Jos yra Sidžine, su kūnais kapuose, o taip kankinamos ir kitose vietose.

Tarp šių tekstų nėra prieštaravimo, nes sielos elgsena priklauso ghayb ir negali būti vertinama pagal šio pasaulio taisykles. To pavyzdys galėtų būti sapnai, kuriuos mes matome miegodami ir kuriuose mūsų sielos keliauja po vietas virš mūsų suprtimo.

Ibn Taymijjah yra pasakęs:

„Salafi ir umos¹ imamų pozicija yra ta, jog asmuo po mirties bus arba džiaugsme, arba kančioje, kurią patirs tiek kūnas, tiek ir siela. Sielai palikus kūną, jis pasilieka džiaugsme arba kančioje, o kai ji kartais susijungia su kūnu, ji patiria džiaugsmą arba kančią kartu su juo.“

SANTRAUKA

Kapo aplinkos pakitimai

Pasibaigus klausinėjimui kapo aplinka pakeičiama priklausomai nuo klausinėjimo išvadų.

Pokyčiai	Tikinčiojo kape	Netikinčiojo kape
Mirusiajam duodama:	Daiktai ir aprėdai iš Dženos	Daiktai iš pragaro
Atidaromos durys iš kapo į:	Dženą, kad mirusysis galėtų patirti dalelę jos palaimos ir aromatų.	Pragarą. Mirusysis patiria kažkiek karščio ir žiaurais vėjo.
Kapo ribos	Išplečiamas, kiek tik akis užmato. 70x70 uolekčių.	Žemė susitraukia taip, kad jo kaulai lūžta.
Kapo apšvietimas	Apšviestas	Apsuptas tamsos
Kapas pripildomas	Žalumos.	Ugnies.

Kapo palydovas

Mirusiojo veiksmai materializuojasi į žmogų, kuris jam sako: „Tai yra diena, kuri tau buvo pažadėta.“

Įvykis	Tikintysis	Netikintysis
Jo veiksmai materializuojasi į:	Malonų palydovą, gražiais drabužiais ir maloniai kvepiantį.	Bjaurų palydovą, bjauriais drabužiais ir nemalonių kvapu.
Palydovo atnešta žinia:	„Aš atnešu tau gerą žinią apie Allaho priėmimą ir nesibaigiančios palaimos sodus“.	„Aš atnešu tau nemalonią žinią.“
Jo atsakas palydovui:	„Tebūnie tau taip pat gera“	„Tebūnie tau taip bloga žinia“

¹ *Umma* – (musulmonų) bendruomenė.

	žinia iš Allaho. Kas tu toks? Tavo veidas yra to, kuris neša gėrį.“	iš Allaho.“
Palydovo atsakas:	„Aš esu tavo geri darbai. Prisiekiu Allahui, aš pažinojau tave kaip tą, kuris skuba Jam paklusti ir yra lėtas Jam nepaklusti. Te Allahas atlygina tau geriausiu.“	„Aš esu tavo blogi darbai. Prisiekiu Allahui, aš pažinojau tave kaip tą, kuris yra greitas nepaklusti Allahui ir neskuba paklusti Jam. Te Allahas atlygina tau blogiausiu.“

Durys į Rojų ir Pragarą

Mirusiojo kape pasirodo dvi angos. Vienoje rodoma palaimos pilni Rojaus vaizdai, kitoje – siaubingi Pragaros vaizdai.

Įvykis	Tikintysis	Netikintysis
Angelai parodo į angą, vedančią į pragarą ir sako mirusiajam:	„Allahas apsaugojo tave nuo šito. Tai galėjo būti tavo buveinė, jei būtum nepaklusęs Allahui.“	„Tai bus tavo buveinė pragare“.
Tai paveikia mirusįjį:	Tai padidina jo džiaugsmą ir laimę.	Padidina savigraužą ir gailėstį.
Angelai parodo į angą, vedančią į rojų ir sako mirusiajam:	„Tai bus tavo buveinė rojuje.“	„Allahas neprileido tavęs prie šito. Tai galėjo būti tavo buveinė, jei tu būtum Jam paklusęs ir Juo tikėjęs“.
Tai paveikia mirusįjį:	Padidina jo džiaugsmą ir laimę.	Padidina jo savigraužą ir gailėstį.
Kiekvieną rytą ir vakarą jam rodoma:	Jo būsima buveinė Dženoje.	Jo būsima buveinė pragare.

Netikinčiojo bausmė

Netikinčiojo bausmė kape prasideda iškart po klausinėjimo ir tęsiasi iki Prikėlimo Dienos. Ją atlieka specialus vydytojas.

Vydytojas kape:	Negailėstingas, aklas, kurčias ir kvailas sutvėrimas, paskirtas jį kankinti.
Kankinimo įrankis:	Vydytojas turi geležinį plaktuką, kuri gali kalnus paversti į dulkes. Kai kuriais atvejais tai - storas botagas su ugniniu smaigaliu.

Mušimo būdas:	Netikinčiamam yra suduodama tarp ausų taip, kad jis pavirsta į dulkes. Tada jis atkuriamas ir vėl mušamas.
Garsūs riksmi:	Su kiekvienu smūgiu jis klykia iš skausmo.
Kas gali juos girdėti?	Jo riksmus girdi visi Allaho kūriniai, išskyrus žmones ir džinus.

Kūnas al-Barzakh laikotarpiu

Tikinčiojo kūnas yra grąžinamas į mirties būseną ir yra užmigdomas ramiu miegu, netikinčiojo kūnas yra baudžiamas iki Prikėlimo.

Ivykis	Tikintysis	Netikintysis
Mirusiojo noras, kai jis išvysta, kas jo laukia:	„Mano Viešpatie, paspartink Valandą, kad aš galėčiau susijungti su savo šeima ir turtu.“	„Mano Viešpatie, neleisk (Prikėlimo) Valandai ateiti.“
Jis trokšta perduoti geras žinias.	Jis sako: „Leisk man pranešti savo šeimai.“	Jis neturi gerų žinių, kurias norėtų perduoti.
Atsakas į šį norą:	Angelai jam sako: „Ilsėkis, miegok.“	Jis nepaliaujamai kenčia.
Miegas kape.	Miega kaip naujavedys, kuris bus pažadintas savo brangiausiojo.	Miega kaip asmuo, sukandžiotas vabzdžių ir gyvačių.
Likusi buveinė al-barzakhe.	Jis miega iki Prikėlimo ir laikas jam eina greitai, tarsi tai būtų trumpas snūstelėjimas.	Jo kankinimas tęsiasi iki Prikėlimo.

Siela al-Barzakh laikotarpiu

Siela	Tikintysis	Netikintysis
Jos forma:	Paverčiama į žalią paukštį.	Nėra informacijos.
Jos buvimo vieta iki Prikėlimo.	Illijūn Dženoje.	Sidžin – kalėjimas žemės gelmėse.
Ką ji veikia:	Mėgaujasi kitų tikinčiųjų kompanija ir lesa iš Dženos vaisių.	Kenčia kartu su kitomis nusidėjėlių sielomis.

VII SKYRIUS: PRANAŠAI IR MIRUSIEJI ALLAHO KELYJE AL-BARZAKHE

ĮVADAS

Tikinčiojo būvis amžinybėje priklauso nuo jo doros lygio šiame gyvenime. Tas pats galioja ir al-Barzakh laikotarpiui. Pranašams priklauso aukščiausias statusas, po jų seka mirusieji Allaho kelyje ir kiti teisuoliai.

Pranašų kūnai yra apsaugoti nuo puvimo ir jie gyvena tam tikrą gyvenimą, kuriame jie nepaliaujamai meldžiasi savo Viešpačiui. Mirusiųjų vardan Allaho sielos yra Dženoje, kartu su kitų tikinčiųjų sielomis, tačiau jos yra arčiau Allaho ﷻ, po Jo sostu. Tai yra keletas al-Barzakh aspektų, kurie bus nagrinėjami šiame skyriuje. Bet pirmiausiai bus pristaytas ilgas Pranašo ﷺ Naktinės Kelionės hadisas, nes jame tiesiogiai minimi keletas su tuo susijusių dalykų.

NAKTIES KELIONĖ

Isra reiškia keliavimą naktį ir paprastai nurodo stebuklingą kelionę, per kurią mūsų Pranašas ﷺ keliavo iš Mekos į Jeruzalę ir atgal. *Miradž* reiškia pakilimą ir paprastai nurodo Pranašo ﷺ kelionę iš Jeruzalės į septynis dangus ir atgal. Šioje dalyje minima tiek *isra*, tiek *miradž*.

Malik Bin Sa'sa'ah, Anas Bin Malik ir kiti kompanionai ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius apie Nakties Kelionę:

Man begulint al-Hatime (arba al-Hidžr) pas mane atėjo Džibrilas (Gabrielius), prapjovė mane nuo gerklės iki pilvo, išėmė mano širdį, nuplovė ją Zamzam vandeniui ir įdėjo ją atgal į mano kūną. Tada jis atnešė auksinį dubenį, pilną išminties ir iman, ištuštino jį man į krūtinę ir užspaudė pjūvį.

Man buvo atvestas gyvūnas, mažesnis už mulą, bet didesnis už asilą. Jis buvo baltos spalvos ir vadinosi vadino al-Burak. (Jis keliauja taip greitai kad) kiekvienas jo žingsnis yra prie jo regėjimo ribos. Aš buvau ant jo pasodintas ir jojau juo (su Džibrilu) kol pasiekiau Beit-ul-Makdis (Šventąją Mečetę Jeruzalėje). Pririšau savo gyvulį prie to pačio žiedo, prie kurio pranašai prieš mane rišo (savo gyvulius). Įėjau į mečetę ir radau kitus pranašus (besimeldžiančius), kai kurie iš jų stovėjo, kiti – lenkėsi, kiti buvo sudžude. Pasigirdo kvietimas maldai, mes išsirikiavome ir laukėme, kad kas nors vestų (maldą). Džibrilas paėmė mano ranką, išvedė į priekį ir aš vedžiau juos maldoje.

Tada Džibrilas pakilo su manim į žemiausią dangų. Jis įsakė vartų saugotojui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tave lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir atidarė vartus.

Jėjęs aš pamačiau sėdintį žmogų, kurio dešinėje ir kairėje buvo didžiulis kiekis (mažų) žmonių. Pažiūrėjęs į dešinę, jis šypsojosi; pažiūrėjęs į kairę – verkė. Džibrilas man pasakė: „Tai tavo protėvis Adomas, todėl pasveikink jį su salam.“ Aš pasveikinau jį ir jis atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas sūnau ir teisingas pranaše.“ Ir jis padarė gausią dua už mane.

Džibrilas paaiškino: „Žmonės dešinėje ir kairėje yra jo palikuonių sielos. Tie, kurie yra dešinėje yra Dženos žmonės, kairėje – Ugnies.

Tada Džibrilas pakilo su manimi į antrąjį dangaus lygį. Jis įsakė vartų sargui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tavo lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir atidarė vartus.

Jėjęs aš pamačiau pusbrolius Jahją (Joną) ir Isą (Jėzų). Džibrilas pasakė: „Tai yra Jonas ir Jėzus, todėl pasveikink juos su salam. Aš pasveikinau juos ir jie atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas broli ir teisingas pranaše.“ Ir jie padarė dua už mane.

Džibrilas pakilo su manimi į trečiąjį dangų. Jis įsakė vartų sargui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tavo lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir jis atidarė vartus.

Jėjęs pamačiau Jūsufą (Juozapą) ir atradau, kad jam buvo suteikta nepaprasto grožio dovana. Džibrilas man tarė: „Tai yra Jūsufas, todėl pasveikink jį salam.“ Aš pasveikinau jį ir jis atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas broli ir teisingas pranaše“. Ir padarė dua už mane.

Džibrilas tada pakilo su manimi iki ketvirto dangaus. Jis įsakė vartų sargui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tavo lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir jis atidarė vartus.

Jėjęs pamačiau Idrį. Džibrilas man pasakė: „Tai yra Idris, todėl pasveikink jį salam“. Aš pasveikinau jį ir jis atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas broli ir teisingas pranaše“. Ir padarė dua už mane.

Džibrilas tada pakilo su manimi iki penkto dangaus lygio. Jis įsakė vartų sargui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tavo lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir jis atidarė vartus.

Jėjęs pamačiau Harūną (Aaroną). Džibrilas man tarė: „Tai yra Harūnas, todėl pasveikink jį salam“. Aš pasveikinau jį ir jis atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas broli ir teisingas pranaše“. Ir padarė dua už mane.

Tada Džibrilas pakilo su manimi iki šešto dangaus. Jis įsakė vartų sargui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tavo lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir jis atidarė vartus.

Jėjęs pamačiau Mūsą (Možę). Džibrilas man tarė: „Tai yra Mozė, todėl pasveikink jį salam“. Aš pasveikinau jį ir jis atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas broli ir teisingas pranaše“. Ir padarė dua už mane.

Man praėjus, Mozė pradėjo verkti. Jo buvo paklausta, dėl ko verkia. Jis atsakė: „Aš verkiu, nes šis jaunuolis (t.y. Muhammedas) buvo pasiūstas po manęs ir vis dėlto daugiau iš jo tautos pateks į Dženą, nei iš mano“.

Džibrilas pakilo su manimi iki septinto dangaus. Jis įsakė vartų sargui: „Atidaryk“. Vartų sargas paklausė: „Kas ten?“ Jis atsakė: „Džibrilas“, šis paklausė: „Kas tave lydi?“ Jis atsakė: „Muhammedas“. „Ar jis buvo pakviestas?“ Jis atsakė: „Taip“. Vartų sargas tada pasakė: „Jis yra čia laukiamas. Koks puikus tai apsilankymas.“ Ir jis atidarė vartus.

Įlėjęs pamačiau Ibrahimą (Abraomą), atsirėmusį į al-Bait ul-M’amūr.¹ Džibrilas man tarė: „Tai yra tavo tėvas Abraomas, todėl pasveikink jį salam“. Aš pasveikinau jį ir jis atsakė tuo pačiu: „Sveikas atvykęs, teisingas sūnau ir teisingas pranašė“. Ir padarė dua už mane.

Aš paklausiau Džibrilo (apie al-Bait ul-M’amūr) ir jis atsakė: „Tai yra al-Bait ul-M’amūr, septyniasdešimt tūkstančių angelų kiekvieną dieną meldžiasi jame ir jie niekada nesugrįžta“.

Man buvo pasiūlytas indas vyno, indas pieno ir indas medaus. Aš paėmiau pieną ir Džibrilas pasakė: „Šis (pienas) rodo fitrah (tyrą prigimtį), kurioje tu ir tavo pasekėjai esate“.

Tada man buvo parodytas Sidrat ul-Muntaha.² Pažvelk! Jo vaisiai buvo kaip Hadžar³ statinės, o lapai tokio dydžio kaip dramblio ausys. Džibrilas pasakė: „Tai yra Sidrat ul Muntaha“.

Kai jam (medžiui) buvo paliepta (iš viršaus), jis pasikeitė ir įgavo spalvas, kurių aš nesu matęs ir joks Allaho kūrinys nebūtų galėjęs apsaugoti jų grožio.

Šalia jo šaknų tekėjo keturios upės: dvi paslėptos (t.y. požeminės) ir dvi matomos. Aš paklausiau: „O, Džibrilai, kas yra šios upės?“ Jis atsakė: „Dvi paslėptos upės yra upės Dženoje; dvi matomos yra Nilo ir Eufrato (ištakos)“.

Man buvo leista įeiti į Dženą ir aš pamačiau, kad ten kupolai buvo iš (grynų) perlų, o žemė – grynas muskusas.

Tada aš buvau pakeltas (aukštyn), kol pasiekiau tokį lygmenį, kuriame girdėjosi (angelų) rašiklių krebždenimas (kai jie rašo Allaho įsakymus). Allahas parodė man tada tai, ką parodė, ir paliepė atlikti penkiasdešimt maldų kiekvieną dieną ir naktį.

Pakeliui atgal man teko praeiti pro Mozę, kuris paklausė: „Kas tau buvo įsakyta?“ Aš atsakiau: „Man buvo įsakyta atlikti penkiasdešimt kasdienių maldų“. Mozė man tarė: „Iš tiesų, tavo pasekėjai negali atlikti penkiasdešimt maldų kasdien. Iš tiesų, prisiekiu Allahui, man teko turėti reikalų su žmonėmis prieš tave ir aš stengiausi iš visų jėgų su Izraelio vaikais. Grįžk pas savo Viešpatį ir prašyk Jo palengvinti naštą tavo Ummai“.

Aš sugrįžau (pas Allahą) ir Jis nuėmė man dešimt (kasdieninių maldų). Grįžau pas Mozę ir jis pakartojo man savo patarimą.

Aš sugrįžau (pas Allahą) ir Jis nuėmė man dešimt (kasdieninių maldų). Grįžau pas Mozę ir jis pakartojo man savo patarimą.

Aš sugrįžau (pas Allahą) ir Jis nuėmė man dešimt (kasdieninių maldų). Grįžau pas Mozę ir jis pakartojo man savo patarimą.

Aš sugrįžau (pas Allahą) ir Jis nuėmė man dešimt (kasdieninių maldų). Grįžau pas Mozę ir jis pakartojo man savo patarimą.

¹ Maldos namai danguje

² Lotoso Medis Tolimiausiame Rojaus Pakrašty, už kurio tik keletui leidžiama eiti.

³ Kaimelis netoli Medinos, garsus dideliais molio ąsočiais.

Taip keliavau pirmyn ir atgal tarp Viešpaties ir Mozės, kol Allahas pasakė: „O Muhammedai, tebūnie penkios maldos kiekvieną dieną ir naktį. Kiekviena malda yra padauginama dešimt kartų ir taip paverčiama į penkiasdešimt.

Tam, kuris ketina padaryti gerą darbą, bet jo neįvykdo, yra užrašoma vienas geras darbas. Jei jis įvykdo jį, jam užrašoma kaip dešimt (gerų darbų). Ir tam, kuris ketina atlikti blogą darbą, bet jo neįvykdo, nėra užrašoma (kaip blogas darbas). Ir jei jis padaro blogą darbą, jam užrašoma kaip vienas blogas darbas“.

Man sugrįžus pas Mozę, šis paklausė: „Kas tau buvo įsakyta?“ Aš atsakiau: „Man buvo įsakyta atlikti penkias kasdienes maldas“. Jis pasakė: „Tavo Umma negali atlikti penkių kasdienių maldų. Aš turėjau reikalą su žmonėmis prieš tave ir stengiausi iš visų jėgų su Izraelio vaikais. Grįžk pas savo Viešpatį ir prašyk Jo palengvinti naštą tavo Ummi“.

Aš atsakiau: „Aš prašiau tiek daug iš Viešpaties, kad man gėda (prašyti daugiau). Aš priimsiu tai ir atsidoosiu Jo valiai“. Man išeinant išgirdau balsą pranešant: „Iš tiesų, aš paskelbiau įsakymą (dėl maldų) ir palengvinau naštą savo garbintojams“.¹

Keletas pastabų apie šį hadisą:

1. Pranašas Muhammedas ﷺ susitiko visus pranašus (tebūnie jiems taika) Jeruzalėje, prieš pakylant į dangų. Tai gali reikšti arba tai, kad jis sutiko jų sielas, arba tai, kad Allahas ﷻ sukviėtė jų visų kūnus į vieną vietą. Žinoma, abu atvejai yra galimi Allahui ﷻ, turint minty, jog ghayb taisyklės skiriasi nuo mūsų pasaulio taisyklių.

Išimtis tam yra pranašas Jėzus ﷺ, nes jis nėra miręs. Pranašas Muhammedas ﷺ greičiausiai susitiko jį asmeniškai (t.y. jo kūną ir sielą) tiek Jeruzalėje, tiek ir antrajame danguje.

2. Pakeliui į Jeruzalę, Pranašui Muhammedui ﷺ buvo parodytas Mozė ﷺ, besimeldžiantis kape. Anas ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Isros naktį aš praėjau pro Mozę šalia raudono kalno (Jeruzalės pakraštį). Jis stovėjo maldoje savo kape.²

Sutikęs Mozę ir kitus pranašus Jeruzalėje, Pranašas Muhammedas ﷺ vėl sutinka Mozę ir kai kuriuos kitus septyniuose dangaus lygiuose. Tai dar kartą rodo, jog al-barzakh veikia kitokios taisyklės nei mūsų pasaulyje ir sielos juda mums nesuprantamu būdu.

3. Pranašas ﷺ pirmajame danguje, šalia Adomo ﷺ, matė netikinčiųjų sielas. Kaip matėme anksčiau, netikinčiųjų sielos nėra įleidžiamos į dangų. Todėl minimos sielos galėtų būti tų Adomo ﷺ palikuonių, kurie tuo metu dar nebuvo gimę į šį pasaulį.

¹ Sujungta iš Bukhari (349, 3207, 3342, 3887) ir Muslim (162-165) pranešimų.

² Muslim 2375

4. Pranašai vienas kitam yra mylimi broliai ir rūpinasi, kaip geriau perduoti Allah ﷻ žinią. Todėl Mozė ﷺ duoda Pranašui ﷺ vertingą patarimą dėl maldos kiekio. Kitoje versijoje apie tą pačią naktį, Abraomas ﷺ davė kitą vertingą patarimą. Abdullah Bin Mas'ūd ir kiti bendražygiai pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Isros naktį aš susitikau Ibrahimą (Abraomą) ir jis man pasakė: „O Muhammedai, perduok mano salam savo žmonėms ir pasakyk jiems, kad Džennoje yra gera žemė ir tyras vanduo, bet tai tuščia žemė, kurią galima įdirbti sakant: Subhanallah, alhamdulillah, wa-la ilaha illallah, wallahu akbar, wa-la haula wa-la Kuwata illah billah“.¹

5. Pranašo ﷺ drovumas ir atsidavimas Allah ﷻ valiai pelnė jam ir jo Ummi Allaho malonę- mūsų kasdienių maldų ir kitų gerų darbų padauginimą dešimt kartų.
6. Pranašų pozicijos danguje gali reikšti jų teisingumą (kai kurių iš jų atveju), ypatingą Allaho malonę ar išmintį, kurios mes nepajėgiam suprasti.

PRANAŠAI AL-BARZAKH LAIKOTARPIU

Pranašai yra apsaugomi nuo kapo išbandymo

Pranašai yra geriausi ir teisingiausi tarp žmonių. Allah ﷻ pasirinko juos perduoti Savo žinią žmonijai. Jų aukštas statusas prieš Allahą ﷻ padaro kapo išbandymą negaliojančiu, tuo labiau, kad žmonės yra klausinėjami apie paklusimą jiems.

Aiša رضي الله عنها pranašė Pranašą ﷺ sakius:

Kas dėl kapo išbandymo, manimi jūs būsit bandomi ir apie mane klausinėjami.²

Pranašų kūnai

Žemė neliečia pranašų kūnų. Aus Bin Aus ir Abu Mas'ūd al-Ansari (tebūnie Allahas jais patenkintas) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, geriausia iš dienų yra penktadienis. Per ją buvo sukurtas Adomas, per ją jis mirė, jos metu bus papūstas (ragas) ir bus smogta (taip, kad visi žmonės mirs). Todėl sakykit daug salah už mane, nes jūsų salah bus man pristatytas (man mirus).

¹ Užrašyta Tirmidhi, Tabarani ir kitų. Al – Albani patvirtintas hasan (geru).

² Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Pranašo ﷺ buvo paklausta: „Kaip gali mūsų salah tave pasiekti, kai tu būsi jau suiręs?“
Jis atsakė:

Iš tiesų, Allahas uždraudė žemei maitintis iš pranašų kūnų.¹

Pranašai gyvena ypatingą gyvenimą ir meldžiasi kapuose

Pranašai gyvena ir meldžiasi kapuose. Anas Bin Malik رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Pranašai yra gyvi savo kapuose ir juose meldžiasi.²

Mes pabrėžiam dar kartą, kad pranašų „gyvenimas“, minimas šiuose hadisuose, yra kitoks nei mūsų žemiškasis gyvenimas. Tai ghayb gyvenimo forma, nepaklūstanti žemiškojo gyvenimo dėsniams. Al-Albani yra pasakęs:

„Mums turėtų būti žinoma, kad gyvenimas šiame hadise yra tik barzakh forma ir nėra panašus į mūsų gyvenimą. Tuo mes turėtume tikėti ir nebandyti suvokti jo realybės ar bandyti atrasti panašumų su mūsų gyvenimu.

Kai kurie bidah žmonės tikina, jog Pranašo صلى الله عليه وسلم gyvenimas kape yra tikras (žemiškasis) gyvenimas ir kad jis valgo, geria ir turi santykius su savo žmonomis. Iš tiesų, tai barzakh forma, kurios realybė yra žinoma tik Allahui.“

Skirtumas tarp pranašų ir kitų teisingų tikinčiųjų yra tas, kad pastarieji miega kapuose, tuo tarpu pranašams yra suteikta nuolatinės maldos galimybė.

Salah perdavimas

Kaip matėme Ibn Mas'ūd رضي الله عنه hadise, mūsų salah už Pranašą صلى الله عليه وسلم yra jam pristatoma. Kai kurie tai laiko įrodymu, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم gali tiesiogiai mus girdėti ir net atsakyti į mūsų prašymus.

Vis tik, iš hadisų yra aišku, kad mūsų salah yra kažkaip perduodama Pranašui صلى الله عليه وسلم. Tą atlieka angelas, kurį Allahas سبحنا وباركوا له paskyrė tam tikslui. Angelas stovi šalia Pranašo صلى الله عليه وسلم kapo ir praneša jam apie kiekvieną, kuris sako salah už Pranašą. Abu Bakr رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Sakykit dažną salah už mane, nes Allahas paskyrė angelą, kuris stovi šalia mano kapo. Kiekvieną kartą, kai vienas mano pasekėjų sako salah už mane, angelas man sako: „O Muhammedas, toks ir toks ką tik sakė salah už tave“.³

¹ Užrašyta Abu Davūd, an-Nasa'ī ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Užrašyta Abu Ya'la, al-Bazzar ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Užrašyta Daylami, al-Bazzar. Al-Albani patvirtintas hasan.

Ar yra angelai, kurie perduoda žmonių salah kitiems pranašams? Šito mes nežinome. Tačiau tai yra įmanoma, nes Pranašas ﷺ skatino sakyti salah už juos taip pat. Wa'il Bin Hijr ir Abu Huraira (tebūnie Allah jais patenkintas) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Sakykit salah už Allaho pranašus ir pasiuntinius, nes Jis pasiuntė juos taip pat, kaip pasiuntė mane. ¹

Pranašų sielos yra danguje

Kaip matėme Nakties Kelionės hadise, Pranašas ﷺ sutiko keletą pranašų danguje.

Panašiai kitame hadise, Pranašas ﷺ pasakojo apie savo sapną:

Mes tęsėme kelionę ir priėjome vešlų sodą su gražiausiomis pavasario gėlėmis. Jame mes priėjome didžiulį medį, kurio dydžiui ir grožiui negalėjo prilygti nei vienas mano matytas medis. Šalia jo kamieno stovėjo tokio dydžio vyras, kad aš vos galėjau įžiūrėti jo galvą debesyse.

Angelai vėliau paaiškino Pranašui ﷺ:

Aukštas vyras, kurį tu matei sode, yra Ibrahimas (Abraomas). ²

Panašiai kitame pranešime apie Pranašo ﷺ sapną yra minima:

Mes pažvelgėme aukštyn. Pakėlęs galvą aš pamačiau tris vyrus po Sostu. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie (angelai) atsakė: „Tai yra tavo tėvas Abraomas, o kiti du yra Mozė ir Jėzus. Jie laukia tavęs.“ ³

Dar kartą minime, jog kadangi pranašas Isa (Jėzus) ﷺ nėra dar miręs, Pranašas Muhammedas ﷺ greičiausiai jį sutiko kaip asmenį (t.y. kūną ir sielą), o ne tik jo sielą.

Taip pat paskutiniai Pranašo Muhammedo ﷺ žodžiai šiame gyvenime nurodo, jog jo siela greitai prisijungs prie „geriausiųjų kompanijos“ danguje. Aiša رضي الله عنها pranešė, jog Pranašas ﷺ sakydavo:

Iš tiesų, visiems pranašams prieš mirštant yra parodoma jų vieta Dženoje ir leidžiama pasirinkti (tarp gyvenimo ir mirties). ⁴

¹ Užrašyta al-Bayhaqee ir kitų. Al-Albani patvirtintas hasan

² Bukhari 1386, 7047, Muslim 2275

³ Užrašyta Ibn Khuzaymah, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

⁴ Bukhari 4435, 4437, 4463, 4586, 6348, 6509. Muslim 2444.

Aiša رضي الله عنها taip pat pranešė, jog prieš Pranašui صلى الله عليه وسلم mirštant, jis vos neprarado balso recituodamas:

(Aš pasirenku būti) su tais, kuriuos Allahas palaimino tarp pranašų, teisuolių, žuvusių Allaho kelyje, palaimintųjų. Ir kokie nuostabūs tai bičiuliai. (4:69)

Aiša رضي الله عنها pridėjo: „Aš tada supratau, kad jam buvo duotas pasirinkimas (tarp gyvenimo ir mirties).“¹

Taip pat Aiša رضي الله عنها pranešė, jog paskutiniai Pranašo صلى الله عليه وسلم žodžiai prieš mirštant buvo:

O Allah, aš pasirenku prisijungti prie geriausiųjų Dženoje.²

Kaip matome iš minėtų hadisų, barzakh laikotarpiu pranašų (tebūnie jiems ramybė) kūnai meldžiasi kapuose, o jų sielos yra danguje, angelų kompanijoje ir Allaho artume.

ŽUVUSIEJI VARDAN ALLAHO

Šahid yra tikintysis, kuris miršta mūšio lauke kovodamas už Allahą سبحانه وتعالى. Tikintysis laikomas šahidu, jei jis nuoširdžiai paaukoja savo gyvenimą dėl Allaho سبحانه وتعالى. O taip pat ši auka negali būti atlikta savižudiškai. Tai gali būti atliekama tik sekant teisėto musulmonų vadovo nurodymais.

Kaip matysime, šahidas yra dosniai Allaho سبحانه وتعالى apdovanojamas. Allahas panašiai apdovanoja kitus ypatingus žmones, kaip kad tuos musulmonus, kurie miršta gindami savo turtą ar garbę. Tačiau šioje dalyje bus kalbama apie mirusius mūšio lauke.

Žuvusieji vardan Allaho yra apsaugomi nuo kapo išbandymo

Vienas Pranašo صلى الله عليه وسلم bendražygių paranešė, jog kartą Pranašas buvo pakalaustas: „O Allaho Pasiuntiny, kodėl visi tikintieji yra išbandomi kapuose, išskyrus šahidą?“ Jis atsakė:

Kardų šmėžavimas virš jo galvos yra pakankamas išbandymas.³

Žuvusieji vardan Allaho yra apsaugomi nuo kapo baismės

Al-Miqdam Bin Ma'd Yakrib ir kiti bendražygiai pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

¹ Bukhari 4435, Muslim 2444

² Bukhari 4436-4440, 4451, 4463, 6348, 6509-6510. Muslim 2444.

³ Užrašyta an-Nasa'i. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Šahidui Allahas suteikia septynias malones: jam atleidžiama su pirmu kraujo pliūpsniu; parodoma jo vieta Dženoje; jis apsaugomas nuo kapo kankinimo; išgelbėjamas nuo Didžiosios Baimės (Teismo Dieną); jis išdabinamas Iman puošmenimis; apvesdinamas su al-Hūr ul-In (skaisčios moterys Dženoje); ir jam leidžiama prašyti už septyniasdešimt artimųjų.¹

Žuvusieji vardan Allaho patenka į Dženą iškart po mirties

Anas رضي الله عنه pranešė, jog kartą moteris atėjo pas Pranašą صلى الله عليه وسلم ir pasakė:

„Sapnavau sapną, kuriame buvau paimta iš Medinos į Dženą. Išgirdau didžiulį triukšmą, kuris sukrėtė Dženą. Apsižvalgiau aplink ir pamačiau tokį ir tokį (taip ji išvardijo dvylika vyrų, kuriuos Pranašas buvo pasiuntęs su tam tikra misija). Jie buvo išvesti į priekį, jų drabužiai buvo purvini, o iš jų kaklų tekėjo kraujas. Tada jie buvo įmerkti į al-Baydakh (Didžiąją) upę ir išlipo švytintys kaip pilnatis. Jiems buvo pasiūlyta datulių ant auksinio padėklo, iš kurio jie valgė, kiek norėjo, ir aš valgiau su jais.“

Po keletos dienų iš minėtos ekspedicijos sugrįžo pasiuntinys ir pranešė, jog minėti dvylika vyrų buvo nužudyti. Pranašas صلى الله عليه وسلم pasikvietė minėtą moterį ir paliepė pakartoti sapną ir ji tai padarė įvardindama dvylika nužudytųjų.²

Šahidų sielos mėgaujasi ypatinga vieta Dženoje

Po mirties iki Prikėlimo mirusieji vardan Allaho سبحانه وتعالى mėgaujasi malonių gyvenimu Dženoje. Allah سبحانه وتعالى sako Korane:

Ir jokiū būdu nelaikyk tų, kurie žuvo Allaho kelyje, mirusiais. Ne, jie yra gyvi! Jie yra aprūpinami pas savo Viešpatį, džiaugdamiesi tuo, ką dovanojo jiems Allah iš Savo malonės. Ir džiūgauja jie dėl tų, kurie dar neprisijungė prie jų, sekdami jais, kad nebus jiems baimės ir nebus jie nuliūdinti. Jie džiūgauja dėl Allaho malonės ir Jo dosnumo ir dėl to, kad Allahas nepapuldo atlygio tikintiesiems. (Imran 3:169-171)

Žuvusiųjų dėl Allah سبحانه وتعالى sielos yra apgyvendinamos žaliuose paukščiuose, kurie gali laisvai klajoti Dženoje ir mėgautis jos palaima. Ibn Abbas رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, kai jūsų broliai buvo nužudyti Uhud mūšio metu, Allahas patalpino jų sielas žaliuose paukščiuose. Jie lanko Dženos upes, lesa vaisius ir ilsisi aukso lempos, kabančiose Sosto papėdėje. Kai jie pamatė šį malonų maistą, gėrimą ir poilsį, jie paklausė: „Kas praneš mūsų broliams, kad mes esame gyvi Dženoje ir kad mes gauname išlaikymą? Tam, kad jie nebijotų kovos už Allahą ir kad nepabėgtų mūšio metu.“ Allahas jiems atsakė: „Aš pranešiu jiems už jus“. Ir Jis apreiškė minėtas ajas.³

¹ Užrašyta at-Tirmidhi, Ibn Majah ir Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Ahmad, Ibn Hibban. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Ahmad, Abu Davūd ir kiti. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

Panašiai Ibn Mas'ūd رضي الله عنه pranešė, kad sahaba paklausė Pranašo صلى الله عليه وسلم apie minėtas ajas. Jis atsakė:

Šahidų sielos yra žaliuose paukščiuose, gyvenančiuose lempose, kurios kabo nuo Sosto. Jie keliauja Dženoje, kur panori ir tada ilsisi tose lempose. Jų Viešpats žiūri maloniai į juos ir klausia: „Ar jūs ko nors trokštate?“ Jie atsako: „Ko dar mes galim norėti, kai mes galim klajoti po Dženą, kur tik panorim“. Jis pakartoja tą patį klausimą tris kartus ir kai jie pamato, kad jie nebus palikti ramybėje, tada atsako: „O Viešpatie, mes trokštame, kad mūsų sielos būtų sugrąžintos į mūsų kūnus tam, kad mes vėl žūtume vardan Tavęs.“ Taip, kai Allahas atranda, jog jie nieko netrokšta, jie yra palikti ramybėje.¹

Anas رضي الله عنه pranešė, jog Badr mūšio metu, jaunas sahabi, vardu Harithah Bin Suraka, buvo nukautas strėle. Jo motina atėjo pas Pranašą صلى الله عليه وسلم ir pasakė: „O Allaho Pranaše, papasakok man apie Harithah. Jeigu jis yra Dženoje, aš būsiu kantri, o jei ne, tada aš parodysiu, kaip aš galiu dėl jo raudoti.“ Pranašas صلى الله عليه وسلم atsakė:

O Umm Harithah, būk protinga. Nejau tu galvoji, kad yra tik vienas sodas? Dženoje yra daugybė sodų ir iš tiesų, tavo sūnus pasiekė aukščiausią rojų.²

Kai kurie miruseji vardan Allah yra aukščiau už kitus

Hadise apie Pranašo صلى الله عليه وسلم sapną yra minima:

Mes pažvelgėm aukštyn ir aš pamačiau tris vyrus geriančius (nesvaiginantį) vyną. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra Džafar, Zayd Bin Harithah ir Abdullah Bin Ruwahah.“³

O taip pat Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Aš mačiau (sapne) Ja'far Bin Abi Talib su dviem sparnais skrendantį tarsi angelą Dženoje šalia kitų angelų.⁴

¹ Muslim 1887 ir Tirmidhi

² Bukhari 2809, 3982, 6550, 6567

³ Užrašyta Ibn Khuzaymah, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

⁴ Užrašyta Tirmidhi, al-Hakim. Al-Albani patvirtintas autentišku.

VIII SKYRIUS: TAM TIKROS ŽMONIŲ KATEGORIJOS AL-BARZAKHE

TEISUOLIAI

Apsaugomi nuo kapo bausmės

Kaip matėme ankstesniuose skyriuose, pranašai, žuvusieji Allaho kelyje ir kiti teisingi tikintieji yra apsaugomi nuo kapo bausmės.

Taip pat buvo minima, jog pranašai ir žuvusieji Allaho kelyje nėra bandomi kapuose. Kiti teisingi tikintieji yra klausinėjami, bet lengvai pereina šį klausinėjimą.

Mėgaujasi geru gyvenimu barzakhe

Kaip matėme, barzakah periodu teisingų tikinčiųjų kūnai mėgaujasi kai kuriais Dženos malonumais, kurie pasiekia juos kape. Tuo tarpu jų sielos yra paukščiuose, skraidančiuose Dženoje.

Pranešama, jog tarp to, ką Pranašas ﷺ matė sapne, yra minima:

Mes priėjome vyrus, kurie turėjo gražius veidus, dailius drabužius ir maloniai kvėpėjo, o jų veidai priminė knygos puslapius (aiškumu ir baltumu). Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie(angelai) atsakė: „Tai yra teisingiausieji, žuvusieji vardan Allaho ir dori tikintieji.“¹

Kitame sapne Pranašas ﷺ yra pranešamas matęs:

Mano du palydovai atvedė mane į miestą, kuris buvo gražesnis ir geresnis (nei paprastų tikinčiųjų). Šiame mieste buvo seni ir jauni vyrai.

Angelai tada jam paaiškino:

Kas dėl šio miesto, tai yra 'And (Edeno) sodas – žuvusiųjų vardan Allaho buveinė.²

PAPRASTI TIKINTIEJI

Yra tikinčiųjų, kurių geri darbai persipina su daugybe nuodėmių, tačiau geri darbai jas persveria. Samurah Bin Jundub رضي الله عنه pranešė, jog Pranašas ﷺ pasakojo apie savo sapną:

Mes priėjome miestą, pastatytą iš aukso ir sidabro plytų. Aš niekada nebuvo matęs gražesnio miesto. Jame gyveno seni ir jauni vyrai, moterys ir vaikai. Mes sustojome prie miesto vartų, paprašėme leidimo ir buvome įleisti. Mieste mus pasitiko vyrai, kurių viena

¹ Užrašyta Ibn Khuzaymah, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Bukhari 1386, 7047, Muslim 2275

veido pusė buvo nuostabi pažiūrėti, kita – siaubinga. Mano du palydovai paliepė jiems: „Eikit ir pasinerkit į tą upę“. Šalimais tekėjo upė, kurios vandenys buvo pieno baltumo. Jie pasinėrė į upę ir kai sugrįžo pas mus, jų bjaurumas buvo dingęs ir jie buvo labai gražūs.

Angelai paaiškino Pranašui ﷺ:

Pirmasis miestas yra paprastų tikinčiųjų buveinė. Tie, kurie buvo pusiau gražūs, pusiau bjaurūs, yra žmonės, kurie maišydavo gerus darbus su blogais ir Allahas jiems atleido.¹

Kitame hadise apie Pranašo ﷺ sapną minima:

Mesėjome toliau ir priėjome vyrus, miegančius medžių pavėsyje. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra mirę musulmonai“.²

Mirę tikintieji miega po medžiais, kas nurodo jų palaimingą miegą kapuose.

TIKINTIEJI, MIRĘ YPATINGOMIS SĄLYGOMIS

Tikintieji, kurie mirė eidami sargybą vardan Allaho

Musulmonas, kuris miršta eidamas sargybą vardan Allaho, yra apsaugomas tiek nuo kapo tardymo, tiek ir nuo kapo bausmės. Salman ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Sargybosėjimas (mūšio lauke) vieną dieną yra geriau nei viso mėnesio dienų pasninkas ir naktų malda. Ir jei jis (sargybinis) miršta, jo (geri) darbai nenustoja didėję (iki Teismo Dienos), jis yra aprūpinamas iš Dženos ir jis yra apsaugojamas nuo tardytojų (angelų kape).³

Taip pat Fudalah Bin Ubayd ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kiekvieno asmens darbai yra užantspauduojami jam mirus, išskyrus tą, kuris miršta eidamas sargybą vardan Allaho. Jo geri darbai auga iki Prikėlimo Dienos ir jis apsaugomas nuo kapo išbandymo.⁴

Tikintieji, kurie miršta nuo pilvo ligos

¹ Bukhari 1386, 7047, Muslim 2275

² Užrašyta Ibn Khuzaymah, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Muslim 1913, Tirmidhi.

⁴ Abu Davūd, at-Tirmidhi ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Liga viduriuose paprastai yra skausminga. Jei Allah ﷻ paskiria tai tikinčiajam prieš mirtį, jis yra apsaugomas nuo kapo bausmės. Sulayman Bin Sard ir Khalid Bin Arfatah (tebūnie Allahas jais patenkintas) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Tas, kuris yra numarinamas (ligos) pilve, nebus kankinamas kape.¹

Tikintieji, kurie reguliariai recituoja Sūrą ul-Mulk

Musulmonas, kuris pastoviai recituoja Sūrą ul Mulk (67) (ši sūra taip pat vadinama Tabarak, nes prasideda žodžiu „Tabarak“), bus apsaugotas nuo kapo bausmės. Abdullah Bin Mas'ūd ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Sūratu Tabarak yra apsauga nuo kapo kankinimų.²

Tikintieji, kurie miršta penktadienį

Tikintysis, kuris miršta penktadienį, yra apsaugomas nuo kapo išbandymo. Abdullah Bin 'Amr ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kai musulmonas miršta Džumu'ah³ dieną ar vakarą, Allahas apsaugo jį nuo kapo išbandymo.⁴

TIE, KURIŲ NEPASIEKĖ ISLAMO ŽINIA

Yra žmonių, kurie neina Allaho ﷻ keliu, nes Allaho ﷻ žinia niekada jų nepasiekė. Jie įvardijami kaip ahl-ul-fatrah, kas reiškia: žmonės, kurie gyveno laikotarpyje be pasiuntinių. Allahas ﷻ iš didelio gailestingumo ir teisingumo nebus jų už nežinojimą. Jis ﷻ sako:

Nė viena siela neneš kitos sielos naštos ir Mes niekada nebaudėme tautos, kol nepasiuntėme jai pasiuntinio. (17:15)

Allahas ﷻ paskirs tokiems žmonėms išbandymą kitame gyvenime. Jis prilygs išbandymams, kuriuos kiti žmonės patiria šiame. Jei jie parodys paklusnumą Jam, Jis įleis juos į Dženą.

Anas ir kiti kompanionai ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

¹ Užrašyta an-Nasa'i, at-Tirmidhi ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Užrašyta al-Hakim, Abu Šaykh ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Džumua – penktadienis, taip pat penktadieninė malda.

⁴ Užrašyta Ahmad, Tabarani. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Prikėlimo Dieną keturi žmonių tipai bus atvesti priešais Allahą ir kiekvienas pristatys savo priežastis (dėl pilnos žinios negavimo): vaikas (kuris mirė nesulaukęs pilnametystės); nepilno proto žmogus; tas, pas kurį nebuvo siųstas pasiuntinys; ir labai senas asmuo (kuris nepajėgė suvokti žinios). Viešpats įsakys pakilti Ugnies liežuviui (iš pragaro) ir tars jiems: „Aš siunčiau žmonėms pasiuntinius iš jų pačių tarpo, o dabar, iš tiesų, Aš pats esu jums pranašas. Eikit į šią ugnį“. Tie, kurie bus paskirti kančiais, sakys: „O mūsų Viešpatie, kodėl mes turėtume eiti į ten, nuo ko visada bėgome?“ Allahas jiems atsakys: „(Jeigu jūs drįstat nepaklusti Man dabar), jūs būtumėt parodę dar daugiau neigimo ir nepaklusnumo Mano pranašams“. Ir tie, kuriems bus skirta palaima, išeis į priekį ir žengs į ugnį. Taip jie pateks į Dženą, tuo tarpu kiti – į pragarą.¹

Kas vyksta su šiais žmonėmis barzakh laikotarpiu? Iš autentiškų tekstų tai nėra žinoma. Galbūt Viešpats nubaus juos priklausomai nuo jų ateities pasirinkimo, o galbūt laikys kažkokioj kitoj būsenoj iki jų išbandymo ir Jis žino geriausiai.

VAIKAI

Kaip matėme, tarp tų, kurių niekada nepasiekė Allaho žinia, yra vaikai, kurie mirė nesulaukę pilnametystės. Jie toliau gali būti išskirti į tris kategorijas:

1. Musulmonų tėvų vaikai.
2. Nemusulmonų tėvų vaikai, kurie praeis Allah išbandymą.
3. Nemusulmonų tėvų vaikai, kurie nepraeis Allah išbandymo.

1. Musulmonų tėvų vaikai

Musulmonų tėvų vaikai, kurie miršta nesulaukę pilnametystės, nėra baudžiami al-barzakh laikotarpiu. Jame jie mėgaujasi laisvu ir žaismingu gyvenimu, kuris pratęsia jų vaikystę.

Viename iš Pranašo ﷺ sapno hadisų minima:

Mes pamatėme jaunos berniukus ir mergaites, žaidžiančius tarp dviejų upių. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra tikinčiųjų palikuonys (kurie mirė nesulaukę brandos).²

Taip musulmonų vaikai (t.y jų sielos) laikinai žaidžia Dženoje iki Prikėlimo Dienos, po kurios jie bus visam laikui ten paimti. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Musulmonų vaikai yra ant kalno Dženoje, Abraomo ir Saros priežiūroje iki tol, kol jie bus sugražinti tėvams Prikėlimo Dieną.³

¹ Užrašyta Abu Ya'la, al-Baghawi. Al-ALbani patvirtintas autentišku.

² Užrašyta Ibn Khuzaymah 1986, Ibn Hibban, al-Bayhaqi ir kity. Al- Alabni patvirtintas autentišku.

³ Ahmad, Abu Nua'ym ir kiti. Al-ALbani patvirtintas autentišku.

Pranašo ﷺ sūnus Ibrahim, kuris mirė kūdikystėje, yra žindomas Dženoje. Anas ﷺ pranešė, jog Pranašas ﷺ yra pasakęs po savo sūnaus Ibrahim mirties:

Iš tiesų, Ibrahim yra mano sūnus. Ir iš tiesų jis mirė, kol buvo žindomas. Ir iš tiesų, jis turi dvi žindynes Dženoje, kurios jį ten maitina.¹

Abu Huraira ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Jų (musulmonų) vaikai (kurie miršta) yra laisvi Dženos gyventojai. Kai vienas jų susitinka savo gimdytoją, jis įsikabina į jo drabužio kraštą ar ranką taip, kaip aš įsikabinu į tavo drabužį ir nepaleidžia tol, kol Allahas juos abu paima į Dženą.²

Ibn Kathir komentaras:

„Turėtų būti paminėta, jog skirtumai (dėl vaikų buveinės) galioja tik pagonių vaikams. Kas liečia tikinčiųjų vaikus, (tarp ulama) nėra skirtingų nuomonių apie tai, jog jie bus Dženoje“.

Kas suteikia musulmonų vaikams šią išskirtinę privilegiją? Galbūt yra taip, jog Allahas su savo absoliučia išmintimi paskyrė taip, jog tik vaikai, linkę į gėrį, gimtų musulmonams tėvams ir mirtų, nesulaukę brandos. Allahas žino geriausiai.

2. Vaikai, kurie praeis Allaho išbandymą

Yra pranešama, jog viename sapne Pranašas ﷺ matė:

Mes tęsėme kelionę ir priėjome vešlų sodą su gražiausiomis pavasario gėlėmis. Jame mes priėjome didžiulį medį, kurio dydžiui ir grožiui negalėjo prilygti nei vienas mano matytas medis. Šalia jo kamieno stovėjo tokio dydžio vyras, kad aš vos galėjau įžiūrėti jo galvą debesyse. Šalia jo buvo didžiausias kiekis vaikų, kokį man teko kada matyti.

Angelai paaiškina Pranašui ﷺ:

Aukštas vyras, kurį matei sode, yra Abraomas. O vaikai aplink jį yra visi tie vaikai, kurie mirė prieš brandą. (Šioje vietoje keletas bendražygių įsiterpė: „O Allah Pasiuntiny, ar pagonių vaikai ten taip pat yra?“ Jis atsakė: „**Taip, taip pat ir pagonių vaikai**“.)³

Tai parodo, jog visi vaikai, kurie miršta iki pilnametystės, gyvena laikinam sode barzakh laikotarpiu. Teismo Dieną musulmonų vaikai bus įleisti į Dženą, tuo tarpu nemusulmonų vaikai bus išbandomi tam, kad būtų nuspręsta jų galutinė buveinė.

¹ Muslim 2316, Abu Davūd ir kiti.

² Muslim ir Ahmad.

³ Bukhari 1386, 7047, Muslim 2275

3. Vaikai, kurie nepraeis Allah išbandymo

Anot kai kurių ulama, tik tie nemusulmonų vaikai, kurie praeis išbandymą, gyvena laikinajame sode barzakh laikotarpiu. Ibn Kathir yra pasakęs:

„Allahas žino, kas paklus jam (per Teismo Dienos išbandymą) ir nurodo toms sieloms būti Abraomo globoje kartu su musulmonų vaikais, kurie mirė būdami tyri. Ir Allahas žino, kas nepaklus Jam, tokio vaiko statusas (al-barzakh laikotarpiu) yra apsprendžiamas Viešpats ir Teismo Dieną jis bus Ugnyje“.

IX SKYRIUS: NUSIDĖJĖLIAI AL-BARZKAHE

Šiame skyriuje bus aptariamoms nuodėmės, kurios veda į bausmę al-barzakh laikotarpiu. Daugelis šių nuodėmių buvo paminėtos dviejuose Pranašo ﷺ sapnuose. Kadangi pranašų sapnai yra Allaho ﷻ apreiškimų formos, jie yra teisingi, tarsi būtų buvę matyti nemiegant.

DU SVARBŪS PRANAŠO ﷺ SAPNAI

Sapnas, apie kurį pranešė Samurah

Samurah Bin Džundub رضي الله عنه pranešė, jog vieną dieną, po rytinės maldos, Pranašas ﷺ pasakė savo kompanionams:

Praėjusią naktį (sapne) aš mačiau pas mane ateiant du vyrus (arba angelus). Jie paėmė mane už abiejų rankų ir pasakė: „Eime su mumis“. Aš sutikau eiti su jais ir jie nusivedė mane į šventą žemę.

(1) Mes priėjome vyrą, gulintį ant nugaros (ant žemės). Kitas stovėjo virš jo su didžiuliu akmeniu rankose ir rideno jį ant pirmojo galvos taip, kad galva perskiltų. Tada akmuo nuriedėdavo šalin ir stovintysis eidavo jo pasiimti. Jam grįžus pirmojo galva būdavo sugijus ir jis vėl ridendavo akmenį ant jos. Aš pasakiau savo palydovams: „SubhanAllah! Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Eime, eime“.

(2) Mes keliavome toliau ir priėjome vyrą, gulintį ant nugaros. Kitas vyras, stovintis virš jo su geležiniu kabliu, priedavo prie jo iš šono, perplėsdavo (su kabliu) jo veidą nuo

burnos iki pakaušio, nuo nosies iki pakaušio ir nuo akies iki pakaušio. Tada jis pereidavo į kitą pusę ir pakartodavo tą patį. Jam pabaigus su antrąja puse, pirmoji jau būdavo sugijus, todėl jis sugrįždavo į tą pusę ir kartodavo tą patį. Aš pasakiau: „SubhanAllah! Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Eime, eime“.

(3) Mes tęsėme kelionę ir priėjome duobę, kuri buvo panaši į degimo duobę: siaura viršuje ir plati apačioje. Iš jos sklido klegesys ir balsai. Mes pažvelgėme į ją ir pamatėme nuogus vyrus ir moteris. Duobės apačioje degė stipri ugnis. Kada tik ji pakildavo, jie šaukdavo ir kildavo kartu su ja iki duobės viršaus. Jai nusileidus, jie sugrįždavo į (dugną). Aš paklausiau: „SubhanAllah. Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Eime, eime“.

(4) Ėjome toliau, kol pasiekėme kraujo upę, o jos vidury plaukiojo vyras. Upės krante stovėjo kitas vyras, šalia jo buvo akmenų krūva. Vyras upėje bandydavo plaukti, priplaukdavo sovintį krante ir bandydavo išlipti iš upės. Jis išsižiodavo, o stovintysis krante mesdavo akmenį jam į burną, taip priversdamas jį sugrįžti (į upės vidurį). Kiekvieną kartą, kai jis bandydavo išlipti iš upės, stovintysis krante mesdavo akmenį į jo burną ir taip priversdavo jį atsitraukti. Aš paklausiau: „SubhanAllah. Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Eime, eime“.

(5) Mes ėjome toliau ir pasiekėme vešlų sodą su gražiausiomis pavasario gėlėmis. Jame mes priėjome didžiulį medį, kurio dydžiui ir grožiui negalėjo prilygti nei vienas mano matytas medis. Šalia jo kamieno stovėjo tokio dydžio vyras, kad aš vos galėjau įžiūrėti jo galvą debesyse. Šalia jo buvo didžiausias kiekis vaikų, kokį man teko kada matyti. Aš paklausiau: „Kas tai? Ir kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Eime, eime“.

(6) Mes tęsėme kelionę ir priėjome žmogų su pilna nepykatos išvaizda. Priešais jį degė ugnis, kurią jis kurstė ir bėgiojo aplinkui. Aš pasakiau: „Kas jis toks?“ Jie atsakė: „Eime, eime“.

(7) Tada jie man paliepė man: „Lipk į šį medį“. Mes pakilome ir priėjome miestą, pastatytą iš auksinių ir sidabrinų plytų. Aš niekada nebuvo matęs gražesnio miesto. Jame gyveno seni ir jauni vyrai, moterys ir vaikai. Mes sustojome prie miesto vartų, paprašėme leidimo ir buvome įleisti. Mieste mus pasitiko vyrai, kurių viena veido pusė buvo nuostabi pažiūrėti, kita – siaubinga. Mano du palydovai paliepė jiems: „Eikit ir pasinerkit į tą upę“. Šalimais tekėjo upė, kurios vandenys buvo pieno baltumo. Jie pasinėrė į upę ir kai sugrįžo pas mus, jų bjaurumas buvo dingęs ir jie buvo labai gražūs.

(8) Tada mano palydovai išsivedė mane iš to miesto ir mes kilome aukštyn medžiu, kol priėjome dar vieną miestą. Šis buvo dar gražesnis ir geresnis nei pirmasis. Jame gyveno seni ir jauni vyrai.

Aš pasakiau savo palydovams: „Šiąnakt jūs parodėte man daug vietų ir aš pamačiau daug stebuklų. Kas yra tai, ką aš mačiau?“ Jie atsakė: „Dabar mes tau paaiškinsim“.

1. Pirmasis žmogus, kurio galva yra traiškoma su akmeniu, - jis yra tas, kurį Allahas moko Korano (žinių), bet jis jį atmeta, apleidžia naktį ir nevykdo dieną. Jis (taip pat) pramiega nustatytą maldų laiką. Taip jis bus kankinamas iki Prikėlimo Dienos.

2. Žmogus, kurio burna, nosis ir akys yra perplėšiamos iki pakaušio, - jis yra melagis, kuris palieka savo namus ryte tam, kad skleistų melą į visas puses. Taip jis bus kankinamas iki Prikėlimo Dienos.

3. Nuogi vyrai ir moterys duobėje yra tie, kurie turėjo neleistinių lytinių santykių.

4. Žmogus, plaukiojantis (kraujo) upėje ir maitinams akmenimis, - tai yra tas, kuris maitinasi riba (palūkanomis).

5. Aukštas vyras, kurį tu matei sode, yra Ibrahimas. O vaikai šalia jo yra visi tie vaikai, kurie mirė (iki brandos) būdami tyri.

Čia keletas Pranašo ﷺ bendražygių pertraukė: „O Allah Pasiuntiny, ar pagonių vaikai ten taip pat yra?“ Jis ﷺ atsakė: **(Taip), taip pat ir pagonių vaikai.**

6. Bjauriai atrodantis žmogus, kurstantis ir bėgiojantis apie ugnį, - yra Malik, Džahanam (pragaros) Sargas.

7. Pirmasis miestas yra paprastų tikinčiųjų buveinė. Pusiaus gražūs, pusiaus bjaurūs žmonės yra tie, kurie maišydavo gerus darbus su blogais ir Allah jiems atleido.

8. Šis miestas yra 'Adn (Edeno) Sodas – buveinė tų, kurie žuvo vardan Allaho. Ir aš esu Džibrilas, ir tai yra Mika'ilas.

Tada jie man paliepė: „Pažvelk aukštyn“. Aš pakėliau akis ir pamačiau aukštybėse rūmus, primenančius baltą debesį. Jie man pasakė: „Tai yra tavo buveinė“. Aš atsakiau: „Te Allah jus palaimina, leiskit man į ją įeiti“. Jie pasakė: „Dar ne. Tavo gyvenimo dalis dar nėra pabaigta, kai ji baigsis, tu iš tiesų įžengsi į savo buveinę“.¹

Iš šio hadiso matome, kad tarp didžiųjų nuodėmių, vedančių į bausmę, al-barzakh laikotarpiu, yra:

- Maldų praleidimas,
- Korano atmetimas ir jo mokymo apleidimas,
- Zina,
- Reikalų su riba turėjimas,
- Melo skleidimas.

Sapnas, apie kurį pranešė Abu Umamah

Abu Umamah al-Bahili رضي الله عنه pranešė, jog vieną rytą Allaho Pasiuntinys صلى الله عليه وسلم pasakė savo kompanionams:

¹ Sujungta iš keleto Bukhari pranešimų (1386, 7047), taip pat Muslim 2275.

(Šią naktį) sapnavau tikrą sapną, todėl paklauskite jo. Man bemiegant, pas mane atėjo du (angelai), pakėlė mane už rankų ir nusivedė mane į uolėtą ir aukštą kalną. Jie man paliepė: „Lipk“. Aš atsakiau: „Aš negaliu“. Tada jie pasakė: „Mes pelengvinsim tau lipimą“. Aš pradėjau lipti ir, kiekvieną kartą man pakėlus koją, ji nusileisdavo ant laiptelio. Pagaliau pasiekėme vietovę aukštai kalnuose.

Mes ėjome toliau, kol pamatėme dūmus ir išgirdome grasius riksmus. Aš paklausiau: „Kas yra ši vieta ir kas yra šie riksmi?“ Jie atsakė: „Tai yra Ugnies žmonių riksmi. O šie dūmai kyla iš pragaro, todėl laikykis atokiai nuo jų“.

Ėjome toliau ir pamatėme vyrus ir moteris, pakabintus už kulnų, jų žandai supjaustyti ir kruvini. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra tie, kurie sakė tai, ko nežinojo (kitame pranešime: tie, kurie neišpildė savo pažadų)“.

Ėjome toliau ir pamatėme vyrus ir moteris, kurių akys ir ausys buvo išdeginti karšta geležimi. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra tie, kurie teigė matę tai, ko iš tiesų nematė ir girdėję tai, ko iš tiesų negirdėjo“.

Ėjome toliau, kol priėjome vyrus ir moteris, pakabintus aukštyn kojom už kulnų. Jie laižė vandenį, sumaišytą su tamsia ir purvina žeme. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra tie, kurie nutraukė pasninką, kai dar buvo neleista“.

Ėjome toliau, kol priėjome moteris, pakabintas už kulnų. Gyvatės kandžiojo jų krūtis. Aš paklausiau: „Kas jos tokios?“ Jie atsakė: „Tai yra tos moterys, kurios neduoda pieno savo vaikams“.

Ėjome toliau, kol priėjome neapsakomai bjaurios išvaizdos, bjauriais drabužiais ir dvokančius, tarsi išvietė, vyrus ir moteris. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra vyriškos ir moteriškos lyties i tvirkautojai“.

Ėjome toliau, kol priėjome neapsakomai ištinusius, šlykščius ir dvokiančius lavonus. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra pagonys, žuvę (mūšių su musulmonais metu)“.

Ėjome toliau, kol priėjome vyrus, miegančius medžio pavėsyje. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra mirę musulmonai“.

Ėjome toliau, kol aš pamačiau mergaites ir berniukus, žaidžiančius tarp dviejų upių. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra tikinčiųjų palikuonys, (kurie mirė, nesulaukę brandos)“.

Ėjome toliau, kol priėjome vyrus, kurie turėjo gražius veidus, dailius drabužius ir maloniai kvėpėjo, o jų veidai priminė knygos puslapius (aiškumu ir baltumu). Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra teisingiausieji, mirę Allah kelyje ir dori tikintieji.“

Tada mes pažvelgėme aukštyn ir pamatėme tris vyrus, geriančius (nesvaiginantį) vyną. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra Dža'far, Zayd Bin Harrithah ir Abdullah Bin Ruvahah (trys kompanionai, žuvę Mutah mūšio metu)“. Aš pajudėjau link jų ir jie (trys vyrai) man pasakė: „Tau yra paskirtas (aukščiausias rangas); iš tiesų, jis tau yra paskirtas“.

Tada pažvelgėme dar aukščiau ir užvertę galvą pamačiau tris vyrus po Sostu. Aš paklausiau: „Kas jie tokie?“ Jie atsakė: „Tai yra tavo protėvis Ibrahimas, o (kiti du yra) Mozė ir Isa (Jėzus). Jie laukia tavęs“. ¹

Iš šio hadiso matome, jog didžiosios nuodėmės, vedančios į bausmę al-Barzakh laikotarpiu yra:

Melagingo liudijimo davimas,
Elgsena, prieštaraujanti kalboms,
Moterų atsisakymas žindyti savo kūdikius,
Privalomo pasninko apleidimas ar nutraukimas,
Zina,
Pagonybė ir širk.

KITOS NUODĖMĖS, VEDANČIOS Į BAUSMĘ KAPE

Susitepimas šlapimu

Kai musulmonas šlapinasi, jis turėtų stengtis nesutepti drabužių šlapimu. Susitepimas šlapimu yra didelė nuodėmė, vedanti į bausmę kape, nors daugelis žmonių to neįvertina. Abu Huraira, Ibn Abbas ir Anas (tebūnie Allahas jais patenkinta) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Apsivalykite nuo šlapimo, nes iš tiesų didelė dalis kapo bausmių yra dėl šlapimo. ²

Mirusiojo šeimos ir artimųjų raudojimas

Mirusysis nusipelno kapo bausmės, jei jo žmonės rauda dėl jo ir jei jis skatino juos taip daryti gyvas būdamas arba neperspėjo jų vengti to.

Kai Umar رضي الله عنه buvo sužeistas, jo dukra Hafsa رضي الله عنها ir Suhayb ar-Rumi رضي الله عنه pradėjo verkti prie jo. Umar رضي الله عنه sudraudė jas primindamas, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم yra pasakęs:

Iš tiesų, mirusysis yra baudžiamas kape dėl kai kurių jo šeimos narių raudojimo. ³

¹ Sujungta iš keleto Ibn Khuzaymah (1986), Ibn Hibban, al-Bayhaqi pranešimų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Ibn Majah, Ahmad ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Bukhari 1286-1288, 1290. Muslim 927-930.

„Raudojimas“ šiame hadise nurodo tai, kas prieštarauja Allaho ﷻ sprendimui. Šis supratimas yra išreikštas minėtame Abu Hurairo ﷺ hadise: **Dėl kai kurių jo šeimos narių raudojimo**, o taip pat ir kitame Abu Hurairo ﷺ praneštame hadise:

Asmuo, dėl kurio yra raudama, bus baudžiamas kape (ir Prikėlimo Dieną) dėl to raudojimo.¹

Uždraustas raudojimas dažnai reiškia perdėtą mirusiojo aukštinimą, kartais net iškeliant jį iki dieviško lygmens. Abu Musa ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kai žmogus miršta ir vienas iš gedėtojų rauda: „O mano (dosnumo ir apsaugos) kalne; O mano (pagalbos ir palaikymo) šeimininke ir pan.“, du angelai paskiriami jį badyti ir klausti: „Ar tu iš tiesų toks buvai?“²

An Numan Bin Bashir ﷺ pranešė, jog kartą Abdullah Bin Rawahah ﷺ nualpo ir jo sesuo Amrah ﷺ, galvodama, jog jis mirė, pradėjo dėl jo verkti ir garsiai raudoti: „O mano dosnumo kalne, o mano toks ir toks ir t.t.“ Kai Abdullah atgavo sąmonę, jis papasakojo seseriai, jog dėl to, ką ji sakė, jis buvo klausiamas: „Ar tu iš tiesų toks?“ Todėl kai jis buvo nužudytas, ji dėl jo net neverkė.³

Kančia dėl šeimos narių raudojimo yra didesnė mirusiam netikinčiajam. Aiša ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, Allahas padidina bausmę netikinčiajam dėl jo šeimos raudojimo.⁴

Jei musulmonas perspėjo savo šeimą dėl raudojimo ir išreiškė savo nepritarimą tam, jis nebus kaltinamas, jei jie raudos dėl jo. Abdullah Bin al-Mubarak yra pasakęs: „Jei jis neleido jiems to daryti, kol buvo gyvas ir jie vistiek tai daro jam mirus, jam nėra nuodėmės dėl to“.

Šis supratimas patvirtina taisyklę, jog žmogus yra atsakingas tik dėl savo veiksmų ir nebus baudžiamas dėl kieno nors kito nuodėmių, nebent jis prie jų prisidėjo. Allahas sako:

Nei vienai sielai nereikės nešti svetimės naštos. (6:164)

¹ Bukhari 1291-1292. Muslim 927, 933

² Užrašyta Tirmidhi. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

³ Bukhari 4267-4268.

⁴ Bukhari 1288, Muslim 929.

Melo ir gandų sleidimas

Yra žmonių, kurie mėgsta apkalbinėti ir skleisti gandus bei kitą informaciją, sukeliančią neapykantą ir nepasitikėjimą tarp žmonių. Tokie asmenys nusipelno nuolatinės bausmės kape.

Ibn Abbas رضي الله عنه pranešė, jog kartą Pranašas صلى الله عليه وسلم, praeidamas pro keletą kapų, yra pasakęs:

Jie yra baudžiami ir jų bausmė yra už tai, ko žmonės nelaiko didelėmis nuodėmėmis. Bet iš tiesų, tai yra (didelės nuodėmės). Pirmasis asmuo neužsidengė (arba neapsivalė) nuo šlapimo, o antrasis vaikščiojo skleisdamas melus.

Tada Pranašas صلى الله عليه وسلم pasodino po palmės šakelę ant kiekvieno kapo ir pasakė:

Galbūt jų bausmė bus sumažinta (dėl mano maldos už juos) tol, kol šios šakelės žaliuos.¹

Svarbu paminėti, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم siekė laikino kančių sumažinimo šiems dviems mirusiesiems. Ir išreiškė norą, jog šis palengvinimas tęstųsi tol, kol tos šakelės nudžius. Išskyrus šį atvejį, Pranašas صلى الله عليه وسلم niekada nedėjo žalumynų ar gėlių ant kapų ir nerekomendavo to daryti. Todėl to darymas yra aiškus bidah atvejis ir aiškus šio hadiso nesupratimas.

Šis hadisas taip pat pabrėžia minėtų nuodėmių rimtumą, nes netgi Pranašo صلى الله عليه وسلم malda už juos gali suteikti tik laikiną jų kančių palengvinimą.

Apkalbos ir įžeidinėjimai

Asmenys, kurie turi įprotį apkalbėti ir žeminti kitus, yra baudžiami kapuose. Anas رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kai mano Viešpats paėmė mane į dangų (miradž metu), pakeliui aš mačiau žmones žalvariniais nagais pjaustančius savo veidus ir krūtines. Aš palausiau: „O Džibrilai, kas jie tokie?“ Jis atsakė: „Tai yra tie, kurie ėda žmonių mėsą (t.y. apkalba juos) ir puola jų garbę“.²

Tie, kurie nesilaiko to, ką patys moko

Daug kalbėtojų gražiai kalba kviesdami kitus į dorybes, tačiau patys jas apleidžia. Tokie asmenys yra baudžiami kapuose, jų lūpos yra karpomos ugninėmis žirkklėmis.

¹ Bukhari 216, 1361, 1378, 6052, 6055. Muslim 292. O taip pat panašus atvejis buvo praneštas Džabir (ra) ir užrašytas Muslim 3012.

² Ahmad, Abu Davūd ir al-Bayhaqi. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Anas رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Naktinės Kelionės metu aš mačiau žmones, kurių lūpos buvo karpomos ugninėmis žirklėmis. Aš paklausiau: „O Džibrilai, kas jie tokie?“ Jis atsakė: „Tai yra kalbėtojai iš tavo ummos, kurie liepia žmonės daryti gerą, bet patys tai pamiršta. Ir nors jie skaito Knygą (t.y Koraną), jie nieko iš jos nepasimoko.“¹

Kyla svarbus klausimas: kur Pranašas صلى الله عليه وسلم regėjo baudžiamus žmones, minimus Nakties Kelionėje ir dviejuose sapno hadisuose? Bandydami atsakyti, galime paminėti (ir Allah سبحانه وتعالى žino geriausiai):

1. Minimoms bausmėms buvo taikomos sieloms, o ne kūnams.
2. Bausmės galėjo būti vykdomos pragare ar kitose vietose, Allaho سبحانه وتعالى paliepimu.
3. Kai kurie minimi įvykiai galėjo būti rodomi Pranašui صلى الله عليه وسلم iš tolo, jam nesant tikrojoje bausmės vietoje.

Puikybė

Puikybė yra didelė nuodėmė, vedanti į nepaliojamą bausmę al-barzakh laikotarpiu. Abu Huraira ir Ibn Umar رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kai vienas vyras ėjo didžiudamasis savo brangiais apdarais (vilkdamas apatinę drabužio dalį žeme) ir savimi puikuodamasis, Allahas سبحانه وتعالى paliepė žemei atsiverti ir praryti jį, joje jis klykia iki pat Prikėlimo Dienos.²

Karo laimikio vagystė

Islamo religijoje, mūšio grobis turi būti atiduodamas mūšio vadui. Vadas tada jį išdalina taip, kaip mano esą teisinga. Ėmimas iš šio laimikio laikomas vagyste ir gali vesti į bausmę barzakh metu.

Abdullah Bin Amr رضي الله عنه pranešė, jog vyras, vardu Karkarah, buvo paskirtas prižiūrėti Pranašo صلى الله عليه وسلم atsargas kelionės metu. Karkarah numirė ir Pranašas صلى الله عليه وسلم pasakė: **Jis yra Ugnyje.** Kai kurie norėjo išsiaiškinti to priežastį ir atrado tarp mirusiojo daiktų apsiaustą, kurį jis neteisėtai paėmė iš karo grobio.³

¹ Užrašyta Abu Ya'la, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Bukhari 3485, 5789-5790, Muslmi 2088.

³ Bukhari 3047

Panašiai, Abu Huraira رضي الله عنه pranešė, jog musulmonams grįžtant iš mūšio, Pranašo صلى الله عليه وسلم vergas žuvo nuo atsitiktinės strėlės ir kai kurie žmonės palinkėjo jam: „Te jis mėgaujasi kankinyste“. Tačiau Pranašas صلى الله عليه وسلم atsakė:

Prisiekiu Tuo, Kieno rankose yra mano siela, apsiaustas, kurį jis pagriebė Khaybar dieną ir nepridėjo jo prie karo laimikio, dabar jam yra deganti ugnis. ¹

SANTRAUKA

Lentelėje yra išvardintos nuodėmės, kurios buvo paminėtos nagrinėjamuose tekstuose. Šis sąrašas neturėtų būti laikomas išsamiu, nes, iš tiesų, gali būti ir kitų nuodėmių, už kurias bus baudžiama al-barzakhe, apie kurias mes nebuvo informuoti.

Nuodėmė	Bausmė nusidėjėliui
Netikėjimas	Galva yra trankoma su kuoka, paverčiant ją į dulkes. Jis patiria pragaro karštį ir vėjus. Jo kūnas ištinsta ir įgauna neapsakomai bjaurų pavidalą ir nepakenčiamą dvoką.
Korano atmetimas	Jo galva sutriuškinama akmeniu.
Maldų apleidimas	
Melų ir gandų skleidimas	Burna, nosis ir akys yra perplėšiamas aštriu kabliu iki pat viršugalvio.
Zina	Jis dega nuogas ugnies duobėje. Bjauriai atrodo ir dvokia.
Riba	Plaukioja kraujo upėje ir yra maitinamas akmenimis
Melavimas ir pažadų nesilaikymas	Jis pakabinamas aukštyn galva, jo veidas yra pjaustomas ir kraujuoja.

Melagingas liudijimas	Akys ir ausys yra žymimos karšta geležimi.
Privalomo pasninko nutraukimas	Jis kabo aukštyn galva ir laižo purvą.
Moteris, kuri atsisako maitinti savo kūdikį	Kabo aukštyn galva, gyvatės kandžioja jos krūtis.
Susitepimas šlapimu	Tai yra dažniausia bausmės priežastis, tačiau nėra įvardijama, kokio pobūdžio ta bausmė.
Mirusiojo artimųjų raudojimas ir perdėtas aukštinimas	Padidina mirusiojo kančią ir du angelai bado jį klausdami: „Ar tu išties toks buvai?“.
Apkalbos, šmeižtas	Jis drasko savo veidą ir krūtinę variniais nagais.

¹ Bukhari 4234, 6707. Muslim 115.

Kalbėtojas, nesielgiantis taip, kaip moko kitus.	Jo lūpos yra karpomos ugnies žirkklėmis.
Puikybė	Jis kankinamas žemės gelmėse
Karo grobio vagystė	Baudžiamas ugnimi.

X SKYRIUS: BENDRAVIMAS SU AL-BARZAKH

ĮVADAS

Kaip jau buvo kalbėta, mirusių tikinčiųjų sielos yra danguje ir mėgaujasi Dženos malonumais. Kartais sielos susijungia su kūnais, kad galėtų kartu patirti džiaugsmus ar keliauti į kitas vietas, kaip Allah سُبْحَانَ اللَّهِ jiems paskiria.

Mirusių netikinčiųjų sielos yra įkalinamos ir kankinamos žemės gelmėse. Kartais jos susijungia su savo kūnais, kad patirtų kitas kankinimo formas ar nukeliautų į kitas nemaloniais vietas, kaip Allahas سُبْحَانَ اللَّهِ jiems paskiria.

Abiem atvejais sielos yra al-barzakh pasaulyje, kuris yra kitoks ir nesusietas su mūsų pasauliu. Jų bendravimas su mūsų pasauliu yra veikiamas šių taisyklių:

1. Mirusiųjų sielos negirdi ir nežino, kas vyksta mūsų pasaulyje, išskyrus keletą atvejų.
2. Mirusių tikinčiųjų sielos gauna kažkiek informacijos apie mūsų pasaulį iš neseniai numirusių tikinčiųjų sielų.
3. Allahas سُبْحَانَ اللَّهِ kartais leidžia mirusiųjų sieloms išgirsti tam tikrus dalykus iš šio pasaulio, bet tik laikinai. Allahas سُبْحَانَ اللَّهِ suteikia šią galimybę kaip atpildą kai kuriems tikintiesiems, arba kaip bausmę netikintiesiems, ar dėl kitų Jam žinomų priežasčių.

4. Mirusiųjų sielos neturi įtakos šiam pasauliui.

Šiame skyriuje bus aptariamos minėtos taisyklės ir pateikiami įrodymai iš Korano ir Sunos.

1. MIRUSIEJI PAPERSTAI NEGIRDI MŪSŲ

Mirusiųjų girdėjimas yra svarbi tikėjimo dalis

Klausimas, ar mirusieji gali girdėti, kas vyksta šiame pasaulyje, yra svarbus, nes tai gali turėti rimtų pasekmių.

Jeigu būtų įmanoma įrodyti, jog mirusieji gali mus girdėti, tada būtų galima kreiptis į juos meldžiant ko nors, tikėtis jų pagalbos ir bijoti jų pykčio. Žinoma, toks atvejis veda į tikėjimą širk, ne ką geresnį nei Džahilijos pagonių. Ir vis dėlto, kai kurios musulmonų sektos laikosi šio tikėjimo. Kai kurios jų tiki, jog kai kurie „šventieji“ po mirties atsikrato šio pasaulio pančių ir taip įgyja neribotas galias ir yra pasirengę padėti savo ištikimiems pasekėjams.

Vis dėlto mirusiųjų girdėjimas negali būti vertinamas per žmonių nuomonių ir spėjimų prizmę. Tai yra ghayb dalis, žinoma tik Allahui ﷻ ir mūsų suvokimas apie ją gali būti tik iš Jo Knygos ir Jo Pranašo ﷺ Sunos.

Įrodymai, jog mirusieji negali mūsų girdėti

Allahas ﷻ sako Savo Pasiuntiniui ﷺ, jog jis negali priversti užsispyrusių netikinčiųjų pamatyti tiesą, taip kaip jis negali priversti mirusiųjų girdėti. Jis ﷻ sako:

Nesusilygins gyvieji ir mirusieji. Iš tiesų, Allahas leidžia girdėti tam, kam nori, o tu (Muhammedai) nepriversi girdėti tų, kurie kapuose. (35:22)

Panašiai Allahas ﷻ sako:

Iš tiesų, nepriversi girdėti mirusiųjų ir nepriversi kurčiųjų išgirsti kvietimą, kai jie atsuka tau nugaras. (27:80)

Šiose ajose Allahas ﷻ sulygina netikinčiuosius su mirusiais ir kurčiais. Tai akivaizdžiai nurodo, jog mirusieji ir kurtieji turi bendrą ypatybę – nesugebėjimą girdėti. Ibn at-Tabari palaiko šį supratimą:

„Tai yra parabolė, reiškianti: „Tu negali priversti netikinčiųjų suprasti, nes Allahas ﷻ užantspaudavo jų klausą ir atėmė jų sugebėjimą suprasti apreiškimus, kurie jam sakomi. Panašiai, tu negali priversti mirusiųjų išgirsti, nes Allahas paėmė jų girdėjimo galimybę“.

Toliau sakoma: „Tu negali priversti kurčiųjų išgirsti tave, kai jie atsuka tau nugaras, nes jie neturi gebėjimo girdėti. Panašiai, tu negali priversti išgirsti ir suprasti tų, kuriems Allahas nedavė galimybės išgirsti ir suprasti Jo Knygos“.

Pranašai žino tik tai, ką Allahas leidžia jiems žinoti

Po mirties Allahu ﷻ pranašai gyvena palaimingą gyvenimą al-barzakh ir neturi ryšio su šiuo pasauliu, išskyrus tam tikrus atvejus su Allahu ﷻ leidimu. Priešingai kai kurių žmonių nuomonei, pranašai (ir kiti teisingi žmonės) neprižiūri mūsų pasaulio. Jie netgi nežino kai kurių dalykų, kurie yra tiesiogiai susiję su jų misija šiame pasaulyje. Allahas ﷻ mums sako, jog Isa (Jėzus) (tebūnie jam ramybė) sakys Teismo Dieną:

(O, Allah), aš buvau jų liudytojas, kol buvau tarp jų, o kai Tu davei man atilsį, Tu buvai jų Stebėtojas, ir Tu – kiekvieno daikto Liudytojas. (5:117)

Panašiai Pranašas Muhammedas ﷺ nežinos po mirties, kokioje padėtyje yra jo pasekėjai. Anas, Abu Huraira ir kiti bendražygiai (tebūnie Allahas jais patenkintas) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

(Teismo Dieną) prie manęs prieis žmonės iš mano pasekėjų, aš juos pažinsiu ir jie mane pažins. Tačiau jie bus nuo manęs atskirti ir aš sakysiu: „Mano Viešpatie, šie yra mano pasekėjai, jie yra iš manęs“. Jis atsakys: „Iš tiesų, tu nežinai, ką (Islame) jie pakeitė po tavęs. Iš tiesų, jie apsivertė aukštyn kojomis“. Ir aš sakysiu: „Tebūnie sielvartas ir nelaimės tiems, kurie darė pakeitimus po manęs“.¹

2. KAIP MIRUSIEJI SUŽINO APIE MUS

Informacija, kurią gauna mirusių tikinčiųjų sielos

Mirę tikintieji sužino, kas vyksta šiame pasaulyje iš ką tik mirusių tikinčiųjų. Jie susirenka apie naujai atvykusias sielas ir smalsiai klausinėja apie savo pažįstamus ir gimines šiame gyvenime. Jau minėtame Abu Ajūb ﷺ hadise Pranašas ﷺ sako:

Kai (tikinčiojo) tarno siela yra paimama (mirties metu), Allahu tarnai (jų sielos), kuriems buvo suteikta malonė, priima jį (danguje) taip, kaip gerų žinių nešėjas yra priimamas pirmajame gyvenime. Jie susirenka apie jį ir klausinėja jį. Bet kai kurios iš jų sako: „Duokit savo broliui šiek tiek laiko pailsėti, juk jis sielvartavo (pirmajame gyvenime).“

Tada (po valandėlės) jos susirenka apie jį ir klausinėja: „Kaip sekasi tokiam ir tokiam vyrui? Kaip sekasi tokiai ir tokiai moteriai? Ar ji ištekėjo?“ Jei jie klausia apie tą, kuris jau miręs, ir atvykusysis praneša: „Jis jau numirė“, jie tada sako: „Allahui mes priklausom ir pas jį

¹ Sujungta iš keleto Bukhari (6582-6586, 6593, 7050, 7051) ir Muslim (2290, 2304) pranešimų.

sugrįšim (po Prikėlimo). Jis tikriausiai nukeliavo pas savo motiną – (Ugnies) bedugnę. Ir iš tiesų, tai pati blogiausia motina ir blogiausia globėja.“

Jis taip pat praneša apie (gyvųjų pažįstamų) poelgius. Jei jie geri, sielos sako: „O Allah, Tu suteikei dovaną savo tarnui, išlaikyk ją (iki mirties).“ Jei minimas pažįstamas blogai elgiasi, sielos sako: „O Allah, grąžink savo tarną (į teisingą kelią).“¹

Panašiai, anksčiau cituotame Abu Hurairoso رضي الله عنه hadise, Pranašas صلى الله عليه وسلم sako:

Jie (angelai) nuneša jį (jo sielą) pas kitas tikinčiųjų sielas Dženoje. Jie (kitos sielos) džiaugiasi labiau galėdamos jį sutikti, nei tas, pas kurį sugrįžta mylimasis po ilgos kelionės. Jie klausia apie savo pažįstamus žemėje: „Kas nutiko tokiam ir tokiam?“ Jie (kitos sielos) pertraukia: „Leiskit jam pailsėti, juk jis kątik atėjo iš ano pasaulio.“ Jeigu jis (po trumpo poilsio) atsako: „Aš palikau tokį ir tokį (gyvą) žemėje“, sielos nudžiunga. Tačiau jei jis atsako: „Toks ir toks numirė, nejaugi jis neatėjo pas jus?“, sielos nusivylusiai praneša: „Ne, jis nebuvo pas mus“. Angelai tada įsiterpia: „Jis buvo nusneštas pas savo motiną – (Ugnies) bedugnę.“²

Šie hadisai aiškiai parodo, jog tikinčiųjų sielos nežino, kas vyksta žemėje tol, kol naujai atvykusi siela juos informuoja.

Informacija, kurią gauna pranašai

Mūsų salah ir salam už Pranašą صلى الله عليه وسلم pasiekia jį, nesvarbu, kada tai sakytume ir kur bebūtume. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Nepaverskit mano kapo lankymo ir šventimo vieta ir nepaverskit savo namų kapais (juose nesimelsdami). Nesvarbu kur būtumėte, melskitės už mane, nes jūsų malda mane pasiekia.³

Kartą Hasan, Ali رضي الله عنه sūnus, pamatė žmogų, stovintį šalia Pranašo صلى الله عليه وسلم kapo ir sakantį salam. Hasan jam pranešė, jog jam užtektų pasakyti salam Pranašo Mečetėje. Jis tada perdavė minėtą hadisą ir pridėjo: „Tu ir tie Andalūzijoje yra lygūs (tuo, kad jų salam gali pasiekti Pranašą).“⁴

¹ Užrašyta Ibn ul-Mubarak, at-Tabarani ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Užrašyta an-Nasa'i, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Abu Davūd, Ahmad ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

⁴ Užrašyta Sa'id Bin Mansūr, Ibn Abi Šaybah. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Kai mes sakome salah ar salam už Pranašą ﷺ, Allah ﷻ paskiria angelus pranešti jam apie tai. Ibn Masūd رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Allahas turi angelus, kurie keliauja po žemę, pranešdami man apie salam iš mano Umos.¹

Tai parodo, jog Pranašas ﷺ negali tiesiogiai girdėti savo pasekėjų salam. Jis gauna juos tik per tam paskirtus angelus. Ir nesvarbu, ar tie, siunčiantys jam salam, stovi šalia jo kapo, ar tolimiausiam pasaulyje pakrašty.

Šis hadisas patvirtina taisyklę, jog mirusieji negali girdėti šio pasaulio. O taip pat, jei Allaho ﷻ Pranašas ﷺ negali girdėti, kas vyksta šiame pasaulyje, tai žemesnio statuso žmonės tuo labiau neturi tokios galimybės.

Dėl Pranašo ﷺ ypatingos pozicijos prie Allaho ﷻ, jis taip pat gali sužinoti apie tam tikrus dalykus, vykstančius šiame pasaulyje, keletu kitų būdų:

- a) Panašiai kaip ir kitų tikinčiųjų sielos – Pranašas ﷺ gali teirautis mirusių tikinčiųjų apie tai, kas vyksta pasaulyje.
- b) Taip kaip angelai praneša apie žmonių salam, jie gali pranešti ir apie kitus dalykus.

Šie atvejai nėra išskirtiniai tik mūsų Pranašui ﷺ, gali būti, jog kiti pranašai (tebūnie jiems taika) taip pat tuo naudojasi. Kaip matėme anksčiau, Nakties Kelionėje, pranašai žinojo kai ką, kas nutiko po jų mirties, pavyzdžiui, Mozė عليه السلام žinojo, jog Pranašo Muhammedo ﷺ pasekėjų bus daugiau nei jo.

3.MIRUSIŲJŲ GIRDEJIMO IŠIMTYS

Paprastai mirusieji negali mūsų girdėti, išskyrus keletą išimčių. Šios išimtys turi turėti aiškų įrodymą iš Korano ar Sunos. Jeigu toks įrodymas yra, tokie atvejai turi būti laikomi tik išimtimis.

Badr mūšis

Umar, Abu Talhah ir kiti bendražygiai (tebūnie Allahas jais patenkintas) pranešė, jog po musulmonų pergalės Badr mūšyje, Pranašas ﷺ paliepė sumesti dvidešimt keturių asmenų iš Kuraišių kūnus į purviną griovį. Jis pats pasiliko šalia mūšio lauko tris dienas ir naktis. Prieš

¹ Abu Davūd ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

palikdami mūšio lauką, Pranašas ﷺ ir jo bendražygiai atsistojo ant griovio krašto ir Pranašas ﷺ kreipėsi vardais į mirusius pagonis sakydamas:

O Abu Džahl Bin Hišam, o Umajjah Bin Khalaf, o Utbah Bin Rabiah, o Šaybah Bin Rabiah, o Walid Bin Utbah, ar nesigailite dabar nepaklusę Allahui ir Jo Pasiuntiniui? Iš tiesų, mūsų Viešpats davė mums tai, kas buvo pažadėta, ar išsipildė Viešpaties pažadai jums?

Šioje vietoje, Umar ir kiti bendražygiai (tebūnie Allahas jais patenkintas) įsiterpė: „O Allaho Pasiuntiny, kaip tu kreipiesi į juos, kai jie yra mirę jau tris dienas? Kaip tu kreipiesi į kūnus, kuriuose nėra sielų? Kaip jie gali girdėti, kai Allahas sako: ***Išties, tu nepriversi mirusiųjų išgirsti. (27:80)***“ Pranašas ﷺ atsakė:

Prisiekiu Tuo, Kieno rankose yra Muhammedo siela, jie gali girdėti mane taip, kaip jūs mane girdit. Iš tiesų, jie gali mane dabar girdėti, bet negali niekaip man atsakyti.¹

Komentuodamas šį hadisą, Katada yra pasakęs:

„Allahas ﷻ davė jiems gyvybę tam, kad jie išgirstų Pranašo ﷺ žodžius ir gailėtųsi to, ką padarė“.

Kai Aišai ﷺ buvo papasakota apie šį nutikimą ir kad Pranašas ﷺ pasakė: **Iš tiesų, jie gali mane girdėti**, ji paprieštaravo sakydama, jog Pranašas ﷺ taip sakydamas turėjo omeny: **Iš tiesų, dabar jie žino, jog tai, ką aš sakiau jiems, yra tiesa.**

Aiša ﷺ tada parecitavo:

Iš tiesų, nepriversi girdėti mirusiųosius ir nepriversi kurčiuosius išgirsti kvietimą, kai jie atsuka tau nugaras. (27:80)²

Keletas pasatabų apie minėtus hadisus:

1. **Sahabos supratimas.** Yra aišku iš minėtų pranešimų, jog Umar, Aiša ir kiti kompanionai (te Allah būna jais patenkintas) laikėsi nuomonės, jog mirusieji negali girdėti.

2. **Pranašo ﷺ pritarimas.** Kai Umar ir kiti kompanionai ﷺ paprieštaravo Pranašui ﷺ, jog mirusieji negali girdėti, jis neatmetė jų prieštaravimo, sakydamas: „Jūs esat neteisūs, nes

¹ Bukhari 3065, 3976, Muslim 2873-2874.

² Bukhari 1370-1371, 3979-3981, Muslim 932

mirusieji gali girdėti“. Vietoj to, jis ﷺ patvirtino jų supratimą ir paaiškino, jog Badr Griovio situacija yra ypatinga. Al-Albani yra pasakęs:

„Reiktų manyti, jog bendražygiai šį supratimą iš Pranašo ﷺ įgijo anksčiau, kitaip jie nebūtų skubėję jam paprieštarauti. Ir jei sakytume, jog jie skubėjo prieštarauti neturėdami apie tai žinių, tuomet Pranašo ﷺ pareiga būtų buvęs išaiškinti šį nesusipratimą. Tačiau nėra jokių pranešimų apie tokį paaiškinimą. Jis ﷺ tik nurodė, jog šie mirę žmonės galėjo jį girdėti tuo metu. Todėl yra aišku, jog Pranašas ﷺ patvirtino savo bendražygių supratimą šiuo klausimu (t.y. jog mirusieji mūsų negali girdėti)“.

3. Pranašo stebuklas. Mirusių pagonių gebėjimas girdėti nėra norma. Kitaip sakant, tai buvo Pranašui ﷺ suteiktas stebuklas. Ibn Atijjah, didis alim iš Andalūzijos, yra pasakęs:

„Panašu, jog Badr Griovio nutikimas rodo Pranašui ﷺ duotą stebuklą, kai Allah ﷻ grąžino mirusiesiems gebėjimą išgirsti Pranašą ﷺ. Jei Allah Pasiuntinys ﷺ nebūtų mums apie tai pasakęs, mes būtume interpretavę jo kreipimąsi į mirusiuosius kaip perspėjimą gyviems netikintiesiems ir užtikrinimą tikintiesiems“.

Ibn ut-Tin, alim iš Šiaurės Afrikos, yra pasakęs:

„Tarp Umar (Griovio) hadiso ir ajos (27:80) nėra prieštaravimo. Nėra abejonių, jog mirusieji negali girdėti, tačiau Allah ﷻ gali suteikti klausą tiem, kurie paprastai negirdi....“

4. Kitų Pranašų Sunnah. Verta paminėti, jog kreipimasis į mirusius netikinčiuosius, po to kai jie buvo sunaikinti Allah, yra sena pranašų praktika. Allahas ﷻ sako apie netikinčius Salih عليه السلام žmones:

Ir ištiko juos žemės drebėjimas, ir iš ryto tysojo jie savo būstuose parblokšti kniūbsčiomis. Ir nusigrėžė jis (Salih) nuo jų sakydamas: „O tauta mano! Aš perdaviau jums savo Viešpaties žinią ir daviau jums patarimą, bet nemylite jūs patarėjų“. (7:78-79)

Ibn Kathir komentuodamas šias ajas yra pasakęs:

„Tai yra Salih عليه السلام priekaištas savo žmonėms po to, kai Allahas ﷻ juos sunaikina dėl jų nepaklusimo jam, maištavimo prieš Allahą, tiesos atmetimo ir nususukimo nuo kreipimo į tiesą.“

Salih عليه السلام priekaištauja ir primena tai savo tautai ir jie girdi jį, kaip kad buvo užrašyta Bukhari ir Muslim (Griovio hadise)“.

Panašiai Allahas ﷻ sako apie netikinčią Šuaibo عليه السلام tautą:

Ir ištiko juos žemės drebėjimas ir tysojo jie savo būstuose kniūbsčiomis. Tie, kurie laikė melagiu Šuaibą, tarsi būtų tenai net negyvenę! Tie, kurie laikė melagiu Šuaibą – jie pasirodė patyrusieji nuostolį! Ir nusigręžė jis nuo jų ir pasakė: „O tauta mano! Aš perdaviau jums savo Viešpaties žinią ir daviau jums patarimą. Kaipgi dabar turiu sielvartauti dėl netikinčios tautos“. (7:91-93)

5.Išimty nepaneigia taisyklių. Kai kurie žmonės naudoja Pranašo ﷺ pasakymą: **Jie girdi taip pat, kaip ir jūs mane girdite**, kaip įrodymą, jog mirusieji visada girdi. Tai yra neteisingas supratimas, nes jis paverčia išimtį, kuri buvo stebuklas, suteiktas Pranašui ﷺ, į taisyklę, prieštaraujančią aiškiems Korano tekstams.

Ką tik palaidotas asmuo girdi nueinančių žingsnius

Kitas išskirtinis atvejis yra kai mirusysis girdi nueinančių nuo jo kapo artimųjų žingsnius. Anksčiau minėtame Anas رضي الله عنه hadise Pranašas ﷺ sako:

Iš tiesų, kai mirusysis yra nuleidžiamas į kapą ir jo artimieji nueina, jis girdi jų žingsnių aidą.¹

Panašiai Bara Bin Azib رضي الله عنه praneštame hadise Pranašas ﷺ sako:

Jis girdi savo kompanionų batų dunksėjimą, šiems nueinant nuo jo kapo.²

Kaip jau buvo minėta kalbant apie Badr Griovio hadisą, tai yra dar viena išimtis. Ji galioja tik tada, kai mirusysis yra nuleidžiamas į kapą ir angelai ateina jo klausinėti. Šis atvejis neturi būti laikomas taisykle.

4.MIRUSIEJI NETURI ĮTAKOS ŠIAM PASAULIUI

Mirusieji negali atsakyti mums ar suteikti pagalbą

¹ Bukhari 1338, 1374, Muslim 2870

² Abu Davūd, Ahmad ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Mirusieji negali padėti gyviesiems (ar jiems pakenkti). Jie negali mūsų girdėti ir neturi galios atsakyti mums. Allahas ﷻ sako:

Allahas – jūsų Viešpats. Jam priklauso valdžia, o tie, kuriuos jūs šaukiatės greta Jo, nevaldo net datulės žievelės. Jeigu jūs šaukiatės jų, jie negirdi jūsų šaukimo, o jeigu girdėtų, tai negalėtų atsilipti. O Prikėlimo Dieną jie atsižadės jūsų garbinimo. Niekas neduos tau žinios taip, kaip Žinantysis .(35: 13-14)

Šios ajos paaiškina, jog tie, į kuriuos netikintieji kreipiasi vietoj Allaho ﷻ, negali jų girdėti ar jiems padėti. Čia tie, į kuriuos kreipiamasi, nėra tiesiog stabai, bet tie asmenys, kuriuos stabai reprezentuoja, nes jie bus prikelti ir nepripažins tų, kurie į juos kreipėsi.

Teisuoliai negali bendrauti su šiuo pasauliu

Mirę teisingi tikintieji negali bendrauti su šiuo pasauliu, negali net pranešti savo artimiesiems apie savo statusą al-barzakh. Abu Hurairoso ﷺ anksčiau cituotame pranešime, Pranašas ﷺ yra pasakęs:

Tikinčiajam yra pasakoma (po kapo išbandymo): „Eik miegoti“. Jis sako: „Leiskit man sugrįžti pas savo žmones, kad galėčiau pranešti jiems (apie savo gerą būseną)“. Bet jie paliepia jam: „Miegok taip, kaip miega naujavedys, kurį prižadins jo mylimiausias šeimos narys“.¹

O taip pat Anas ﷺ anksčiau cituotame hadise Pranašas ﷺ sako:

(Po kapo išbandymo) jis (tikintysis) sako: „Leiskit man pranešti šias geras naujienas savo šeimai“. Bet jam paliepiama: „Eik ilsėtis (t.y miegoti)“.²

Šitai galioja net ir mirusiems Allaho ﷻ kelyje. Jie negali pranešti savo draugams ir artimiesiems apie savo statusą al-barzakh. Allahas ﷻ pažada pranešti vietoj jų.

Ibn Abas ﷺ, anksčiau cituotame, hadise Pranašas ﷺ sako:

Kai jie pamatė šį malonų maistą, gėrimą ir poilsį, jie paklausė: „Kas praneš mūsų broliams, kad mes esame gyvi Dženoje ir kad mes gauname išlaikymą? Tam, kad jie nebijotų

¹ Užrašyta Tirmidhi ir Ibn Hibban. Al-Albani patvirtintas hasan.

² Užrašyta Abu Davūd ir Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

kovos už Allah ir kad nepabėgtų mūsų metu.“ Allahas jiems atsakė: „Aš pranešiu jiems už jus“.¹

Pranašas gali atsakyti tik į mūsų *salam*

Al-Barzakhe esantis Pranašas ﷺ negali asmeniškai kalbėtis su mumis ar kažkaip paveikti mūsų gyvenimo. Tam tėra viena išimtis, kurią jis pats mums paminėjo: kai mes siunčiame jam savo salam, jis atsako panašia dua. Ir netgi tada mes negalime girdėti jo atsako.

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kai kas nors sako salam už mane (po mano mirties), Allah sugrąžina man sielą tam, kad galėčiau atsakyti į jo salam.²

Dar kartą primename, jog Pranašas ﷺ negali tiesiogiai girdėti mūsų salam, jam tai perduoda Allah سبحانه paskirtas angelas.

TEKSTAI, KLAIDINGAI NAUDOJAMI MIRUSIŲJŲ GIRDĖJIMO PAGRINDIMUI

Paprastai tekstai, kuriuos žmonės naudoja mirusiųjų girdėjimui įrodyti, turi dvi pagrindines problemas:

- a. Jie nėra autentiški arba
- b. Jie yra autentiški, bet juose nėra aiškių diskutuojamo klausimo įrodymų.

A. Neautentiški pranešimai

Tarp keleto dažnai minimų pranešimų apie mirusiųjų girdėjimą, yra šie:

Viename jų teigiama, jog Pranašas ﷺ stovėjo šalia žuvusiųjų Uhudo mūsų metu kapo ir kalbėjo savo kompanionams: „Liudiju, jog jie yra gyvi prie Allah. Todėl lankytis juos ir siųskit jiems savo salam. Prisiekiu Tuo, Kieno rankose yra mano siela, kai kas nors siunčia jiems salam, jie atsakinėja jam iki pat Prikėlimo Dienos“.³

Kitame teigiama, jog Pranašas ﷺ yra pasakęs: „Kai asmuo praeina pro pažįstamo mirusiojo kapą ir sako jam salam, šis (mirusysis) jį atpažįsta ir atsako tuo pačiu.“⁴

¹ Ahmad, Abu Davūd ir kiti. Al-Albani patvirtintas hasan.

² Užrašyta Abu Davūd, al-Bayhaqi ir kitų. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

³ Pranešta Abu Hurairo, užrašyta al-Hakim, Abu Nu'aym ir kitų. Al-Albani patvirtintas silpnu.

⁴ Pranešta Ibn Abbas, al-Khatib ir kitų. Al-Albani patvirtintas silpnu.

B. Neteisingai suprasti tekstai

Šie yra pavyzdžiai tekstų, kuriuos žmonės kartais neteisingai naudoja mirusiųjų girdėjimui pagrįsti.

1. Tikinčiųjų kapų lankymas. Yra keletas pranešimų, kuriuose Pranašas ﷺ mums nurodo, jog lankydami mirusių musulmonų kapus, turėtume kreiptis į juos antruoju asmeniu (t.y. tarsi kalbėtume tiesiogiai su jais). Pavyzdžiui, Aiša رضي الله عنها pranešė, jog vieną naktį Pranašas ﷺ jai pasakė:

Iš tiesų, Džibrilas atėjo pas mane ir man pranešė: „Tavo Viešpats įsako tau aplankyti mirusiuosius al-Baki (kapuose) ir prašyti jiems atleidimo“.

Aiša رضي الله عنها paklausė: „Ką aš turėčiau sakyti, o Allaho Pasiuntiny?“ Jis nurodė:

Assalamo aleikum, šių vietų gyventojai, tikintieji ir musulmonai. Te Allah pasigaili ankstesniųjų ir vėlesniųjų tarp mūsų. Mes iš tiesų prisijungsim prie jūsų, kai Allah to panorės.¹

Kai kurie žmonės gali ginčytis, jog paliepimas aplankyti mirusiuosius šiame hadise leidžia suprasti, jog mirusieji dalyvauja ir džiaugiasi tokiu aplankymu. Jie taip pat ginčija, jog kadangi Pranašas ﷺ kreipėsi į juos antruoju asmeniu, jie turėjo jį girdėti, kitaip toks kreipimasis būtų bevertis.

Šie pagrindimai nėra galiojantys dėl keleto priežasčių:

- Asmens ar vietos lankymas yra nebūtinai dėl „lankomojo“, bet dažnai dėl „lankytojo“. Pranašas ﷺ mus skatino lankyti kapus, nes jie primena MUMS apie amžinybę.²
- Arabų kalboje yra dažnai naudojamas antrojo asmens kreipimasis į nesantį šalia individą ar negyvą objektą. Tai nereiškia, jog toks asmuo ar objektas girdi tą kreipimąsi. Pavyzdžiui, Pranašas ﷺ prieš palikdamas, kreipėsi į Meką, tarsi tai būtų gyvas asmuo priešais jį.³
- Allahas ﷻ perduoda mūsų maldas už mirusiuosius per Savo angelus. Tai jau buvo minėta mūsų Pranašo ﷺ atveju.

¹ Muslim 974, Ahmad ir kiti.

² Muslim 977

³ Užrašyta Tirmidhi, Nasa'í ir kitų. Pranešta Ibn Abas ir Abdullah Bin Hamra (ra). Al-Albani patvirtintas autentišku.

- Kreipimasis į mirusiųosius antruoju asmeniu padeda mums suvokti jų būsenos, t.y. mirties, artumą. Tai veda prie svarbaus priminimo, kuris yra stipresnis, nei vartojant trečiąjį asmenį.

2.Praėjimas pro netikinčiųjų kapus. Sa'd Bin Abi Waqqas pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kada tik praeinat pro netikinčiojo kapą, praneškit jam apie jo laukiančią Ugnį.¹

Panašiai, kaip ir jau minėtoje diskusijoje, nėra jokio užsiminimo, jog mirusieji tiesiogiai girdėtų mūsų pranešamą žinią. Allahas ﷻ gali pranešti jiems apie tai, taip padidindmas jų savigraužą, bet tam nėra įrodymų.

Tuo pačiu, mūsų pranešimas pasitarnauja mums kaip jų kančios priminimas ir skatinimas vengti jų kelio. Al-Albani yra pasakęs:

„Tai parodo, kaip svarbu yra pranešti netikinčiajam apie jo laukiančią Ugnį. Šis pranešimas perspėja tikintįjį ir primena apie didžiausią netikinčiojo nuodėmę – netikėjimą Allahu ir garbinimą kitų šalia Jo.“

3.Sėdėjimas ant kapo ar kaulo laužymas. Kai kurie žmonės mirusiųjų bendravimo įrodymui naudoja tai, jog Pranašas ﷺ nurodė, jog sėdėjimas ant kapo kenkia mirusiajam tame kape. Amr Bin Hazm ﷺ pranešė, jog Pranašas ﷺ pamatė jį sėdintį ant kapo ir papriekaištavo jam, sakydamas:

Eik nuo kapo, kad nepakenktum tam, kuris yra jame palaidotas.²

Ši žala nėra materialinė. Ji vadinama „žala“, nes toks veiksmas parodo nepagarbą ir mirusiojo neliečiamumo ignoravimą.

Toks veiksmas panašus į mirusio tikinčiojo kaulo sulaužymą. Aiša ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, mirusio tikinčiojo kaulų sulaužymas prilysta kaulų sulaužymui jam gyvam esant.³

Tai komentuodamas al-Hafiz yra pasakęs:

„Mes matome iš šio hadiso, jog musulmono neliečiamumas tęsiasi po jo mirties, taip kaip ir jam gyvam esant.“

¹ Užrašyta Tabarani, Bazzar. Al-Albani patvirtintas autentišku (as Sahihah 18).

² Ahmad, Abu Nu'aym. Al-Albani patvirtintas autentišku. (As-Sahihah 2960).

³ Abu Davūd, al-Bayhaki. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Taigi mes parodėme, jog argumentai, kuriuos kai kurie žmonės pasitelkia, norėdami įrodyti mirusiųjų bendravimą su šiuo pasauliu, yra silpni. Teisingas požiūris pagal Koraną ir Suną yra vienareikšmiškas ir nepalieka abejonių:

Mirusieji negirdi ir nebendrauja su šiuo pasauliu, išskyrus keletą, labai ribotų, atvejų, kurie yra aiškiai išvardinti autentiškuose tekstuose.

XI SKYRIUS: VEIKSMAI, KURIE TĘSIASI PO MIRTIES

MIRTIS NUTRAUKIA MŪSŲ VEIKSMUS

Asmens galutinė buveinė yra jo veiksmy pasekmė

Šis žemiškas pasaulis yra pilnas išbandymų. Amens veiksmai jų metu lemia jo likimą amžinybėje. Jo veiksmai yra užrašomi ir jų pagrindu jis yra teisiamas kitam gyvenimui.

Allahas ﷻ sako, jog tikinčiojo atpildas priklauso nuo jo paties veiksmy:

Tai yra Rojaus sodas, skirtas jums paveldėti už tai, ką jūs įvykdėte (pirmajame gyvenime). (43:72)

O taip pat Allahas ﷻ sako, jog netikinčiojo bausmė priklauso nuo jo paties veiksmy:

Šitai (ši bausmė) yra už tai, ką paruošė jūsų rankos (pirmajame gyvenime). Iš tiesų, Allahas niekada nesielia su Savo vergais neteisingai. (3:182)

Asmens veiksmai, už kuriuos jis turi atsakyti, baigiasi kartu su mirtimi

Allahas ﷻ sako:

Bevėrtė atgaila tų, kurie daro šlykštybes, o kada prieš kurį nors iš jų iš kyla mirtis, jis kalba: „Štai dabar aš atagailauju...“ ir tų, kurie miršta netikėdami. (4:18)

Ibn Umar رضي الله عنهما pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Iš tiesų, Allahas priima asmens atgailą tol, kol jis (t.y. jo siela) nepradeda gurguliuoti (palikdama kūną).¹

¹ Užrašyta Tirmidhi, Ibn Majah ir kitų. Al-Albani patvirtinatas autentišku.

Todėl nei vienas iš mūsų neturėtų tikėtis, kad jo gerų ir blogų darbų įrašai pasikeis jam palikus šį pasaulį.

Asmens veiksmų įrašuose yra tik jo paties veiksmai

Mirusysis neturėtų tikėtis, jog kitų žmonių atliekami veiksmai paveiks jį kaip nors amžinybėje. Allahas ﷻ sako:

Nei viena siela neneš naštos kitos sielos; netgi jei pašauktų prislėgtoji ją panešėti (arba paimti nors dalį naštos, niekas iš jos nebus paimta, net jeigu (prašantysis) būtų artimas giminaitis. (35:18)

Taip pat Allahas ﷻ sako:

Žmogus gaus tik tai (savo įrašę), ką jis užsidirbo (gero ir blogo). (53:39)

Komentuodamas šią ają, Ibn Kathir yra pasakęs:

„Imam aš-Šafi’i priėjo išvados iš šios ajos, jog Korano recitavimas nepadeda mirusiajam, nes tai nėra iš to, ką jis užsidirbo. Dėl šios priežasties, Allaho Pasiuntinys ﷺ nerekomendavo to daryti savo Ummi, neskatino ir nedavė jokios užuominos apie tai. O taip pat tokia praktika nebuvo užrašyta ir iš Pranašo ﷺ bendražygių. Jei tai būtų buvę naudinga, jie būtų tai darę. Religiniai reikalai turi remtis tekstais, o ne nuomonėmis ir išvedžiojimais.“

Išimtys

Kaip matėme, žmogui mirus, jo veiksmai pasibaigia ir jo negali pasiekti kitų žmonių atliekami veiksmai.

Šios svarbios taisyklės turi keletą svarbių išimčių. Pavyzdžiui, Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Tarp gerų veiksmų, kurie pasiekia mirusį tikintįjį (yra jam naudingi) yra: žinios, kurias jis mokė ir skleidė; gyvenantis teisingas vaikas; Korano kopija, kurią jis paliko kaip palikimą; jo pastatyta mečetė; namas, kurį jis pastatė benamiams; šaltinis, kurį jis iškasė (ar prižiūrėjo, kad žmonės galėtų iš jo gerti); labdara, kurią jis davė iš savo turto, būdamas sveikas. Už visus šiuos pasieks jį (atlygis) po mirties. ¹

¹ Užrašyta Ibn Majah, al-Bayhaki it kitų. Al- Albani patvirtintas hasan (geru).

Šis ir kiti hadisai, kuriuos pristatysime šiame skyriuje, rodo, jog kai kurie veiksmai yra naudingi žmogui net po jo mirties. Toliau bus nagrinėjami šie veiksmai ir tai, kaip jie derinasi su minėtomis taisyklėmis – jog žmogaus veiksmai baigiasi kartu su mirtimi ir jog žmogus negali gauti naudos iš kitų žmonių veiksmų.

VEIKSMAI, KURIE YRA NAUDINGI MIRUSIAJAM

Veiksmai su gerais palikimais

Iš minėto Abu Hurairos رضي الله عنه hadiso matome, jog bet koks geras veiksmas, turintis naudingus „pėdsakus“, pasieks mirusį musulmoną. Allahas سبحان الله sako:

Mes užrašom tai, ką jie paruošė iš anksčiau ir tai, ką paliko po savęs. (36:12)

Todėl kai musulmonas pradeda naudingą darbą gyvas būdamas, šis pasiekia jį ir didina jo gerų darbų įrašą po mirties. Toks veiksmas turi išpildyti dvi sąlygas:

- Turi būti atsinaujinantis arba būti naudingas savaime.
- Turi būti naudingas kitiems musulmonams.

Tarp gerų veiksmų, su gerais pėdsakais, yra žmonių mokymas ir jų vedimas į tiesą bei teisingų vaikų auginimas.

Veiksmų, su gerais palikimais, pavyzdžiai

Abu Hurairos رضي الله عنه hadise Pranašas صلى الله عليه وسلم išvardija septynetą gerų darbų, kurie pasiekia žmogų po mirties. Yra dar du hadisai, kuriuose minimi tokie darbai.

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kai žmogus miršta, visi jo darbai pasibaigia, išskyrus trejetą: bestęsianti labdara, (Islamo) žinios, ir teisingas vaikas, kuris meldžiasi už mirusįjį. ¹

Panašiai, Abu Katada رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Geriausia, ką žmogus gali palikti po savęs, kai jis miršta, yra trys dalykai: teisingas vaikas, kuris už jį meldžiasi; besitęsianti labdara, už kurią atlygis jį pasiekia; žinios (kurias jis skleidė), kurios yra naudojamos jam mirus. ²

¹ Muslim (1631), Abu Davūd ir kiti.

² Užrašyta Ibn Majah, Ibn Hibban ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Anas رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Yra septynetas dalykų, už kuriuos atlygis yra skaičiuojamas asmeniui po jo mirties: (naudingų) žinių mokymas; šaltinio paleidimas; šulinio iškasimas; pasodinti palmių medžiai; jo pastatyta mečetė; Korano kopija, kurią jis paliko kaip palikimą; (teisingo) vaiko, kuris prašo jam atleidimo po mirties, užauginimas. ¹

Abu Umamah رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Yra trys žmonių rūšys, kurie gauna besitęsiantį atlygį po mirties: žmogus, kuris miršta eidamas sargybą vardan Allaho; žmogus, kuris mokė (naudingų) žinių, jis gauna atlygį tol, kol tos žinios yra naudojamos; žmogus, kuris pradėjo labdarą, jis gauna atlygį tol, kol ji tęsiasi; ir žmogus, kuris paliko po savęs teisingą vaiką, kuris už jį meldžiasi. ²

Nors šiuos veiksmus atlieka kiti žmonės, mirusysis gauna už juos atlygį, nes būdamas gyvas pradėjo tam tikrą veiksmą ar prisidėjo prie jo. Allahas سبحانه neapleidžia net atomo dydžio veiksmo. ³ Jis užrašo bet kokį prisidėjimą net po asmens mirties.

Al-Hafiz al-Mundhiri yra pasakęs:

„Žmogaus darbai baigiasi jam mirus. Tačiau, kadangi jis užaugino teisingus vaikus, skleidė žinias, parašė knygą, kuri liko po jo, pradėjo besitęsiančią labdarą ir pan., atlygis už juos pasieks jį tol, kol šie dalykai egzistuos.“

Abu al-Wafa' Bin 'Aqil yra pasakęs:

„Mano nuomone, geriausias šito paaiškinimas yra tai, jog asmuo savo pastangomis ir geru elgesiu užsidirbo draugų, augino vaikus, vedė, darė gerą ir buvo malonus žmonėms. Dėl to jie prašo jam malonės ir daro gerą vietoj jo. Iš to išplaukia, kad visa tai yra iš jo paties veiksmų.“

Rašid Rida yra pasakęs:

„Netgi jei tam tikri veiksmai yra atlikti kitų žmonių, asmuo gauna atlygį už juos, jie užskaitomi kaip jo paties, nes jis juos pradėjo. Tarp tokių darbų yra: jo vaikai, kurie meldžiasi už jį, ar atlieka hadžą vietoj jo, duoda labdarą ar pasninkauja. Visa tai yra patvirtinta autentiškų hadisų.“

¹ Užrašyta al-Bazzar ir Abu Nu'aym. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

² Užrašyta Ahmad, al-Bazzar ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Kaip kad 99:7-8

Veiksmai, turintys besitęsiantį atlygį

Šalia veiksmy, turinčių gerus pėdsakus, yra ir kiti veiksmai, už kuriuos tikintysis, jei jis miršta atlikdamas vieną jų, gauna besitęsiantį atlygį.

Tokio veiksmo pavyzdys jau buvo minėtas Abu Hurairo رضي الله عنه hadise – sargybos ėjimas vardan Allaho سبحان الله. Panašiai, Salman رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Sargybos ėjimas (vardan Allaho) vieną dieną yra geriau nei viso mėnesio dienų pasninkas ir naktų malda. Ir jei jis (sargybinis) miršta, jo (geri) darbai nenustoja didėję (iki Teismo Dienos), jis yra aprūpinamas iš Dženos ir jis yra apsaugojamas nuo tardytojų (angelų kape).¹

Fudalah Bin 'Ubayd رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kiekvieno asmens veiksmai yra užantspauduojami jam mirus, išskyrus tą, kuris miršta eidamas sargybą Allaho kelyje. Jo (geri) darbai didėja iki pat Prikėlimo Dienos ir jis yra apsaugomas nuo kapo išbandymo.²

Kiti veiksmai, turintys besitęsiantį atlygį, yra: keliavimas atlikti hadžą arba umrą ir kova vardan Allah سبحان الله. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Tas, kuris keliauja atlikti hadžą ir miršta (pakeliui) gaus keliautojo atlikti hadžą atlygį iki Prikėlimo Dienos. Tas, kuris keliauja atlikti umrą ir miršta (pakeliui) gaus keliautojo atlikti umrą atlygį iki pat Prikėlimo Dienos. Tas, kuris keliauja kovoti (vardan Allaho) ir miršta (pakeliui) gaus keliautojo kovoti atlygį iki Prikėlimo Dienos.³

KVIETIMAS Į TEISINGĄ KELIĄ IR TIESOS MOKYMAS

Kvietimas prisiminti apleistą sunną, kovojimas su įsitvirtinusiomis naujovėmis, Islamo žinių mokymas yra tarp svarbiausių labdaringų darbų, kuriuos žmogus gali atlikti gyvas būdamas. Jie padeda atgaivinti Allah سبحان الله religiją ir padeda žmonėms ją teisingai vykdyti. Šią nuomonę palaiko daugybė tekstų tiek iš Korano, tiek ir Sunnos, tačiau mes pateiksime keletą, kurie yra tiesiogiai susiję su mūsų nagrinėjama tema, t.y. tokie, kurie rodo tokių darbų naudingumą net po mirties.

¹ Muslim 1913, Tirmidhi ir kiti.

² Užrašytas Abu Davūd, Tirmidhi ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Užrašyta Abu Ya'la, Tabarani ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Abu Mas'ūd al-Ansari ir kiti kompanionai (tebūnie Allahas jais patenkintas) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Tas, kuris nukreipia į teisingą veiksmą, gaus panašų atlygį kaip ir tie, kurie jį atlieka. ¹

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Tas, kuris kviečia į teisingą kelią, gaus panašų atlygį kaip ir tie, kurie jį seks. Ir jų atlygis nebus sumažintas. Ir tam, kuris kviečia į paklydimą, bus užrašytos panašios nuodėmės, kaip ir tiem, kurie juo seks. Ir jų pačių nuodėmės nebus sumažintos. ²

Džarir Bin Abdillah رضي الله عنه pranešė, jog vieną dieną apie vidurdienį Pranašas ﷺ sėdėjo su savo kompanionais, kai jo pamatyti atėjo grupė žmonių iš Mudar genties. Šie žmonės buvo basi, skurdžiai apsitaisę nudėvėtais vilnoniais apsiaustais, su kardais, kabančiais jiems ant kaklų. Allaho Pranašo ﷺ veidas pasikeitė (nuliūdo), kai jis pamatė šių žmonių skurdą. Jis įėjo į savo namus, tada išėjo, paliepė Bilal šaukti adhaną³ ir pradėjo melstis dhuhr. Tada pakilęs ant minbar⁴, jis pradėjo khutbą⁵, kurioje aukštino Allahą ir tada pasakė:

Iš tiesų, Allahas atskleidė Savo knygoje:

O žmonės! Baiminkitės jūsų Valdovo, Kuris sukūrė jus iš vienos sielos ir iš jos išvedė jai porą. O iš jų abiejų paskleidė daug vyrų ir moterų. Bijokite Allaho, Kurio vardu jūs vienas į kitą pretenduojate. Ir gerbkite giminingus ryšius. Iš tiesų, Allahas – jūsų Prižiūrėtojas. (4:1)

O jūs, kurie patikėjote! Bijokit Allaho ir te siela pasižiūri, ką ji pasiruošė rytojaus dienai. Bijokit Allaho, juk Allahas žino tai, ką jūs darote. Nebūkite kaip tie, kurie užmiršo Allahą, ir Allaash privertė juos pamiršti pačius save. Tie yra nepaklusnieji. Nėra lygūs Ugnies gyventojai ir Rojaus gyventojai. Rojaus gyventojai yra laimėtojai. (59:18-20)

Leiskit (vardan Allaho) tol, kol galite. Te žmogus leidžia iš savo dinarų, dirhamų, drabužių, kviečių, miežių ar datulių.... net jei tegali duoti tik pusę datulės. Nemenkinkit labdaros, kad ir kokia ji bebūtų.

Matant lėtą žmonių reakciją, Pranašo ﷺ veidas pradėjo rodyti pykčio ženklus. Bet tada, vienas vyras iš Ansar atėjo laikydamas rankose sidabro ir aukso ryšulį, kuris buvo toks sunkus,

¹ Muslim 1893

² Muslim 2674

³ Adhan – kvietimas maldai.

⁴ Minbar - laipteliai, nuo kurių sakomas pamokslas.

⁵ Khutba – kalba, pamokslas.

kas šis vos išlaikė jį rankose. Jis padavė jį Pranašui ﷺ ir pasakė: „O Allaho Pranaše, imk tai, vardan Allaho.“ Tada Abu Bakr رضي الله عنه davė kažką, Umar رضي الله عنه davė kažką ir kiti žmonės iš Muhadžirun ir Ansar jais pasekė duodami labdarą. Galų gale, krūva maisto ir kita krūva drabužių iškilo priešais Pranašą ﷺ, jo veidas praskaidrėjo, nusidažė geltonai raudona spalva (iš laimės) ir jis pasakė:

Tas, kuris pradeda Islame gerą, gaus už tai atlygį, panašų į tų, kurie juo seks, nesumažinant jų pačių atlygio. Ir tas, kuris pradės blogą, gaus naštą už tai, panašią į tų, kurie juo seks, nesumažinant jų naštos.

Tada jis pridėjo:

Mes užrašom tai, ką jie darė anksčiau ir tai, ką paliko po savęs. Ir kiekvieną daiktą Mes apskaičiavome ir užrašėme aiškioje knygoje. (36:12)

Tada jis išdalino tai, kas buvo surinkta, tarp neturtingų Mudar žmonių.¹

LABDARINGI MIRUSIOJO PALIKUONIŲ VEIKSMAI

Asmens vaikai yra iš jo paties uždarbio

Asmens palikuonių veiksmai yra tarsi jo paties. Aiša رضي الله عنها pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Iš tiesų, geriausia, ką žmogus gali vagyti, yra tai, ką jis užsidirbo. O jo vaikai yra iš jo uždarbio.²

Tėvai paprastai augina savo vaiką ir moko jį save išsilaikyti ir būti teisingu. Vaiko ateities uždarbis yra pradėtas, paskatintas jo tėvų, todėl jie gauna jo dalį.

Tai turi didelę reikšmę ypač tuo atveju, jei vaiko „uždarbis“ yra jo geri darbai. Tam patvirtinti bus pateikta pavyzdžių iš Sunnos.

Dua už mirusius tėvus

Kaip matėme anksčiau, teisingas vaikas gali pagelbėti mirusiems tėvams melddamasis už juos. Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą ﷺ sakius:

¹ Muslim 1017

² Užrašyta Abu Davūd, an-Nasa'í ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Iš tiesų, asmuo bus paaukštintas Dženoje ir paklaus: „Kaip aš nusipelniau (šio paaukštinimo)?“ Jam bus atsakyta: „Tai yra todėl, kad tavo vaikas prašė tau atleidimo“. ¹

Labdaros davimas vietoj tėvų

Kadangi asmens vaikai yra iš jo paties uždarbio, jų duodama labdara vietoj tėvų yra laikoma duota pačių tėvų. Aiša رضي الله عنها pranešė, jog kartą vienas vyras paklausė Pranašo ﷺ: „Mano motina staiga numirė ir nespėjo palikti testamentu. Jei ji būtų galėjus tai padaryti, aš manau, ji būtų davus sadaką². Ar ji gaus atlygį, jei aš duosiu sadaką vietoj jos?“ Pranašas ﷺ atsakė: **Taip, todėl duok sadaką vietoj jos.** ³

Ibn Abbas رضي الله عنه pranešė, jog Sa'd Bin Ubadah atėjo pas Pranašą ﷺ ir paklausė: „Mano motina mirė man esant kelionėje. Ar jai padėtų, jei aš duočiau sadaką vietoj jos?“ Pranašas ﷺ atsakė: **Taip.** Tada Sa'd tarė: „Būk mano liudininku, kad aš duodu šį datulių sodą kaip sadaką vietoj jos“. ⁴

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė, jog kartą Pranašo ﷺ buvo paklausta: „Mano tėvas mirė būdamas turtingas, tačiau nepaliko testamentu. Ar jam padėtų, jei duočiau sadaką vietoj jo?“ Pranašas ﷺ atsakė: **Taip.** ⁵

Abdullah Bin Amr رضي الله عنه pranešė, jog jo tėvas Amr paklausė Pranašo ﷺ: „O Allahu Pasiuntiny, mano tėvas, al- As Bin Wa'il as-Sahmi, (kuris mirė būdamas pagoniu) paliepė, jog šimtas vergų būtų išlaisvinti vietoj jo. Mano brolis Hišam išlaisvino penkiasdešimt, liko dar penkiasdešimt. Ar aš turėčiau išlaisvinti juos vietoj mano tėvo?“ Pranašas ﷺ atsakė:

Jei jis būtų buvęs musulmonas (kuris išpažįsta Allaho vienybę), tavo vergų išlaisvinimas, sadakos davimas, pasninkavimas, hadžo atlikimas vietoj jo būtų pasiekę jį (kaip atlygis) ir jam padėję. ⁶

Komentuodamas šiuos hadisus, aš-Šaukani yra pasakęs:

¹ Užrašyta Ibn Majah, Ahmad ir kitų. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² *Sadaka* – labdara.

³ Bukhari 1388, 2760, Muslim 1004

⁴ Bukhari 2756, 2762, 2770, Ahmad ir kiti.

⁵ Muslim 1630, Ahmad

⁶ Ahmad, Abu Davūd. Al- Albani patvirtintas hasan (geru).

„Tai rodo, jog atlygis už vaiko duodamą sadaką pasiekia tėvus po mirties. Tai galioja ir tuo atveju, kai mirusysis nepaliepė to daryti. Gali atrodyti, jog šie hadisai apriboja supratimą jog:

Žmogus gali gauti (atlygį) tik už tai, ką pats užsidirbo. (53:39)

Tačiau šiuose hadisuose nėra užuominos, jog atlygis už sadaką, kuri yra duodama ne vaikų, gali pasiekti mirusį. Yra suprantama, jog asmens vaikai yra iš jo paties uždarbio, todėl nėra reikalo teigti, jog šie hadisai kaip nors paneigia minėtą ają.

Kas liečia sadaką, kuri yra duodama kieno nors kito, yra aišku iš Korano tekstų, jog ji neturi įtakos mirusiajam. Turėtų būti laikomasi šio supratimo, nebent iškiltų pakankamai įrodymų jam paneigti.“

Kitų labdarinių veiksnių darymas vietoj mirusių tėvų

Kaip matėme Amr Bin al-As' s hadise, ne tik labdara, bet ir kiti geri darbai, daromi vietoj mirusių tėvų, gali juos pasiekti.

Panašiai, Buraydah رضي الله عنه pranešė, jog kartą moteris paklausė Pranašo صلى الله عليه وسلم: „O Allahu Pasiuntiny, mano motina mirė neatlikusi hadžo. Ar galiu aš atlikti hadžą vietoj jos?“ Pranašas صلى الله عليه وسلم atsakė: **Taip**. Ji dar paklausė: „Mano motina taip pat pažadėjo pasninkauti vieną mėnesį, tačiau negalėjo šio pažado įvykdyti. Ar jai padėtų, jei aš pasninkaučiau vietoj jos?“ Jis atsakė: **Taip**.¹

Mirusių tėvų pažadų įvykdymas

Pranašas صلى الله عليه وسلم pritarė mirusių tėvų pažadų, kurie neprieštaruja Islamui, įvykdymui, kai juos įvykdo mirusiojo vaikas.

Ibn Abbas رضي الله عنه pranešė, jog kartą moteris paklausė Pranašo صلى الله عليه وسلم, ar ji gali pasninkauti vietoj savo motinos, kuri pažadėjo pasninkauti mėnesį laiko, bet mirė nespėjus šio pažado įvykdyti. Pranašas صلى الله عليه وسلم jos paklausė: **Jeį ji būtų buvus kam nors skolinga, ar tu būtum sumokėjęs jos skolą?** Ji atsakė: „Taip“. Jis tada pasakė: **Skola Allahui turi būti apmokėta, todėl išpildyk savo motinos pažadą už ją**.²

Ibn Abbas رضي الله عنه taip pat pranešė, jog Pranašas صلى الله عليه وسلم davė panašų atsakymą moteriai, uždavusiai tokį patį klausimą apie savo motiną, kuri mirė prieš išplidydama savo pažadą atlikti hadžą.³

¹ Muslim 1149, Ahmad

² Bukhari 1953, Muslim 1148

³ Bukhari 1852, 6699, 7315

Sa'd Bin Ubadah رضي الله عنه pranešė, jog jis paklausė Pranašo صلى الله عليه وسلم, ar jis gali išpildyti savo motinos pažadą, kurio ji pati nespėjo atlikti. Jis atsakė: **Išpildyk jį už ją.**¹

LABDARINGI VEIKSMAI, ATLIEKAMI NE PALIKUONIŲ

Asmuo gauna atpildą už savo veiksmus

Kaip jau buvo patvirtinta anksčiau, asmens buveinė amžinybėje priklauso nuo jo paties veiksmų. Taip pat buvo patvirtinta, jog asmens palikuonių veiksmai yra laikomi, bent dalinai, jo paties veiksmais

Šioje dalyje bus parodyta, jog yra tam tikrų veiksmų, kurie gali padėti mirusiajam ir prisidėti prie jo gerų darbų įrašo ir kurie nėra atlikti mirusiojo vaikų.

Yra svarbu paminėti, jog sekantys pavyzdžiai yra aiškios išimties ir nepaneigia minėtos taisyklės. Kitaip sakant, mirusysis negali gauti naudos iš kitų žmonių veiksmų, išskyrus keletą ribotų atvejų, aiškiai apibrėžtų Sunnoje.

Dua už mirusįjį

Musulmono dua už mirusį musulmoną duoda didžiulę naudą abiem. Kai ji yra sakoma teisingai ir nuoširdžiai, ji atspindi aukštą broliškumo ir rūpinimosi lygį ir tokiu atveju pašalina galimą pasipuikavimo elementą, galintį sužlugdyti gerus darbus. Allahas سبحانه وتعالى sako:

Tie, kurie atėjo po jų (t.y. ankstyvųjų musulmonų) kalba: „Viešpatie, atleisk mums ir mūsų broliams, kurie aplenkė mus tikėjime. Nestiprink mūsų širdyse pykčio tiems, kurie patikėjo. Mūsų Viešpatie, Tu – Malonus, Gailestingas.“ (59:10)

Tikintysis gauna didžiulį atlygį, kai jis meldžiasi už tikinčiuosius. Ubada رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Tam, kuris prašo atleidimo tikintiems vyrams ir moterims, Allahas užrašo gerą darbą už kiekvieną tikintį vyrą ir moterį.²

Kai musulmonas nuoširdžiai meldžiasi už nesančius šalia musulmonus, Allahas سبحانه وتعالى priima jo dua ir skiria jam panašią malonę, kokios jis prašė kitiems. Abu ad-Darda رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

¹ Bukhari 2761, 6698, 6959, Muslim 1638

² Užrašyta At-Tabarani, al-Albani patvirtintas hasan (geru).

Musulmono dua už šalia nesantį broį yra priimama. Šalia jo galvos yra paskiriamas angelas ir kiekvieną kartą, kai šis prašo gero savo broliui, angelas sako: „Amin. Ir tebūnie tas pats duota tau“.¹

Kadangi šie minėti hadisai yra bendro pobūdžio, jie galioja tada, kai nesantis musulmonas yra gyvas, tiek ir tada, kai jis yra miręs.

Džanazah malda

Kai teisingi musulmonai meldžiasi džanazah maldą už mirusį tikintįjį ir nuoširdžiai prašo Allaho ﷻ jam atleisti, Allahas ﷻ priima jų dua ir atleidžia jam. Kadangi musulmonai, buvę šalia mirusiojo, nerado nieko, dėl ko jie negalėtų melstis už mirusįjį, Allahas ﷻ priima jų maldą ir atleidžia mirusiajam už tas nuodėmės, apie kurias jie nieko nežinojo. Aiša, Anas ir Abu Huraira (tebūnie Allah jais patenkintas) pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kada musulmonų grupė, siekianti šimtą žmonių, meldžiasi džanazah už mirusįjį ir prašo už jį, jų prašymas yra išpildomas ir jam yra atleidžiama.²

Ibn Abas ﷺ pranešė Allaho Pasiuntinį ﷺ sakius:

Kai keturiasdešimt vyrų meldžiasi džanazah už mirusį musulmoną ir nei vienas iš jų negarbina nieko kito, išskyrus Allahą, Allahas išklauso jų maldą.³

Maymuna ﷺ pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kai didelė grupė žmonių meldžiasi džanazah maldą už mirusįjį, jų malda yra išklausoma.⁴

Komentuodamas minėtą Ibn Abas ﷺ hadisą, Šams ul-Hakk Abadi yra pasakęs:

„Šie hadisai rodo, jog yra rekomenduojama susirinkti didelei grupei žmonių per džanazah maldą. Turėtų būti siekiama šio skaičiaus (keturiasdešimt), nes tai gali vesti į atleidimą mirusiajam. Tačiau ir tokiu atveju turi būti išpildytos dvi sąlygos:

¹ Muslim 2732-2733, Ahmad

² Muslim 947

³ Muslim 948, Abu Davūd ir kiti.

⁴ Užrašyta an-Nasa'ī ir Ahmad. Al- Albani patvirtintas hasan (geru).

- Jie turi rimtai prašyti už jį, jie turi būti nuoširdūs savo dua ir prašydami mirusiajam atleidimo.
- Jie visi turi būti tikri musulmonai ir nei vienas iš jų negarbinti nieko kito šalia Allaho.“

Dua prie kapo

Pranašas ﷺ mokė ir sakė įvairias dua džanazah maldos metu ir šalia kapų. Toliau pateikiame keletą pavzdžių.

Uthman ﷺ pranešė, jog palaidojus musulmoną Pranašas ﷺ stovėdavo šalia kapo ir sakydavo:

Prašykit Allaho atleidimo savo broliui ir melskite, kad jam būtų suteiktas tvirtumas žodžiuose, nes iš tiesų, jis dabar yra klausinėjamas.¹

Aiša ﷺ pranešė, jog Pranašas ﷺ dažnai eidavo į al-Baki kapines melstis už mirusiuosius ir yra jai pasakęs:

Allahas paliepė man melstis už juos.²

Aiša ﷺ taip pat pranešė, jog Pranašas ﷺ eidavo į al-Baki kapines vėlai naktį ir sakydavo:

Assalamu aleikum, tikinčių žmonių buveinės. Iš tiesų, mes ir jūs ir tai, kas buvo jums pažadėta, yra nukelta į rytdieną (Teismo Dieną). Ir, iš tiesų, mes eisim paskui jus, kai Allahas to panorės. O Allah, atleisk jiems.³

Panašiai, Buraydah ﷺ pranešė, jog Pranašas ﷺ mokė savo kompanionus sakyti praeinant pro musulmonų kapines:

Assalamu aleikum, šių tikinčiųjų ir musulmonų vietų gyventojai. Iš tiesų, mes paseksime jus, kai Allahas to panorės. Jūs gyvenot prieš mus ir mes seksim po jūsų. Aš prašau Allaho suteikti gerbūvj jums ir mums.¹

¹ Užrašyta Abu Davūd ir al-Hakim. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² Ahmad. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Muslim 974, dalis šios dua taip pat buvo užrašyta Muslim 249 ir kitų.

Mirusiojo dorybių liudijimas

Kai teisingi musulmonai giria mirusį musulmoną, šios pagyros pasiekia mirusįjį. Panašiai, jei jie mirusįjį smerkia, tai jį taip pat pasiekia.

Anas رضي الله عنه pranešė, jog kartą Pranašas صلى الله عليه وسلم ėjo pro laidotuves ir išgirdo žmones giriant mirusįjį už jo dorybes ir gerus darbus. Pranašas صلى الله عليه وسلم pasakė: **Suteikta, suteikta, suteikta**. Vėliau Pranašas صلى الله عليه وسلم praėjo pro kitas laidotuves ir išgirdo žmones smerkiant mirusįjį už jo blogus darbus. Allah Pranašas صلى الله عليه وسلم pasakė: **Suteikta, suteikta, suteikta**. Umar رضي الله عنه tada paklausė Pranašo صلى الله عليه وسلم, ką jis turėjo omeny abiem atvejais. Jis atsakė:

Bet kuriam mirusiajam, kurį jūs giriat, bus suteiktas Rojus. Ir bet kuriam mirusiajam, kurį jūs pasmerkiat, bus duota Ugnis. Angelai yra Allaho liudininkai danguje, o jūs (tikintieji) easte Allaho liudininkai žemėje, jūs esate Allaho liudininkai žemėje, jūs esate Allaho liudininkai žemėje. Iš tiesų, Allahas turi angelus, kurie kalba žmonių liežuviais, kas gero ar blogo yra tame asmenyje. ²

Umar رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kada keturi (musulmonai) liudija už (mirusį) musulmoną, Allahas paima jį į Dženną. ³

Pranašo صلى الله عليه وسلم buvo paklausta: „O jei trys musulmonai liudytų?“ Jis atsakė: **Ir trys**. Jo vėl buvo paklausta: „O jei tik du?“ Jis atsakė: **Ir du**.⁴

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Kai musulmonas miršta ir jo keturi artimiausi kaimynai paliudija, jog jie žinojo tik gera apie mirusįjį, Allahas tada sako: „Aš priimu jūsų liudijimą ir atleidžiu tai, ko jūs nežinojot (apie jį)“. ⁵

Yra svarbu pastebėti, jog:

- Ibn Hadžar savo komentaruose mini, jog toks liudijimas apie mirusį musulmoną gali būti priimtas tik iš teisingų musulmonų, kurie seka sahabah.

¹ Muslim 975

² Bukhari 1367, 2642

³ Bukhari 1368, 2643

⁴ Ahmad, Ibn Hibban. Al- Albani patvirtintas autentišku.

⁵ Ahmad, Ibn Hibban, Al-Albani patvirtintas autentišku.

- Toks liudijimas gali būti naudingas tik tada, kai liudytojas remiasi savo žiniomis apie mirusįjį.

Mirusiojo skolų apmokėjimas

Bet kokia mirusio musulmono skola turi būti apmokėta iš jo palikimo, iškart po jo mirties. Jei jis nepaliko pakankamai pinigų skolai padengti, jo palikuonys turėtų tai padaryti. Jei jis nepaliko palikuonių, tada jo artimieji ir kiti musulmonai yra skatinami apmokėti mirusiojo skolas.

Mirusiojo skolų neapmokėjimas gali vesti į jo bausmę kape. O taip pat, jo skolos apmokėjimas gali sustabdyti bausmę.

Sa'd Bin Atwal رضي الله عنه pranešė, jog jo brolis mirė ir paliko tik tris šimtus dirhamų. Sa'd norėjo juos palikti brolio vaikams, bet Pranašas صلى الله عليه وسلم jam pasakė:

Tavo brolis yra neleidžiamas (į Dženą) dėl šios skolos. Todėl eik ir apmokėk ją.¹

Abu Huraira رضي الله عنه pranešė Pranašą صلى الله عليه وسلم sakius:

Tikinčiojo siela yra pririšta prie jo skolos (t.y. jai neleidžiama įžengti į Dženą) tol, kol skola yra sumokama.²

Samurah Bin Džundub رضي الله عنه pranešė, jog kartą, po džanazah maldos už mirusįjį, Pranašas صلى الله عليه وسلم paklausė: **Ar yra čia kas nors iš tokio ir tokio (mirusiojo) šeimos?** Negirdėdamas jokio atsako, Pranašas صلى الله عليه وسلم pakartojo klausimą tris kartus. Galų gale vienas vyras iš galinių eilių atsiliepė: „Aš esu“ ir nuskubėjo prie Pranašo. Pranašas صلى الله عليه وسلم pasakė:

Kas sulaikė tave nuo atsakymo pirmus du kartus? Aš kviečiau tave tik dėl geros priežasties. Tokio ir tokio skola neleidžia jam įeiti į Dženą. Jei nori, gali jo skolą apmokėti ir išlaisvinti, jei ne – palik jį Allaho bausmei.

Tada mirusiojo šeima ir kiti artimieji suskubo sumokėti jo skolas.³

Džabir Bin Abdillah رضي الله عنه pranešė, jog kartą Pranašas صلى الله عليه وسلم buvo bepradedęs melstis džanazah maldą už mirusį, kai staiga jis sutojo ir paklausė: **Galbūt jūsų draugas buvo**

¹ Ibn Majah, Ahmad, Al-Bayhaqi. Al-Albani patvirtintas autentišku.

² At-Tirmidhi, Ibn Majah ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

³ Abu Davūd, an-Nasa'i ir kiti. Al-Albani patvirtintas autentišku.

skolingas?“ Jam buvo atsakyta: „Taip, du dinarus“. Tada Pranašas ﷺ atitraukė ir tarė: **Jūs melskitės už savo draugą.** Abu Katada رضي الله عنه atsiliepė: „O Allaho Pasiuntiny, aš pasirūpinsiu dviem dinarais“. Pranašas ﷺ pasiteiavo: **Ar tu įsipareigoji sumokėti juos iš savo turto ir išlaisvinti mirusį nuo skolos?** Jis atsakė: „Taip“. Taigi Pranašas ﷺ meldėsi džanzah maldą už mirusį. Kitą dieną Pranašas ﷺ susitikiko Abu Katadą رضي الله عنه ir paklausė jo: **Kas nutiko su dviem dinarais?** Šis atsakė: „O Allaho Pasiuntiny, jis tik vakar numirė“. Kitą dieną Pranašas ﷺ paklausė to paties klausimo. Abu Katada رضي الله عنه atsakė: „Aš sumokėjau juos“. Pranašas ﷺ jam tada tarė:
Tik dabar tu atvėsinai jo odą (nuo baismės).¹

Mirusiojo pažadėtų dienų pasninkavimas

Yra rekomenduojama, kad mirusiojo artimieji įvykdytų jo pažadą pasninkauti. Aiša رضي الله عنها pranešė Pranašą ﷺ sakius:

Kai kuris iš jūsų miršta nespėjęs pabaigti (pažadėto) pasninko, jo artimieji turi pasninkauti už jį.²

Šis hadisas NEpalaiko kai kurių Islamo aiškintojų nuomonės, jog taip pat rekomenduojama pasninkauti ir už tas Ramadano dienas, kurias mirusysis praleido. Imam Ahmad išreiškė teisingą poziciją šiuo klausimu:

„Galima pasninkauti už mirusį tik tuo atveju, jei jis buvo davęs įžadą pasninkauti“.

Šis požiūris yra patvirtintas dviejų sahabų: Aišos ir Ibn Abbas (tebūnie Allah jais patenkintas).

Moteris, vardu Amrah, pranešė, jog ji paklausė Aišos رضي الله عنها, ar ji gali pasninkauti už savo mirusią motiną, kuri praleido keletą Ramadano dienų. Aiša رضي الله عنها atsakė:

„Ne, vietoj to duok pusę sa' grūdų ar maisto kaip sadaką už kiekvieną praleistą dieną“.³
(Sa' – yra matavimo vienetas, lygus keturioms vidutinio vyro riešukučiams.)

Sa'íd Bin Džubayr pranešė Ibn Abbas رضي الله عنه sakius:

„Jei žmogus suserga ir miršta Ramadano pasninko metu, maistas turi būti duodamas neturtingiems vietoj jo ir nėra reikalo pasninkauti vietoj mirusiojo. Bet jei jis buvo padaręs įžadą pasninkauti, tada jo artimieji turėtų pasninkauti vietoj jo.“¹

¹ Ahmad, Al-Hakim ir kiti. Al-Albani patvirtintas hasan (geru).

² Bukhari 1952, Muslim 1147.

³ Užrašyta at-Tahawi ir Ibn Hazm. Al-Albani patvirtintas autentišku.

Šitai komentuodamas Al-Albani yra pasakęs:

„Tai yra priimtinausia nuomonė šiuo klausimu, sutinkanti su kitais hadisais. Tikinčiųjų Motina ^{عليها السلام} nepatarė pasninkauti Ramadaną pasninko už mirusį. Ji pranešė hadisą šiuo klausimu ir yra laikomasi nuomonės, jog hadiso perdavėjas turi aiškų supratimą, apie tai, ką perduoda. Tuo labiau, kad toks supratimas sutinka su šarijato pagrindais“.

Taip pat komentuodamas Aišos ^{عليها السلام} hadisą, Ibn ul-Kayyam yra pasakęs:

„Viena grupė (Islamo mokslininkų) apibendrina ir sako, jog tiek pažadėtas, tiek ir privalomas pasninkas turi būti pasninkaujamas už mirusį. Kita grupė atmeta tai ir sako, jog nei vienas pasninkas neturi būti pasninkaujamas už mirusį. Trečioji grupė laikosi nuomonės, jog tik pažadėtas pasninkas turi būti pasninkaujamas už mirusį, bet ne privalomas. Tokia buvo Ibn Abbas ir jo pasekėjų nuomonė ir tai yra teisinga nuomonė.

Taip kaip nėra įmanoma melstis vietoj kito žmogaus ar priimti Islamą vietoj kito, taip nėra įmanoma ir pasninkauti privalomo pasninko. Jeigu mirusysis buvo davęs pasninko įžadą, tada šis įžadas tampa tokiu pačiu įsipareigojimu, kaip skola. Tokiu būdu šio pažado išpildymas yra leistinas taip kaip ir skolos atveju.

Panašiai, nėra įmanoma atlikti hadžo ar duoti zakah už mirusį, nebent jei jis turėjo rimtą priešastį jų vėlinimui. Panašiai, mirusiojo palikuonys gali maitinti vargšus vietoj mirusiojo, kuris nutraukė Ramadaną pasninką turėdamas tam priešastį. Bet jei jis apleido savo pareigas be rimtos priešasties, jam nepadės, jei kiti atliks jo apleistas pareigas, nes tai buvo jo įsipareigojimai, ne jo artimųjų. Todėl nei vienas negali prašyti atleidimo vietoj kieno nors kito, priimti Islamą, melstis ar atlikti kitus įsipareigojimus, kuriuos šis apleido iki pat mirties.“

Neteisingas požiūris dėl ne palikuonių atliktų veiksmų

Kai kurie žmonės tiki, jog labdaringi veiksmai, atlikti vietoj mirusiojo, gali jam padėti, nesvarbu, ar juos atliks mirusiojo palikuonis, ar kiti žmonės. Šis požiūris yra paneigiamas stipriais argumentais. Al-Albani yra pasakęs:

„Veiksmų, atliekamų palikuonių ir ne palikuonių, sulyginimas yra negaliojantis dėl keleto priešasčių:

1. Tai yra nesuderinama su Korano tekstais, kurie kalba apie žmogaus gerus darbus kaip pagrindą pateikimui į Dženą.
2. Nėra abejonės, jog tėvai gauna naudos augindami vaikus. Todėl, priešingai nei kiti žmonės, jie nusipelno už tai atlygio. Islame vaikai yra laikomi tėvų uždarbiu, bet ne kitų žmonių uždarbiu.

¹ Užrašyta Abu Davūd ir Ibn Hazm. Al- Albani aptvirtintas autentišku.

3. Jeigu šis sulyginimas būtų įmanomas, jis reikštų, jog yra rekomenduojama daryti gera už mirusiuosius. Tokiu atveju salaf būtų tai darę prieš mus, nes jiems labiau nei mums rūpėjo daryti gera.“

Ibn Taymija yra pasakęs:

„Kai salaf atlikdavo neprivalomą veiksmą, tokį kaip malda, pasninkas, hadžas, Korano recitavimas, tai nebuvo jų praktika skirti atlygį už tą veiksmą mirusiam musulmonui. Mes neturėtume apleisti salafi įpročių, nes jie yra teisingi ir išbaigti“.

POELGIAI, GALINTYS PAKENKTI PO MIRTIES

Kaip matėme, geri darbai, kuriuos mirusysis pradėjo būdamas gyvas, pasiekia jį po mirties ir didina jo gerų darbų įrašą.

Panašiai, blogi darbai, kuriuos mirusysis pradėjo būdamas gyvas, kankina jį po mirties ir didina jo blogų darbų įrašą.

Allah ﷻ sako apie tuos, kurie veda kitus iš kelio:

Tegu velka jie savo (nuodėmių) naštas Prikėlimo Dieną ir naštas tų, kuriuos jie išvedė iš kelio per neišmanymą. Kaip šlykštu tai, ką jie turės vilkti. (16:25)

Abu Hurairos رضي الله عنه minėtame hadise Pranašas صلى الله عليه وسلم sako:

Tas, kuris kviečia į teisingą kelią, gaus panašų atlygį kaip ir tie, kurie jį seks. Ir jų atlygis nebus sumažintas. Ir tam, kuris kviečia į paklydimą, bus užrašytos panašios nuodėmės, kaip ir tiem, kurie juo seks. Ir jų pačių nuodėmės nebus sumažintos.¹

O taip pat jau minėtame Džarir Bin Abdillah رضي الله عنه hadise Pranašas صلى الله عليه وسلم sako:

Tas, kuris pradeda Islame gerą, gaus už tai atlygį, panašų į tų, kurie juo seks, nesumažinant jų pačių atlygio. Ir tas, kuris pradės blogą, gaus naštą už tai, panašią į tų, kurie juo seks, nesumažinant jų naštos.²

Taigi mirusiojo blogų darbų bagažas didėja su kiekvienu žmogum, kuris priima jo paklydimą ir seka juo po mirties. Taip kaip teisingas žmogus palieka po savęs gerų darbų pėdsaką, panašiai blogas žmogus palieka po savęs blogų darbų pėdsaką. Allah ﷻ sako:

¹ Muslim 2674

² Muslim 1017, Ahmad ir kiti.

Mes užrašom tai, ką jie darė anksčiau ir tai, ką paliko po savęs. Ir kiekvieną daiktą Mes apskaičiuavome ir užrašėme aiškioje knygoje. (36:12)

Iš diskusijos šiame ir ankstesniuose skyriuose, galime paminėti keletą darbų, kurie gali pakenkti žmogui po mirties:

- Netikinčių ir nusidedančių vaikų užauginimas.
- Prieštaravimas labdariniams darbams, kaip kad mečetės ar prieglaudos statymas.
- Neteisingo mokymo sleidimas.
- Šeimos ir artimųjų skatinimas pripildyti laidotuves bidah, raudų ir pan.
- Teisingi žmonės, kurie jį keikia ir smerkia.

SANTRAUKA

Iš diskusijos galime daryti išvadas:

1. Svarbi bendra taisyklė Islame, jog žmogaus darbai užantspauduojami jam mirus. Tai, kas vyksta po jo mirties, negali pakeisti jo darbų įrašo.
2. Išimtis šiai taisyklei yra gera ir bloga, vykstantys po jo mirties, prie kurių jis vienaip ar kitaip prisidėjo būdamas gyvas. Toks veiksmas bus jam užrašytas, priklausomai nuo jo prisidėjimo.

Veiksmai su gerais pėdsakais

Tai yra veiksmai, kurių pėdsakai lieka po asmens mirties. Jei pėdsakai yra geri (arba blogi), jie didina asmens gerų (arba blogų) darbų įrašą tol, kol jie egzistuoja. Tokių veiksmų pavyzdžiai:

Veiksmai su gerais pėdsakais	Veiksmai su blogais pėdsakais
Besitęsiančios labdaros įsteigimas.	Besitęsiančių palūkanų, lošimo ar kitų neteisėtų finansinių operacijų įsteigimas.
Vertingų žinių mokymas.	Žalingų žinių skleidimas.
Kvietimas į Sunną ir teisingą kelią.	Kvietimas į bidah ir paklydimą.
Doro vaiko užauginimas.	Nuodėmingo vaiko užauginimas.
Vietos Allah garbinimui įsteigimas.	Vietos netikėjimui ir nuodėmėms įsteigimas.
Pagalbos vargšams, našlėms, našlaičiams įsteigimas.	Prieštaravimas institucijų, padėsiančių vargšams, našlėms, našlaičiams, steigimui.
Sunnos ir kitų naudingų žinių knygų dalinimas.	Bidah, nuodėmių ir kitų žalingų žinių knygų dalinimas.

Vandens šaltinių kasimas, vaisinių medžių sodinimas, kelio grindimas ir kiti veiksmai, padedantys žmonėms ir gyvūnams.	Vandens šaltinių, augalijos, kelių naikinimas ir kiti veiksmai, kenkiantys žmonėms ir gyvūnams.
--	---

Veiksmai, kitų atlikti už mirusįjį

Mirusiojo šeima, artimieji, draugai ir pažįstami gali elgtis taip, kad padėtų ar pakenktų mirusiajam, priklausomai nuo to, koks jis buvo gyvas.

Naudingi veiksmai	Kenksmingi veiksmai
Malda už mirusįjį ir atleidimo jam prašymas.	Mirusiojo keikimas.
Džanazah meldimasis.	Atsisakymas melstis džanazah.
Malda už jį šalia kapo.	Atsisakymas melstis už mirusįjį.
Jo dorybių aukštinimas.	Pasmerkimas.
Jo pažadų išpildymas.	Jo pažadų apleidimas.
Jo skolos sumokėjimas.	Skolos nesumokėjimas.
Kantrybės rodymas.	Raudojimas dėl mirusiojo.

Veiksmai, atliekami mirusiojo vaikų

Prie jau minėtų darbų, yra veiksmai, kurie prisideda prie mirusiojo įrašo, jei už mirusįjį juos atlieka jo vaikai. Jei jie atliekami kitų musulmonų, atpildas mirusiojo nepasieks. Šie veiksmai gali padėti ar pakenkti mirusiajam, priklausomai nuo to, kokius vaikus jis užaugino.

Naudingi veiksmai	Kenksmingi veiksmai
Labdaros davimas už mirusįjį.	Labdaros davimo už mirusįjį sustabdymas ar kenksmingų dalykų, kaip kad alkoholio, cigarečių, lošimo bilietų, davimas.
Mirusiojo pasninko ir hadžo įžadų atlikimas.	Mirusiojo įžadų apleidimas.
Hadžo atlikimas už mirusįjį (tuo atveju, jei mirusysis turėjo rimtą priežastį neatlikimui) ir kiti garbinimo veiksmai.	Bidah veikmų už mirusįjį atlikimas.

TERMINŲ ŽODYNĖLIS

Garbingi paminėjimai

سُبْحَانَ اللَّهِ

- *Subhanah wa Ta'ala* – Tobulas ir Išaukštintas. Sakoma minint Allahą.

سَلَامٌ عَلَيْكَ

- *Salallahu aleihi wa salam* – tebūnie jam Allaho palaima ir ramybė. Sakoma minint Pranašą Muhammedą.

عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

- *Aleihi salam* – tebūnie jam taika. Sakoma minint pranašus.

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

- *Radiyallahu anhu, Radiyallahu anha, Radiyallahu anhum* – tebūnie Allah juo, ja, jais patenkintas. Sakoma minint Pranašo ﷺ kompanionus.

Abd – vergas, tarnas, garbintojas.

Adab – islamiškos manieros.

Al – Fatiha – pirmasis Korano skyrius.

Alim – žinovas, mokytas žmogus Islame.

Amyr (ameen) - tebūnie taip. Sakoma *dua* pabaigoje.

Ansar – Medinos gyventojai palaikę Pranašą (tebūnie jam taika ir ramybė).

Asr – popietė. Trečioji kasdieninė privaloma malda.

Adhan – kvietimas maldai.

Aura – silpnumas, kuriam reikia apsaugos arba kūno dalys, kurias reikia dengti nuo kitų.

Aja – stebuklas arna ženklas. Smulkiausia Korano dalis – eilutė.

Bida – nepriimtina naujovė Islamo mokyme.

Dava (dawah) – kvietimas į Islamą.

Dhihr – Allah prisiminimas.

Dhuhr – vidurdienis. Antroji kasdieninė privaloma malda.

Dyn – religija, dažniausiai naudojama kalbant apie Islamo religiją.

Dua – prašymas, malda.

Dunja – šis žemiškasis gyvenimas.

Džahilija – tamsos era ir netikėjimas prieš Islamą.

Džumua – penktadienis. Taip pat penktadieninė malda.

Džanaza – laidotuvės arba mirusio paruoštas laidojimui kūnas.

Dženna – Rojaus sodas.

Džihadas – kova vardan Allaho.

Džinas – būtybė, kurią Allahas sutvėrė iš ugnies ir dūmų, kartais verčiama kaip „demonas“.

Šėtonas yra vienas iš džinų.

Eid ('Id) – šventė.

Fadžr – aušra. Pirmoji kasdieninė privaloma malda.

Fard – privalomas.

Fatva (fatwa) – religinis nuosprendis.

Fik (fiqh) – supratimas. Islamo teisės ir praktikų sąvadas.

Fitna – išbandymas, pagunda, testas.

Fitra – tyros prigimties būseną, kurioje Allahas sutvėrė žmones.

Ghayb – žinios, esančios už žmogiško supratimo ribų.

Ghusl – ritualinis apsiprausimas, privalomas po lytinių santykių, sėklos išsiveržimo bei pasibaigus menstruacijoms.

Hadisas (hadith) – Pranašo ﷺ veiksmų ar posakių perdavimas.

Hadžas – piligrimystė į Meką.

Halal – leidžiamas.

Haram – draudžiamas.

Hasan – geras arba priimtinas.

Hilal – mėnulio jaunatis.

Hidžab – dangalas. Paprastai nurodo tinkamą musulmonės moters apsirengimą.

Hidžra – migracija. Dažniausiai nurodo Pranašo Muhammed ﷺ migraciją į Mediną.

Idžma – sutarimas, konsensusas.

Imamas – (tautos, maldos) vadovas arba Islamo žinovas.

Iman – tikėjimas.

Iša – naktis. Penktoji kasdieninė privaloma malda.

Isnad – hadiso perdavėjų grandinė.

Kadar (Qadar) – Allah nuspręstas likimas.

Kibla – Kaabos Mekoje kryptis, maldos kryptis.

Kijam (Qijam) – stovėjimas. Dažniausiai nurodo nakties maldą.

Kefir (kafir) – netikintis. Asmuo, praktikuojantis *kufr*.

Khalifa (kalifas) – pasekėjas. Dažniausiai nurodo musulmonų vadovą, valdžiusį po Pranašo ﷺ.

Khilafa – kalifo valdymo laikotarpis.

Kudsi (Qudsi) – šventas. Kudsi hadisas yra per Pranašą Muhammedą ﷺ pranešti Allaho ﷻ žodžiai.

Kufr – netikėjimas arba Islamo atmetimas.

Khutba – kalba arba pamokslas.

Maghrib – saulėlydis. Ketvirtoji kadieninė privaloma malda.

Makrūh – veiksmas, kuriam nepritariama, yra nemėgstamas Islame.

Mahram – vyras, artimas moters giminaitis, kuriam negalima jos vesti, pvz. tėvas, sūnus, brolis, dėdė, sūnėnas, uošvis, žentas ir pan. Ne *mahram* pvz. pusbroliai, įbroliai, vyro

broliai ar seserų vyrai.

Mesdžid – vieta, skirta atlikti *sudžūd*, mečetė.

Madhab – būdas arba kelias. Paprastai nurodo vieną iš keturių Islamo teisės mokyklų: Hanafi, Maliki, Šafii, Hanabli.

Minbar – laipteliai mečetėje, nuo kurių yra sakomas pamokslas.

Muhadžir – asmuo, atliekantis *hidžrą*. Dgs. *muhadžirūn* arba *muhadžirin* Dažniausiai nurodo asmenis, kurie migravo į Mediną.

Mudžahid – asmuo atliekantis *džihadą*.

Mušrik – asmuo, praktikuojantis *širk*.

Nafil – papildomi, savanoriškai atliekami veiksmai.

Rakah – maldos dalis, apimanti vieną *rukū*.

Riba – palūkanos, procentai.

Rukū – nusilenkimas maldoje.

Sadaka – labdara.

Sahaba – Pranašo ﷺ kompanionai.

Sahih – teisingas arba autentiškas.

Salaf – pirmieji musulmonai.

Salah – malda.

Salam – taika. Taip pat islamiškas pasisveikinimas *assalamo aleikum*.

Sijam – pasninkas.

Sudžūd – prostracija maldoje.

Sunna – Pranašo ﷺ pamokymai, būdas.

Sūra – Korano skyrius.

Šahada – liudijimas. Dažniausiai naudojamas kaip Islamo liudijimas: „Nėra kito dievo, tik Allah, ir Muhammed yra Jo pranašas.“

Šahid – asmuo, žuvęs Allaho kelyje.

Šem – vidurio rytų teritorija, apimanti Palestiną, Jordaniją, Siriją ir Libaną.

Šarija – islamiška teisė.

Šeikhas – pagyvenęs vyras. Dažniausiai naudojamas kaip pagarbus žmogaus, išmanančio Islamą, apibūdinimas.

Šeitan – Šėtonas.

Širk – politeizmas arba pagonybė, kada dieviškos galios suteikiamos kam nors kitam šalia Allah.

Tafsir – Korano aiškinimas ir komentarai.

Takbir – sakymas „*Allahu Akbar* – Allahas yra didis“.

Tahlil – sakymas „*La ilaha illallah* – nėra kito dievo, tik Allahas.“

Tahmid – sakymas „*Alhamdu lillah* – šlovė Allahui.“

Takva (taqwa) – dievobaimingumas.

Tasbih – sakymas „*Subhan Allah* – išaukštintas yra Allahas.“

Tašahud – *šahados* ištarimas. Dažniausiai naudojamas kalbant apie paskutinę maldos dalį,

kurioje yra tariama *šahada* ir *salah* už Pranašą ﷺ.

Taslim – *salam* sakymas maldos pabaigoje.

Tauhid – tikėjimas, kad Allah yra vienintelis Dievas.

Tajamum – simbolinis apsisivalymas neturint pakankamai vandens.

Ulema – *alim* daugiskaita – Islamo žinovai.

Umma – (musulmonų) bendruomenė.

Umra – mažoji piligrimystė į Meką, atliekama bet kuriuo metų laiku.

Vadžib – privalomas arba reikalaujamas.

Vitr (witr) – nelyginis skaičius. Nakies maldos dažnai yra vadinamos *witr*, nes bendras *rakat* skaičius yra nelyginis.

Vudū (wudhū) – ritualinis apsiprausimas prieš maldą.

Zakah – privaloma labdara.

Zina – neleistini lytiniai santykiai.

Vertė Giedrė